

FLOTTANS MÄN

KAMRATSKAP

ÖRLOGSTRADITION

SJÖFÖRSVAR

Nr 4 2009

FLOTTANS MÄN

Tidskrift för Flottans Mäns Riksförbund

Nr 4 Dec 2009

Årgång 75

ISSN 0015-4431

Förbundets Høge Beskyddare:
AMIRALEN H.M KONUNG CARL XVI GUSTAF
Rikshedersordförande:
ANDERS GRENSTAD
MARININSPEKTÖR

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Olle Melin - epost:omelin@telia.com
Tel 0455-23964
Författarevägen 9, 371 63 LYCKEBY

GRAFISK FORMGIVNING:

Dag Åshage
Tel 0455-48218
Fasanvägen 4, 370 30 RÖDEBY

TRYCKERI: Axel Abrahamsons Tryckeri, Karlskrona

ANNONSER:

Kontakta Birgitta Husfeldt-Ahlms
epost: gittan.ahlm@telia.com
Telnr: 070-3317502, 0175-30303

KANSLI:

Teatergatan 3, 111 48 Stockholm
Tel: 08-678 09 08
Öppet tisdagar 09-16
Internet: www.flottansman.se
Adress e-post: riksförbundet@flottansman.se

POSTGIRONUMMER:

Riksförbundet: 5 88 19-4
Stora Tratten 35 61 09-9

FLOTTANS MÄNS RIKSFÖRBUND

Ordf: Kommendör Johan Forslund
Tel: 08-571 448 510

V.ordf: Kommendörkapten Jan Wikberg
Tel: 063-12 95 62.

Sekr och informationsansvarig:
Elektroingenjör Bo Schagerberg Tel: 08-530 447 57.

Kanslichef: Örlogskapten Lennart Bresell
Tel kansliet: 08-678 09 08 Tel hem: 08-449 31 58
lennart.bresell@telia.com

STORA TRATTEN (Arrendator LoF Stockholm)
PL 326, 130 25 Ingmarsö Tel: 08-542 461 26
Telefontid juni-augusti 09-10, 17-18

Ur innehållet:

Ledaren	3
Vasilij Besedin besökte Karlskrona	4
Bojåtar blir sjömätare	5
Flottans Män besökte Prag och Berlin	8-9

Resa med historiska vingslag	10-12
Grimton	13
Boknytt	14-15
Insatsen i Adenviken avslutad	18-19

Soldaterinran på Kungsholmsfort	22-23
---------------------------------	-------

Lokalföreningarna	33-42
Ulvendagarna	43
Rekrytskolan i Karlskrona del 1	44-45
Vaxholms kastell och fästningsmuseum	50-51

Karlskrona volontärregemente	52-53
------------------------------	-------

Omslagsbild:

Den 18:e september besökte ubåtarna HMS Halland och HMS Östergötland Visbyhamn. På bilden syns HMS Halland. U-båtarna stannade hela helgen och en allmän visning genomfördes.

Nummer 1 2010 utkommer i mars. Manusstopp den 15 febr

Pirater och övervakningssystem.

För första gången i mannaminne kan pirater ha slagit till i Östersjön!

Den 23 juli i år lämnade lastfartyget Arctic Sea, med rysk besättning, Finland för att gå till Bejaia i Algeriet. Några distansminuter öster om Öland bordades fartyget av ett tiotal beväpnade män, klädda i vad som tycktes vara polisuniformer. Efter att ha sökt igenom fartyget och stulit ett mindre antal föremål, lämnade förövarna fartyget.

Den 29 juli befann sig Arctic Sea i Dover Strait, vilket konfirmerats av radiokontakt med brittisk kustbevakning och av fartygets AIS (automatiskt informationssystem). Fartyget "försvann" därefter från övervakningssystemen och dök sedan upp igen i Atlanten i en position, där hon definitivt inte skulle befinna sig enligt den tänkta färdvägen!

Så småningom uppbringades Arctic Sea av ett ryskt örlogsfartyg och fördes till rysk hamn för undersökning och utredning. Huruvida pirater tog fartyget, eller om bordningen var någon slags skenmanöver för att dölja den verkliga destinationen, är höljt i dunkel. Vad, som är helt klart, är, att ett till synes legalt uppträdande fartyg på svenskt vatten i Östersjön först kunde uppbringas och sedan försvinna från övervakningssystemen. Naturligtvis ställer vi oss frågan, hur detta kunde hända?

Svenska farvatten övervakas och kontrolleras med fartyg, flyg och helikoptrar och andra spanings- och övervakningssystem, av ett flertal myndigheter med maritima uppgifter. Resurser och områden varierar liksom befogenheter och ansvarsområden, men den gemensamma nämnaren för alla myndigheter med maritima uppgifter är att kontrollera, övervaka och så långt möjligt säkerställa sjöfart och fiske. När det gäller sjöräddning, finns ett långt drivet samarbete mellan alla strandägare i Östersjön.

Övervakning och kontroll av fartygstrafiken underlättas av det Automatiska Informations-System, som fartygen är utrustade med. En transponder ombord i fartyget sänder kontinuerligt information avseende identitet, position, kurs och fart m.m., som presenteras i sjöbevakningscentralernas plott.

Sammantaget borde den tillgängliga informationen och de samlade resurserna för kontroller och insatser vara tillräckliga för att göra fartygstrafiken i Östersjön säker. Ändå kan ett legalt uppträdande fartyg uppbringas och sedan försvinna!

Vad kan då göras för att höja säkerhetsnivån och signalera, att pirater gör sig icke besvär i svenska farvatten?

Två åtgärder framstår som tämligen självklara; fler fartyg och bättre samordning av de nationella resurserna.

Även om ett scenario med en invasion över havet,

som skall mötas av en slagkraftig flotta, inte är en aktuell hotbild, finns många andra uppgifter, som ställer krav på tillgängliga fartygsresurser. I tidigare nummer av vår tidskrift har jag framfört behovet av ett ökat antal fartyg. För ett land med 2700 km kust och med i stort sett hela sin export och import på köl är inte en handfull övervakningsfartyg en tillräckligt stor flotta. För en effektiv övervakning och kontroll av sjöterritoriet krävs naturligtvis fler fartyg, än vad som idag är tillgängliga. Sverige har ju dessutom, utöver sina egna farvatten, åtagit sig att delta i kontrollen av havsområdet utanför Somalia, vilket naturligtvis reducerar antalet tillgängliga fartyg i Östersjön. De nationella resurser, som finns tillgängliga för övervakning, kontroll och säkerhet, är spridda på ett antal myndigheter med maritima uppgifter, som dessutom lyder under olika departement. En bättre samordning torde medföra ett mer rationellt utnyttjande av de samlade resurserna och därmed höja säkerhetsnivån i våra farvatten. Samordning åstadkoms genom samverkan eller befäl. Eftersom viljan till samverkan inte alltid har varit den bästa hos alla myndigheter med maritima uppgifter, aktualiseras frågan om att organisera alla uppgifter och resurser inom det maritima området under en hatt.

En myndighet med ansvar för hela det maritima området skulle ge ett antal fördelar jämfört med den nuvarande uppdelningen på flera myndigheter.

- organisatoriska enheter med likartade uppgifter kan reduceras
- all tillgänglig information finns på ett ställe
- operativa insatser effektiviseras

Oavsett om ett fartyg är konstruerat för anfallsuppgifter eller för att sanera ett oljeutsläpp, finns ett stort antal uppgifter inom det maritima området, för vilka båda fartygstyperna kan utnyttjas.

Sannolikt kommer vi inte att se en markant ökning av antalet örlogsfartyg inom överskådlig tid, utan den väg till en högre övervaknings-, kontroll- och säkerhetsnivå inom det maritima området, som är möjlig, heter samordning. Det är därför hög tid att ånyo pröva frågan om en myndighet med ett samlat ansvar för hela det maritima området.

Johan Brålund

Vasilij Besedin, politruk på U 137, besökte Karlskrona

På 28-årsdagen av U 137 grundstötning på Gåsefjärden i Karlskrona östra skärgård, besökte Vasilij Besedin på nytt Karlskrona men denna gång i helt andra avsikter än 1981.

Denna gång var Besedin i Karlskrona, dels för att hålla föredrag om U 137 irrfärder, men också för att signera sin nyutkomna bok, *Inifrån U 137, Min egen berättelse*. Det är Albinsson & Sjöbergs förlag i Karlskrona, som ger ut boken. Besedins manus var klart för cirka 10 år sedan, men har således kommit i tryck först 2009.

Var det verkligen en slump, att ubåten tog sig ända in på Gåsefjärden. På väg från öppet hav hade man att passera två mycket farliga grund, Flisan och Handskarna, vilka gör inseglsrännan mycket smal. Att det sedan blev en navigationsmiss inne på Gåsefjärden är helt klart.

HMS Västervik där Besedin förhördes. Foto Olle Melin

Man missade de aktermärken, som står på Flaggsjär och så rände man upp på grundet utanför Torumskär.

Besedin hävdade, som vanligt höll jag på att säga, att det rörde sig om en felnavigering, så i detta avseende kom inte fram något nytt. Frågan är, om det någonsin gör det.

Efter hemkomsten till dåvarande Sovjetunionen straffades tre man, ubåtsbrigadens stabschef Josif Fjodorovitj Avrukevitj, högst i rang ombord, kaptenen och ubåts befälhavare Anatolij Gustjin samt styrmannen Anatolij Korostov. Besedin själv gick fri. Hans roll ombord var att som vice befälhavare övervaka besättningen ur politisk synvinkel.

Utan tvekan är det en spännande bok, som Besedin skrivit. För oss, som var med på Gåsefjäredan 1981, är de särskilt intressant att få ytterligare en uppfattning, om vad som hände denna oktoberdag.

I dag är Besedin verksam i London som affärsman.

Det var fjärde gången Vasilij Besedin besökte Karlskrona. I början av 2000-talet var han inbjuden att medverka i TV-laget i fotboll, som mötte en Karlskronakombination. År 2001 deltog han vid invigningen av den utställning, som Marinmuseum visade i samband med, att det var 20 år sedan denna händelse, som satte Karlskrona på världskartan och slutligen, något år senare, så höll Besedin ett föredrag i Kulturföreningen Gillet i Karlskrona. Inte heller vid detta tillfälle framkom något, som satte ljus på händelsen.

Olle Melin

Besedin på Karlskrona Idrottsplats

Lars Göran Sjöstedt får sin signerade bok av Besedin. Foto Olle Melin

Bojbåtar blir sjömätare

Aren 1991 –1993 tillfördes flottan fyra så kallade hydrofonboj­båtar, B 01 – B 04, som kom att användas inom ubåtsjakt­systemet. De fick namnen *Ejdern*, *Krickan*, *Svär­tan* och *Viggen*. Sedan några år har fartygen legat i malpåse, bl.a. på Lindholmen inom Marinbasen. Fartygen har ett deplacement på 38 ton och måtten 19,99 x 4,8 x 1,35 (längd, bredd, djupgående).

Nu har två av fartygen, B 03 *Svär­tan* och B 04 *Viggen* överlämnats till Sjöfartsverket, där de ska byggas om till sjömät­ningsfartyg och ersätta Tjänstebåt 96. De hittills kamouflagemålade fartygen kommer också att få annan skrovfärg.

Det är inte första gången som några av flottans fartyg blivit sjömätare ”på gamla dar”.

Kanonbåten *Svensksund* är ett exempel. Hon var byggd 1891 och blev mest känd för att 1897 fört André­es polarexpedition till Danskön och att 1930 ha återfört de förolyckade expeditiosmedlemmarna från Vitön till Stockholm. Hon var vårt första stödfartyg för fisket i Kattegatt och Skagerack och överfördes till Sjöfarts­verket 1942, där hon utrangerades 1957. Hon var således i tjänst i 66 år.

I slutet av 1950-talet överfördes sex av de äldre trä­minsveparna, (M 3, M 4, M 5, M 6, M 9 och M 10) de s.k. M-båtarna, till Sjöfatsverket som sjömät­ningsfartyg, där de fick namnen *Måsen*, *Tärnan*, *Svär­tan*, *Grisslan*, *Anden* och *Viggen*.

Olle Melin

Boj­båten B 04 *Viggen* vid kolkajen i Karlskrona örlogs­hamn. Foto Olle Melin

Boj­båten B 04 *Viggen* på Karlskrona redd

Minsveparen M 6, sedermera sjömät­ningsfartyget *Grisslan*

Svensksund. KÖMS arkiv

SJÖHUS

Tel: 08 500 404 00
Mob: 0705 27 87 87 (86)
www.sjomaskiner.com

Marinens Musikkår på DVD

Sedan 1994 genomför Marinens Musikkår i slutet av sommaren en konsert i det anrika Wasaskjul på Lindholmen inom örlogshamnen i Karlskrona.

Konserten från 2008 finns nu återgiven på DVD och har i dagarna sänts till medlemmarna i Marinens Musikkåres vänner som årets julgåva. Det har varit tradition sedan vänföreningen bildades att ge medlemmarna en present som tack för året som gått.

Vänföreningen bildades i början på 1990-talet, när musikkårens existens var hotad. Kåren var vid detta tillfälle en del av Musik i Blekinge och denna stiftelse ansågs sig inte ha råd med en egen musikkår.

Ett idogt arbete inleddes med att övertyga beslutsfattare på olika nivåer om behovet av en militärmusikkår med yrkesmusiker. Och föreningens arbete gav resultat. Den 1 juli 1993 återfördes musikkåren till försvaret efter 17 år i den civila världen.

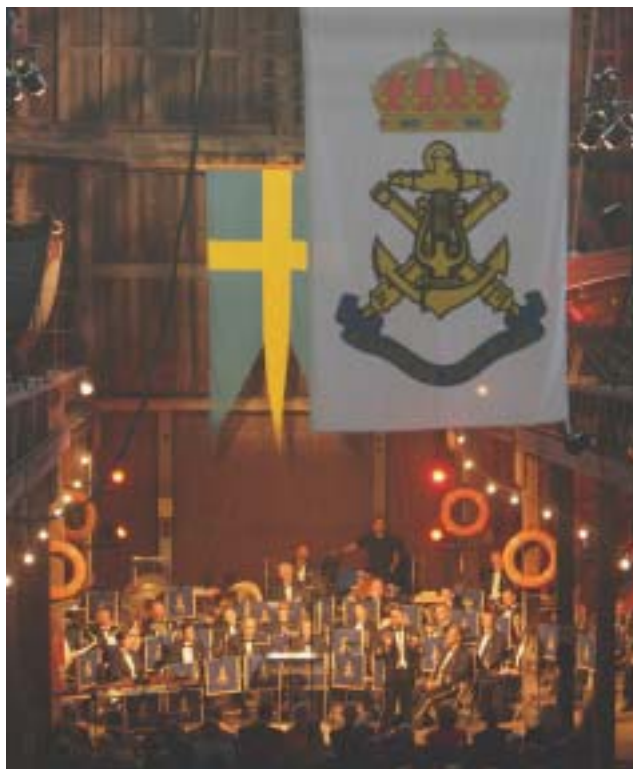
Vänföreningen har i dag drygt 2000 medlemmar spridda över hela landet och det finns plats för ännu fler. Föreningen har till uppgift att sprida information om musikkåren, att stödja musikkåren i dess verksamhet samt vara medarrangörer vid vissa av kårens konserter.

Om Du vill bli medlem i föreningen, kan du kontakta kassören Sven Nilsson, telefon 0455/27884 eller via epost mmv@telia.com. Medlemsavgiften är 100 kr/år.

Utöver Wasaskjulsconserten innehåller DVD:n även ett kort avsnitt om Ostindiefararen Götheborg.

Utgivningen av skivan har möjliggjorts genom generösa bidrag från Kockums AB, Region Blekinge och Länsstyrelsen i Blekinge län.

Olle Melin

Wasaskjulsconserten 2008. Foto Håkan Jönsson

Wasaskjul. Foto Olle Melin

TMQ Autopiloter

Enkla, robusta och tillförlitliga

Flotec Marin

Flotec Marin AB, www.flotecmarin.se, info@flotecmarin.se

Försvarmusikcentrum läggs ned

Försvarmusikcentrum läggs ned som egen enhet inom Försvarmakten. Centrat har sedan en tid varit placerat inom Livgardet i Kungsängen, dit de flyttade från Strängnäs i samband med nedläggande av Södermanlands regemente P 10.

Nu blir försvarmusiken en enhet inom Livgardet och på detta sätt sparar man in ett antal administrativa tjänster. Musikverksamheten påverkas inte.

Förändringarna inom musikverksamheten har redan genomförts. För några år sedan lades Arméns musikkår Norrland ner, i år har trumkåren lagts ned och i år har också kontraktet med Göteborgsmusiken upphört, vilket i sin tur inneburit, att denna högklassiga musikkår inte längre finns.

De senaste åren har det också varit en stor turbulens kring Sveriges enda militära musikkår med anställda musiker, Marinens Musikkår i Karlskrona. Det har funnits nedläggningshot, hot om omstationering till Stockholm m.m. Nu blev det inte så, utan musikkåren fortsätter sin verksamhet med utgångspunkt i örlogsstaden, men också som en såväl internationell som nationell resurs. Med tanke på de ovan beskrivna nedläggningarna har det för Marinens Musikkår bl.a. inneburit betydligt flera uppdrag i Kungl huvudstaden.

1.majrevelj i Karlskrona. I täten flaggtrumslagare Karin Svensson. Foto Håkan Jönsson

Det lär också vara så, att Göteborgsmusiken är på väg att återuppstå. De vore en välgärning för blåsmusiken i landet. Om så blir fallet, finns i alla fall två musikkårer i riket, som kan föra de stolta blåsmusiktraditionerna vidare och samtidigt delta i utvecklingen av denna musiktyp.

Olle Melin

Eldledningselektriker firade 50 år

För 50 år sedan, 1959, ryckte 8 förhoppningsfulla ynglingar in till dåvarande Örlogsskolorna i Karlskrona och flottan för att påbörja utbildningen till eldledningselektriker. I september i år träffades sex av dem för att minnas och ha trevligt. En del av firandet skedde tillsammans med Flottans Män i Karlskrona i samband med ett studiebesök vid Sjöstridsskolans simulatorhus af Chapman. Av de ursprungliga åtta är en avliden och en var förhindrad närvara på grund av sjukdom.

Olle Melin

Från vänster Yarl Lundström, Johnny Andersson, Bill Lennartsson, Rein Paberit, Lasse Rhodin och Bo Löfgren. Foto: Olle Melin

Flottans Män från Karlskrona intog Prag och Berlin

I slutet av trettioåriga kriget 1648 intog svenskarna Prag och erövrade som krigsbyte bland annat den berömda Djävulsbibeln, som idag finns på Kungliga biblioteket i Stockholm. Några nya erövringar av detta slag gjordes inte, när Flottans Män från Karlskrona intog staden i mitten av september. En och annan pilsner erövrades dock, men detta var säkert till glädje för stadens många pubägare.

Trettioåttio förhoppningsfulla resenärer anträdde en av Trossöbuss fordon med ägaren Magnus som förare tidigt den 12 september. Efter övernattning i Berlin fortsatte resan till huvudmålet Prag och alla dess sevärdheter. Prag har anor sedan slutet av 800-talet och blomstrade verkligen under Karl IV:s regeringstid under 1300-talet. Under denna regeringsperiod byggdes många av de sevärdheter, som gjort staden så berömd, stadsdelen Nové Město (Gamla staden), Karlsbron, Karlsuniversitetet m.m. Under denna tid var Prag Europa tredje största stad i riket Böhmen.

Därefter följde en lång period under Habsburgarna och Österrike och efter Första världskriget utropades den självständiga republiken Tjeckoslovakien, som redan 1938 annekterades av Tyskland. Tre år efter freden 1945 genomfördes det kommunistiska maktövertagandet, som innebar en 41-årig parentes i det tidigare demokratiska landet. Sammetsrevolutionen 1989 frigjorde landet från kommunismen och författaren och regimkritikern Vaclav Havel blev landets president. År 1993 delades Tjeckoslovakien i Tjeckien och Slovakien. Förfallet under de år kommunisterna styrde var enormt och det är roligt att se den restaurering som pågår av alla fantastiskt vackra byggnader i Prag.

Prag är utan tvekan en av Europas vackraste städer och kallades en gång i tiden de 100 spirornas stad. I dag närmast sig antalet 500.

Vi fick under vistelsen vara med om en stadsrundtur, en stadsvandring, utflykt till ett glasbruk, där bohemiaglas tillverkas, besök på borgen Karlstejn och inte minst en kväll med god mat och dryck, folkmusik och dans. Till detta kommer egna promenader och inte minst besök på pubar och restauranger, som det dräller av i den centrala staden.

Under vistelsen hade vi hjälp av den svensktalande guiden Jana, som på ett utomordentligt sätt beskrev sevärdheter och stadens historia.

Lite speciell är sifferkombinationen 1 3 5 7 9 7 5 3 1. Den ska läsas:

1357 den 9 juli kl 0531. Just då skymde solen planeten Saturnus och då togs det första spadtaget på Karlsbron. Läget på himlavalvet signalerade lycka.

På hemvägen gjordes uppehåll i Berlin med bl.a. en rundtur med en svensktalande guide. Även Berlin har en brokig historia och kanske vi idag mest tänker på Berlinmuren, som delade staden i två delar åren 1961 – 1989.

Resan hade arrangerats av Trossöbuss speciellt för Flottans Män och föreningens vice ordförande Per Nordgren hade också många fingrar med i arrangemanget. Ett lyckad vecka tycker vi, som var med!

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Gruppen samlad framför bussen

Minnestavlan över kommunismens offer, Jan Palach och Jan Zajil

Kristina Alritzson tillsammans med en "amerikansk" post vid Checkpoint Charlie

Rester av Berlinmuren

Minnet av Berlinmuren återfinns i Berlins gator

Arne Askeröth blev uppbjuden till dans under Folklorekvällen

Karlštejns borg

Gruppen på väg över Karlsbron med den duktiga guiden Jana i täten

Astronomiska uret i Gamla staden i Prag

Resa med historiska vingslag

I år är det 70 år sedan Andra världskriget bröt ut. Det startade den 1 september, genom att Tyskland invaderade Polen och tre dagar senare förklarade Storbritannien och Frankrike Tyskland krig.

Jag hade nöjet att göra en resa i spåren efter Andra världskrigets start genom att besöka trakterna kring Gdansk den 19 oktober. Besöket omfattade tre objekt, museijagaren Blyskawica i Gdynia örlogshamn, förintelslägret Stutthof vid kusten öster om Gdansk och slutligen Westerplatte, där den tyska kryssaren Schleswig-Holstein inledde kriget. I Stutthof hade vi också nöjet att lyssna på den kände radiorösten Kjell-Albin Abrahamsson.

Jagaren Blyskawica

Jagaren Blyskawica flydde från Gdynia och Östersjön Direkt efter krigsutbrottet och anslöt sig till de allierade sjöstyrkorna med bas i Glasgow i Skottland. Hon ”överlevde” kriget och återkom till Polen efter fredsslutet och blev museifartyg. Som museifartyg ingår hon i den polska marinen

Jagaren Blyskawica i Gdynia örlogshamn

Förintelslägret Stutthof

Jag skulle vilja kalla förintelslägret Stutthof ”Den djävulska idyllen”. Det första, som slår mig, när jag stiger ur bussen, är stillheten. Den omkringliggande skogen och grönskan, även om det är höst, gör platsen till en idyll.

Stutthof var koncentrationslägret, som aldrig befriades. Fångarna i detta första av nazitysklands alla läger befriades aldrig, när det tredje riket föll samman under trycket från de allierade i väster och röda armén i öster. När röda armén närmade sig, beslutade nazisterna i Gdansk, att lägret skulle evakueras. De cirka 11 000 fångarna tvingades i sina tunna fångkläder i januari kylan marschera mot Lerbok, 140 kilometer bort. Stutthof hade filialer och från dessa skulle 21 500 fångar evakue-

ras på samma sätt. Under marschen dog cirka 17 000 människor.

Lägret påbörjades strax före kriget och den andra september, dagen efter krigsutbrottet kom de första fångarna till lägret. Allt var noga förberett. Lägret låg inom fristaten Danzigs område, men Danzig var i praktiken en del av Tyskland.. Lägret hyste politiska, asociala och homosexuella fångar och först 1942 blev det ett utrotningsläger för judar. 1944 förvarades i Stutthof med filialer 56 000 fångar.

Guiden Anna framför informationstavlan i Stutthof

Anna i en av sovsalarna för kvinnor

Krematoriet

Skosulor, som användes i lägrets produktion

Fångkläder, som användes i lägret

Det är i dag svårt att föreställa sig de fasor, som en gång utspelats här. Nästan alla baracker är borta och redan som nya var det egentligen usla ruckel. Men några av barackerna finns kvar och kan berätta om det fruktansvärda, som hänt här. Ett litet rum i en av barackerna kunde rymma 50 fångar i våningssängar, flera i varje bädd. Hygienmöjligheterna var urusla. Fem tvättställ med kallt vatten och en toalett skulle räcka till 500 fångar.

Den genomsnittliga överlevnadstiden i lägret var fem månader. Maten, man fick, innehöll endast 1000 kalorier per dag mot erforderliga 4000.

Här fanns också gaskammare, krematorium med tre ugnar samt galgbacke med galge. Denna sistnämnda låg lite avskilt, så att inte medfångar skulle kunna se avrättningar.

Vår guide berättade om ett sofistikerat sätt att ha ihjäl människor. Vid kvinnoavdelningen frågade man efter frivilliga att byta läger med erbjudande om arbete som sömmerskor. De, som antog erbjudandet, sattes i en järnvägsvagn, som med mörklägda fönster endast gick några varv runt lägret, allt medan man sprutade in giftig gas. När vagnen stannade var kvinnorna döda.

Det kan berättas så oerhört mycket mer om denna fruktansvärda plats, men det ovan skrivna får räcka. Jag blir illa berörd, över hur människor kunde åstadkomma något så djävult.

Minnesstenar vid lägret i Stutthof

Westerplatte

Westerplatte vid Gdansk var den plats, där striderna började den 1 september 1939, Platsen var egentligen ett regimentsområde och detta anfölls av den tyska kryssaren Schleswig-Holstein. Polackerna höll stånd i fem dagar, men fick ges sig, när tyskarna från luften bombade området. Man saknade dessutom luftvärnskanoner vid Westerplatte. I dag finns på området kvar ruinerna av den ursprungliga kasernen, några värn samt en kyrkogård för de polacker, som stupade vid anfalllet. Vid kasernen sattes 1999 vid 60-årsminnet en minnestavla upp över hela bemanningen och många var då fortfarande i livet. I dag finns någon enstaka kvar, som kan berätta om de vedermödor man utsattes för.

Karta över Westerplatte

Ruin efter kasernen i Westerplatte

Minnestavlor över bemanningen i Westerplatte

*Anders Ryderfors Rödeby
framför minnesmonumentet
i Westerplatte*

Kjell-Albin Abrahamsson

I samband med besöket i Stutthof hade vi också nöjet att lyssna på Kjell-Albin Abrahamsson, som berättade om Polen före, framföra allt under och även lite om Polen efter Andra världskriget.

Kjell-Albin är en strålande föreläsare och gav ämnet många nya dimensioner. Det är ju så, att de flesta beskrivningarna är från ett västligt perspektiv.

Kjell-Albin Abrahamsson i samspråk med Anna. I bakgrunden Mikael Johansson från Rödeby

Några nedslag i Kjell-Albins föreläsning.

- Vi skriver fortfarande mer om 5 döda i Ådalen, än att sex miljoner polska medborgare dog under VK 2. Av dessa var cirka 50% judar. Det blir 3000/dag, 125/timme och en var 25:e sekund.
- Bombanfallen under VK 2 orsakade förluster i nationalriksdomar för England 8 promille, för Frankrike 8% och för Polen 38%
- Den 17 september 1939 var Polens fjärde delning ett faktum. Tyskarna invaderade från väster den 1 september och röda armén kom efter cirka 14 dagar senare. Denna röda armé kom att lämna Polen 54 år senare
- Bilderna från VK 2 är påverkade främst från de västallierade. 70% av den tyska krigsmakten slogs i öster, endast 30% i väster då inkluderande Afrika. 3,5 miljoner tyska soldater dog under kriget. 1,2 miljoner ryssar stred på tyska sidan i öster och dessutom fanns i Tyskland 5,5 miljoner sovjetiska krigsfångar. Om detta talar man tyst, eftersom det var dödsstraff i Sovjetunionen på att låta sig tas som fånge.

- Utanför Stutthof inträffade de största fartygskatastroferna i historien. Även om Titanics undergång var fruktansvärd, så är det ingenting, mot vad som hände utanför polska kusten Wilhelm Gustlov januari 1945, 9000 döda 1252 räddade, Steuben februari 1945 3500 döda, Goya april 1945 7500 döda, 177 räddade. Fartygen torpederades av ryska ubåtar.
- En ny film om Westerplatte har försenats p.g.a. att polackerna är oense om historieskrivningen.
- De två upproren i Warszawa 1944 visade verkligen på hjältemod.

Detta och mycket annat fick vi höra av Kjell-Albin. Han berättade också, att han funnit sex namn på svenskar i Stutthofs register. Det visade sig vara estlandssvenskar. Däremot fanns såväl finnar som norrmän i lägret.

Han sade vidare, att polacker ibland kan vara svåra att förhandla med m.m. Men en sak hedrar dem, de är hatiska motståndare till kommunism och nazism.

Han avslutade med att citera Ernest Hemingway, som i "Den gamle och havet" säger:

Människan kan inte tillintetgöras. Människan kan dö, men inte tillintetgöras. Hon kommer alltid igen.

Vår guide på turen heter Anna. Hon talade en utmärkt svenska och besatte stora kunskaper. Hon var verkligen en angenäm bekantskap.

Olle Melin

Aldrig mera krig

Foto: Olle Melin

Minnesmonumentet är utformat som en bajonett nedstucken i jorden

Grimeton

I samband med en resa till Västkusten i augusti gjorde jag ett stopp vid Radiostationen i Grimeton, ett av Sveriges 14 världsarv. En duktig guide, illustrativa utställningar, en bra introduktionsfilm samt en fantastisk maskinpark gjorde besöket till en upplevelse.

Riksdagen beslutade 1921 att bygga en radiostation för trådlös telegrafi med USA. Platsen man valde blev Grimeton, som efter verkställda undersökningar ansågs vara den optimala platsen för verksamheten. Stationen började byggas 1922 och stod färdig 1924. Anläggningen konstruerades av Ernst Alexanderson, svenskfödd chefsingenjör för RCA och stationsbyggnaden ritades av Carl Åkerblad. Två exakt likadana men spegelvända alternatorer installerades. Den ena utgjorde reserv. I december 1924 öppnades den första direkta radioförbindelsen mellan Sverige och USA och den 2 juli 1925 invigdes stationen officiellt av Gustaf V.

Förbindelsen var ett resultat av ett samarbete med *Radio Corporation of America* (RCA). Grimeton fungerade som sändarstation, medan mottagarstationen låg i Kungsbacka. Själva telegraferandet skedde dock i det gamla televerkshuset på Kaserntorget i Göteborg. Där lämnade man in sina telegram. Telegrafisignalerna gick sedan med tråd till Grimeton, där de automatiskt fortsatte ut i etern.

Ett nätverk med liknande stationer byggdes över hela världen under 1920-talet, men av dessa finns alltså enbart Grimeton kvar i fungerande skick. Hela anläggningen är i detalj bevarad i sitt dåtida skick. Den ena av alternatorerna skrotades dock 1960 för att ge plats åt fler kortvågssändare.

Under andra världskriget spelade stationen stor roll för förbindelserna med USA, då kabeltrafiken var avbruten.

Gradvis kom långvågstrafiken att ersättas av kortvågstrafik. En av anledningarna till att stationen bevarats är, att Försvarsmakten har använt och använder den till kommunikation med ubåtar i undervattensläge, något som bara går med långvåg.

Radiostationen blev 11 oktober 1996 förklarad som byggnadsminne och är även riksintresseområde för kulturmiljövården. 1997 blev den av Svenska Industriminnesföreningen utsedd till Årets Industriminne.

Regeringen beslutade i december 2002 att nominera radiostationen som kandidat till UNESCO:s lista över världsarv, och 2004 upptogs den på världsarvslistan.

Den 2 juli 2005 invigdes världsarvet Grimeton och en nyuppförd besöksbyggnad.

Olle Melin

SAQ = • • • • - - - - -

Foto: Olle Melin

Karta över världens radiostationer av Grimetons typ

Guiden vid den kvarvarande alternatorn

Kunglig invigning den 2 juli 1925. Arkivbild

Antennerna vid Grimeton kallade Hallandspojarna

Ankarvakt

Journalisten och författaren Terje W. Fredh i Lysekil vilar inte på lagrarna. Sedan 1975 har han givit ut ett 40-tal böcker. Ankarvakt heter den senaste och som vanligt är det ett antal olika ämnen, som författaren behandlar. I boken kan vi bl.a. läsa om bohuslänsk sommartrafik till Danmark och Norge, om kullagerbåtar, om långafiske vid Shetland, om en äventyrlig bogserbåtsredare m.m.

Boken bygger som vanligt, när det gäller Terje Fredhs böcker, på ett omfattande faktaunderlag, som han samlat i många år. Det är alltid lika spännande att sig an en bok av Terje och man väntar med spänning på nästa.

Boken ges ut på eget förlag.

Havet Minnet Slaget

Den här boken är ett resultat av två seminarier, som hölls hösten 2008. Historiker från Sverige och Finland diskuterade mindre kända aspekter av kriget, som splittrade det gamla svenska riket.

Vilka minnen är bestående efter 1808-1809 års krig. Förlusten av Finland, kung Gustav IV Adolfs avsättning och 1809 års regeringsform är några påtaliga exempel.

Vad gäller havet är kampen om underhållet och underhållsvägarna ett exempel. Havets betydelse för krigshändelserna i form av sjöslag och sjötransporter är andra delar av boken.

Slaget vid Oravais 1808 beskrivs också, eftersom det i mångt och mycket kom att avgöra kriget mellan Sverige och Ryssland.

Boken ges ut av Sagalunds museistiftelse och ingår i Forum Navales skriftserie med nr33.

Radiostationen Grimeton

I samband med ett besök vid Radiostationen Grimeton i somras hittade jag en bok med titeln "Radiostationen Grimeton. En etnologisk studie över verksamhet och vardag. Boken kom redan 2005 och är skriven av Britta Nyström vid Länsstyrelsen i Halland. Författaren har i boken helt koncentrerat sig på människan i sammanhanget. Materialet till boken bygger på studier av handlingar men framför allt på intervjuer av de, som var med. Arbetet i stationen, stationen under Andra världskriget och dygnet-runtverksamheten, mastarbete och inte minst livet i stationsbyn har varit föremål för studier.

Radiostationen Grimeton är ett av landets 14 världsarv och stationen har utan tvekan en mycket intressant historia, som Britta Nyström väl beskrivit i sin bok.

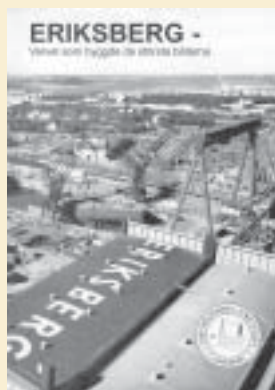
Boken är utgiven av Länsstyrelsen i Hallands län.

Bokpresentatör Olle Melin

Häftet om storvarven i Göteborg

Varvshistoriska föreningen i Göteborg har gett ut tre häften om Göteborgs storvarv, Eriksberg, Götaverken och Lindholmen. Häftena är en kortfattad krönika från de olika etableringarna på Hisingen fram till varvskrisen, då de flesta stora svenska varv försvann. Men även perioden efter varvskrisen finns beskriven.

Häftena ger en bra bild av den världsledande roll, som de svenska varven spelade. Häftena innehåller också ett stort antal intressanta bilder.

Flottan och kalla kriget

Försvarshögskolan, Kungl Örlogsmannasällskapet och Kungl Krigsvetenskapsakademien har gemensamt utgivit ett antal publikationer i serien "Försvaret och det kalla kriget (FOKK)". Bok nummer 20 i serien har namnet "Flottan och kalla kriget" och är skriven av f.d. kommendörkaptenen Magnus Haglund. Han har lagt till en undertitel, "Ett personligt perspektiv" och det är verkligen Flottan och kalla kriget ur en mera personlig än vetenskaplig synvinkel. Magnus Haglund berättar om sina erfarenheter som fartygschef, som medlem i sjögående förbandsstab men kanske framför allt från verksamheten som försvarsattaché i Moskva under 5 år.

Författaren beskriver på ett mycket initierat sätt flottan under perioden 1945 till sekelskiftet 2000. En intressant och spännande läsning väntar läsaren.

Fyra fyrplatser – En lärarinna

Historien om Alma Döring är mer än bara skildringen av en skolfröken på avlägsna fyrplatser med där befintliga lotsbarnskolorna. Det handlar om Gotska Sandön, Östergarnsholm, Stora Karlsö och Valar-Burgsvik, samtliga på Gotland. På dessa platser var Alma ensam lärarinna i en typisk manlig värld.

Författarinnan Inga-Lisa Hedin skildrar med inlevelse Almas livsöde. Hon har besökt platserna, där Alma levde och var verksam. Hon har besökt verk, myndigheter och arkiv. Hon har talat med personer, som levde på fyrplatserna. Fyrplatslivet är numera historia och inga familjer bor längre på fyrplatserna.

Resultatet av det arbete har blivit en mycket intressant bok om de villkor, som präglade fyrplatslivet för 100 år sedan.

År av uppgång år av nedgång

Under beredskapsåren från 1940 och under det kalla krigets början ägde i Sverige en uppseendeväckande snabb och omfattande upprustning rum. Krigsmakten (från 1975 Försvarmakten) växte i omfattning och dess operativa förmåga ökade. Därefter följde en period av nedgång, utan att strukturen förändrades. Redan 1958 gjordes en omfördelning av anslagen. Marinen minskade till förmån för Flygvapnet,

Carl Björem, pensionerad general upplevde händelseförloppet på parkett och han kom att nära samarbeta med tre ÖB, Rapp, Synnergren och Ljung. Han skildrar spelet bakom kulisserna och samspelet men också spänningarna mellan politikerna och den militära ledningen.

En synnerligen läsvärd bok. Boken är publikation nr 20 i serien Försvaret och det kalla kriget (FOKK)

Svenska sjöslag

Svenska sjöslag heter en påkostad och väl-skriven bok av Lars Ericson Wolke, professor i militärhistoria vid Försvarshögskolan. Den följer den svenska flottan från Gustav Vasas tid till de nutida uppdragen vid Afrikas kust. Boken beskriver såväl slagen som de större sjöoperationer de var en del av. Svenska fartyg under 500 år presenteras i detaljerade illustrationer.

De stora sjöslagen utkämpades i första hand mot Danmark och Ryssland, men även mot Nederländerna, England och Tyskland. Ibland var 100-tals fartyg och 10 000-tals människor inblandade.

Särskilda avsnitt handlar om marina sevärdheter runt Östersjön. Sankt Petersburg, Kronstadt, Köpenhamn, Sveaborg, Stockholm och Karlskrona återfinns i dessa avsnitt.

Boke ges ut på Medströms förlag och är en riktig pärla för den marint historiskt intresserade.

Ny bok om folkrätt

Havens frihet, Freedom of navigation, mänsklighetens gemensamma arvedel det fria havet—ord och uttryckt som många vant sig gäller på havet. Vi minns ibland romantiken att vara till sjöss och att gå iland i varje hamn på ett enkelt och otvunget sätt, ta en öl eller två. Och havet är ju stort. 75% av jordens yta är hav och resten är ju bara till för att förtöja vid. Och människan bor till stor del vid kusten och har lärt sig att kommunicera över havet för sin överlevnad, för sin sociala kompetens och ibland för att av någon anledning föra krigshandlingar.

Havsrätt är ett gammalt begrepp. Vi talar om, att dagens havsrätt har sina rötter från 1600-talet. Från då till nu har regler och uppträdande reglerats i olika konventioner eller över-

enskommelser, bilaterala eller globala. Även folkrätten har följt samma spår. Efter VK II och i med att FN bildas, ökas arbetet med att ta fram havsrättskonventioner. Vår senaste havsrättskonvention är från 1982, *United Nations Convention on law of the sea*, UNCLOS 1982. Det är inte speciellt många år sedan, men utvecklingen har gått fort och en del saker tänkte man inte på den tiden. I den talar man om kuststatens och flaggstatens ansvar för uppträdande till sjöss och jurisdiktionen, skyldigheter och rättigheter.

Vi kan konstatera, att utvecklingen går fort. Det händer saker i världen, som påverkar oss. Man inser, att kanske olja och gas finns under havsytan, alltså gäller det se till, att man har mycket havsbotten som tillhör ett lands intresse. Vi vet, att industrins lager finns ombord på fartyg, som går i trafik. Då blir ju lastägare orolig, om fartyget tas in till kontroller m.m. i en hamn. Terrorister och pirater har i ökad omfattning börjat operera på världshaven och i och för sig är pirater ett gammalt yrke. Och att för sjömannen att gå iland i främmande hamn är nästan att betrakta som en kriminell handling. Resultat av ingripande från kuststater blir, att den

enskilda människan hamnar i konflikt med havsrätten och folkrätten. För hur skall medborgares hemmation kunna komma in på arenan och lösa uppkomna konflikter.

Marie Jacobsson, får jag säga Sveriges meste expert på området havsrätt folkrätt, vill i sin bok visa på denna intressekonflikt, som uppstår på senare år. Då nu inte bara kuststater och flaggstater agerar utan även organisationer, t ex IMO, ILO och där människan, hemmation och mänskliga rättigheter, allt kommer in på arenan.

Boken innehåller såväl en bred beskrivning av grunderna i havsrätten och folkrätten och sedan visar författaren på ett antal exempel, som uppstår i de beskrivna intressekonflikterna. En bok för juristen men även för befälhavare och andra aktörer, som jobbar med havet och på havet.

Rolf Edwardson
Folkrätten, havet och den enskilda människan
Marie Jacobsson
Liber AB, Malmö
128 s, ill
ISBN 91-47-09073-0

Den skrivande advokaten

I detta nummer finns en annons från Martin Ullmans förlag om en bok med titeln *Dramatisk örlogshistoria*.

Så här säger författaren Magnus Ullman om boken:

Boken Örlogshistorisk Dramatik, som utkom 2002, är sedan flera år tillbaka slutsåld. Många har hört av sig och önskat, att jag skall nytrycka denna eller skriva en ny örlogshistorisk bok. Det har nu blivit en kombination av detta på så sätt, att i denna bok ingår samtliga kapitel i Örlogshistorisk Dramatik, i förekommande fall uppdaterade med nya fakta och nya bilder, samt två nya kapitel, "Regalskeppet Kronans förlisning utanför Öland 1676" och "Sjöslaget på Föglöfjärden 1720".

Vem är då mannen bakom dessa böcker. Magnus Ullman är advokat i Stockholm med ett genuint intresse för marin historia. Självpåstår han, att han är specialist på att skriva nekrologer över avlidna advokater. Han började på advokatbyrå 1972, är advokat sedan 1975 och har, som han säger, vandrat från längst ner till längst upp på advokatbyråns papper. Förutom att vara advokat och marinhistorisk skribent är Magnus Ullman med i ett 40-tal föreningar och samfund.

Han har hittills gett ut ett 20-tal böcker, bland andra

- Sjöfästningens Sveaborgs fall
- Rysshärjningarna 1719

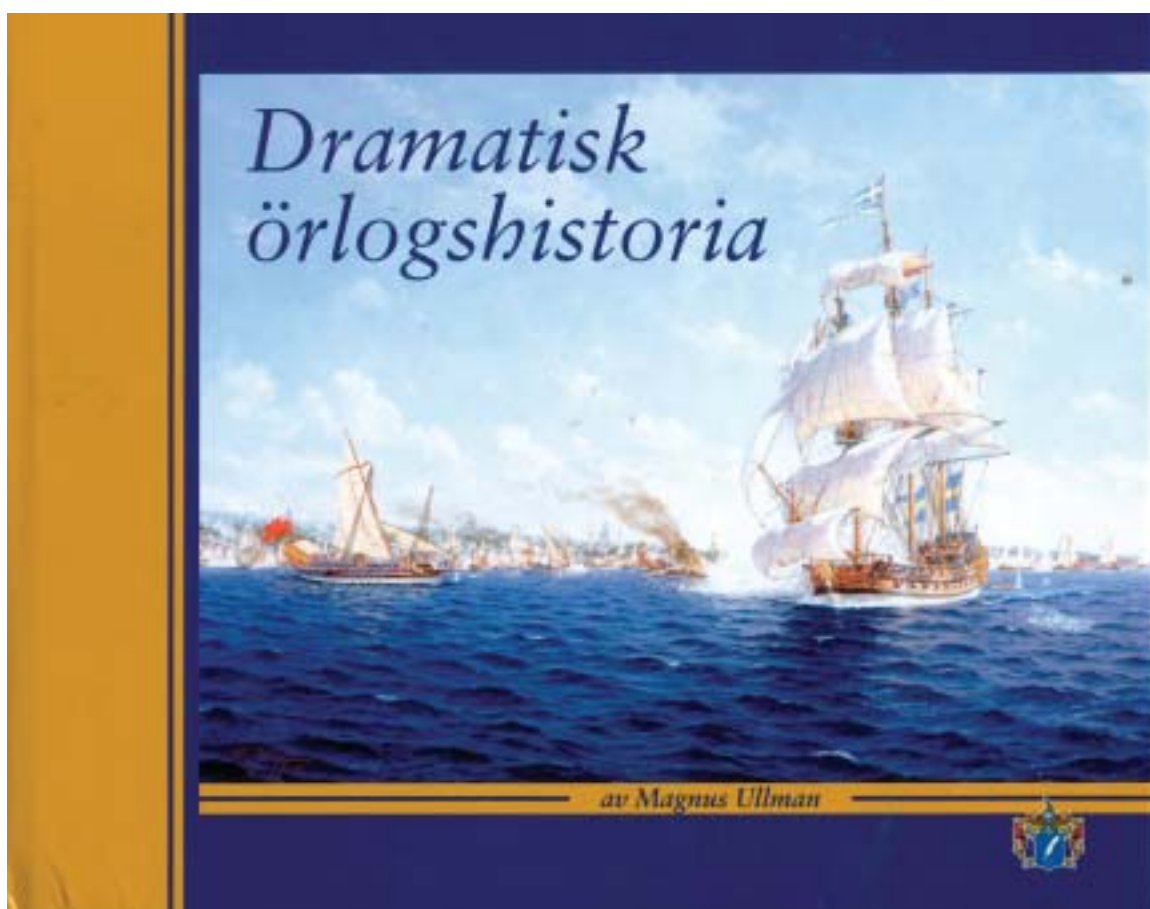
- Från Hogland till Svensksund
- KSSS. Åren 1930-2005
- Båtar på vägg
- Gustav Mannerheims liv
- Kvinnliga pionjärer
- Så levde de

Några av dessa böcker har jag tidigare refererat i Flottans Män.

Samtliga böcker av författaren är rikt och vackert illustrerade. Bland annat finns specialbeställda marinmålningar av Christer Hägg och Håkan Sjöström.

Jag ser med spänning fram mot nästa bok!

Olle Melin

Du kan beställa boken direkt på fax 08-599 290 01, telefon 08-599 290 28 eller e-mail: magnus.ullman@lmlaw.se www.magnusullman.com

Lyckade landningar på Visby

Efter några hektiska veckor med drygt 140 landningar på korvett Visby kan det konstateras, att en helikopter mycket väl kan baseras tillfälligt på en korvett.

Försvarsmakten har påbörjat förberedelser inför en fortsatt medverkan i EU:s marina insats utanför Somalias kust, operation Atalanta. En del, som utreds, är ett eventuellt deltagande av svenska helikoptrar. Ett fartyg med helikopter kan övervaka ett större område genom att nyttja helikopterns sensorer och höga fart. De ger också en bättre möjlighet att snabbt identifiera och bedöma misstänkta fartyg. En förutsättning är, att helikoptern kan använda fartyg som landningsplats och tillfällig basering mellan uppdragen. Att landa på fartyg är ingen ny förmåga inom Försvarsmakten. Det nyttjades flitigt, inte minst under 80-talets ubåtsjaksoperationer.

Lyckad premiärlandning

Fredagen den 28 augusti var första gången Helikopter 15 landade ombord på ett fartyg. Landningen på Visbykorvettens däck genomfördes av besättningen Ulf Lundström 3.hkpskv, Peter Wallgren och Joachim Johansson FMV ToE. De cirka 140 påföljande landningarna har gjorts i varierande vindar och olika våghöjder.

Att ta ombord en helikopter på ett fartyg kräver noggranna förberedelser och en tränad besättning även på fartyget. Mats Agnéus är fartygschef på korvetten Visby: – Helikoptern är en naturlig och självklar del i alla marina operationer. Den kan användas som spaningsplattform, för materieltransporter, sjukvårdstransporter och mycket mera. Den är en resurs, som vi i marinen saknat under ett antal år, varför de här proven känns extra viktiga.

– Proverna visar, att Visby absolut kan operera helikopter 15. Helikoptern ska inte hangareras ombord, men väl kunna landas/startas, surras, tankas, tvättas och byta personal, fortsätter Mats Agnéus.

Förutsatt ett riksdagsbeslut kommer HMS Carlskrona att bli ledningsfartyg för den Europeiska Unionens flottstyr-

Att landa på ett fartyg under gång kräver koncentration

ka i området. Verksamheten, som sanktioneras av FN, innebär att skydda mattransporter till Somalia och handelssjöfarten i området. Insatsen i området beräknas pågå under fyra månader med början i april.

Jimmie Adamsson Nina Karlsson

BRUNDINS DYNOR OCH BÅTKAPELL

Nyttillverkning av dynor och kapell

Sonja Karlsson Alsviksvägen 25A, Åkersberga

Mobiltelefon: 070 – 417 44 01

E-post: sonja@brundinskapell.se

www.brundinskapell.se

RESERVDELAR & TILLBEHÖR

Mer än 55000 delar i lager!

MARINSHOPEN

www.marinshopen.se

Butik Grossistvägen 1-5 Älvsjö Tel/Postorder 08-642 93 00

Landning på korvetten under hög fart

UTSIKTEN

Konstruktioner AB

**Brygg-el
och belysning**

Tel. 0302-452 25 www.fautsikten.se

Den svenska marina insatsen ME 01 i Adenbukten är nu avslutad

De svenska fartygen är nu hemma liksom besättningarna. Fartygen varit till sjöss under 70 % av sin tid i området och har tillryggalagt cirka 1 900 gångtimmar per korvett. Att eskortera fartyg går i långsamt tempo, vilket gjorde att medelfarten varit cirka 8 knop och att man avverkat 40 000 distansminuter. Som längst har man varit ute 16 dygn i sträck. Driftsäkerheten har varit hög. En bidragande orsak är, att alla system, utom maskineriet, har varit driftsatt hela tiden.

- Jag som Marininspektör är stolt i dag, och ni ska vara stolta över er insats, sa konteramiral Anders Grenstad. Han riktade också ett stort tack till alla anhöriga, vars stöd varit en förutsättning för hela insatsen.

I samband med operationens avslutande, arrangerade Kungl. Örlogsmannasällskapet och Sjöofficerssällskapet i Karlskrona ett lite seminarium runt frågorna om och huruvida havsrätten och mänskliga rättigheter var adekvata för operationen och vilka eventuella problem de medförde samt några funderingar från en svenskt rederi, hur det arbetar, då de passerar piratfarvatten. Föreläsare i havsrättfrågor var Marie Jacobsson, UD folkrättslige rådgivare.

Vi kan konstatera, att pirater och sjörövere är ett gammalt yrke, ett yrke som kan anses vara mänsklighetens fiende. Men yrket har idag fått en viss romanisk air. Hur många barn vill inte klä ut sig till sjörövere och leka sjörövere? Skillnaden mellan sjöröveri och terrorism till sjöss är att piraternas brott är för privat/internationella ligor vinning av pengar, varor m.m. Terrorism till sjöss syftar till att nå politiska ändamål och syften.

Den moderna havsrätten har sina anor från 1600-talet och dess fader anses vara den holländska ämbetsmannen Grotius. Havsrätten har, vad avser sjöröveri, haft samma grundtes som räddning av människoliv, envar befälhavares skyldighet att ingripa mot pirater. 1982 kom en modern havsrättskonvention UNCLOS. I denna tar man in det moderna sättet att hantel pirater. Samtidigt börjar inte bara stater att ägna sig åt frågan utan även organisationer som t.ex. IMO. På 1990-talet ökar sjöröveriet i Sydostasien och världssamfundet och andra organisationer intresserar sig mer för frågorna. Här är det frågan om kriminell verksamhet i väl förberedda operationer. Man visste, vilket fartyg som skulle kapas, hur man skulle kunna sälja lasten och hur man skulle måla om fartygen och ge dem nya namn.

I början av 2000-talet börjar EU att ta tag i frågan. Det beror på IMOs intresse, att bistånd med fartyg lastade med mat till fattiga länder som t.ex. Somalia stöter på

problem samt att sjöröveriet börjar hota dess säkerhetspolitiska grunder.

Så med FN resolutioner i botten och med motsvarande från EU påbörjas operation Atalanta.

Några krav ställdes och dessa var bl.a., att man skulle kunna ingripa på fritt hav (inga problem enligt havsrätten) men även kunna ingripa mot pirater på somaliskt territorialhav. Det var inte helt lätt att komma till tals med Somalia, som i vissa avseende är (var?) ett land i förfall. Nu tilläts dessa ingripande. De kallas då armed robbery, då de sker på territorialhav.

En annan betydelsefull sak var att säkerställa rättssäkerheten på deltagare i operationen men även gentemot de eventuella pirater, som skulle kunna komma att gripas. Mänskliga rättigheter var ett ledord. Rättegångar måste bli fair och fångar behandlas väl. Naturligtvis skulle man kunna låta landet/ staten, som tar piraterna, också ta hand om rättegången. Ett annat förslag var att ev skapa en internationell domstol i Europa. Men man ville lösa problemen lite närmare brottsplatsen. Lösningen blev ett avtal med Kenya. En del skillnader finns ju i olika länders rättsystem, men man fann, att Kenyas var acceptabelt.

Vi kan nu konstatera, att de svenska besättningsmän, som var kallade till domstolen i Kenya för att lämna sina statements, har genomfört detta. Under två dagar fick 8 man redogöra för händelserna och försöka visa på, att de, som de gripit, var de, som hade försökt göra attacken mot det holländska fartyget. Muntlig förhandling gällde. Inga inspelningar fick presenteras. Det finns en inspelad scen, där en av piraterna erkänner, vad de gjorde, men den fick inte spelas upp. Rättegången fortsätter och vad domen blir är det för tidigt att sia om. Det finns f.n. cirka 134 pirater i Kenya, som väntar/deltager i rättsprövningar. Inga domar har ännu fallit.

En fundering avseende MR var, hur länge får man ha de frihetsberövade piraterna ombord? Regelverket antyder, att det inte får vara för länge, innan de når rättssamhället. En orsak är bl.a., att ombord inte finns lämpliga utrymmen för att förvara dessa pirater. Tidslängden ombord är avhängigt av, att det kan vara en lång distans, som fartyget har att gå för att nå lämplig hamn. De pirater, som de svenska styrkorna tog, var ombord under 13 dagar. Det ansåg inte vara alltför lång tid med hänsyn till transporten från brottsplatsen till hamn samt förberedsetiden för att diplomatiskt förbereda överföring till rättsväsendet i Kenya.

Wallenuisrederiets Jan Berglöf redovisade, hur ett svensk rederi idag agerar på världshaven och framför allt i pirattäta farvatten. Hoten mot fartygen upplever de som

att kunna få skador på fartyget eller få skador på besättningarna. De senare spiller ju automatisk över på hemmavarande och deras otrygghet. Det har inneburit, att man har som krav att ägna mycket tid att ta hand om anhöriga och att tidigt hålla dem informerade, så att inte nyheter kommer via media, men också att skydda dem mot media.

En kapning innebär höga kostnader för ett rederi. Att man på rederiet hade funderat på lösensummor och lösenhantering är självklart, men om detta ville man inte närmare redogöra för. Man upplever nog, att det inte bara är dessa ensamma små fartyg med sina 7 besättningsmän i Adenbukten, som är kärnan i ett drama. Här finns nog internationella ligor i bakgrunden. Och inte är det bara de lösensummor, man ser kastas med fallskärm över fartyg, som gäller, utan det finns nog andra summor, som byter ägare i stora metropoler.

Wallenius har ungefär ett fartyg i veckan i området. Man använder fortfarande denna trad, då de blir alltför dyrt att gå runt Afrika och att det då blir svårt att hålla leveranstiderna. Om nu en attack kommer, anser man, att vapnen, som används, nog är mest till för att skrämmas. Motåtgärderna för befälhavaren blir att öka farten, manövrera/sicksacka och använda vattenkanoner. En anmälan till KBV i Härnösand görs och denna rapport går till Rikspolisstyrelsen, MRCC och rederiet. Men även de organisationer i området, som håller reda på fartygen, får rapport. Innan inpassage i Adenbukten sker rapportering till dessa organ och fartyget intar också säkerhetssteg 2 ombord. På fråga om beväpnade styrkor ombord, var svaret ett absolut nej. Det höjer bara hotbilden. IMO har också anvisat att inte göra så. Nu är det emellertid så, att amerikanska fartyg gärna har beväpnade styrkor ombord. En annan fråga som ställdes var, om sjöfarten betalar för det skydd, som erbjuds i t.ex. Adenbukten. Svaret var nej. Det är ju respektive lands skyldighet för sina väpnade styrkor att skydda sitt lands sjöfart såväl i hemmafärvatten som globalt.

Foto: Försvarets Bildbyrå

Alla aktörerna, som deltog i seminariet, ansåg, att den nu avslutade operationen varit lyckad. Det finns naturligtvis lärdomar att dra och man kanske kunde ha löst saker och ting på annat sätt och det får man lämna över till de, som nu har att axla mantlarna. I skrivande stund, funderar KBV på att skicka ett av sina flyg till operationsområdet och HMS Carlskrona görs klar för att inleda en ny operation i mars och då även med att ha ombord en svensk Force commander, chef för hela EU-styrkan i området.

Rolf Edwardson

Ny bok om Kustflottan

Under nästan hela 1900-talet var huvuddelen sjöstridskrafterna organiserade i ett förband, **Kustflottan**. 1900-talet kännetecknas av stora säkerhetspolitiska händelser och skeenden i våra farvatten och utomlands, skeenden, som påverkade vårt uppträdande till sjöss. Ofta sattes Sveriges militära styrkor på prov, då vi hade att agera med att skydda vårt lands intressen. Förbandet kustflottan hade att främst utbilda värnpliktiga ombord, men fartygen utgjorde samtidigt de kölar, som behövdes, när Sverige mobiliserade eller då skarpa uppgifter måste lösas.

Boken om Kustflottan är en antologi från 1905, då förbandet organiserades, till tiden då förbandet lades ner 1998. Ett antal författare, sjöofficerare, har beskrivit det historiska skeendet och till det kopplat kustflottans uppgifter och utveckling. Tiden efter andra världskriget har man i boken kraftsamlat till och gett ett större utrymme. Inte bara stora händelser i världen skedde utan också stora tekniska framsteg och omvälvningar genomfördes ombord på fartygen. Om detta har man valt att i en särskild bilaga beskriva teknik- och taktikutveckling. Boken vänder sig naturligtvis till dem, som i någon befattning seglat ombord på flottans fartyg under denna period, men, som redaktören

säger i sin inledning, även till andra marint intresserade, som vill rekapitulera eller fördjupa sina marina kunskaper. Boken bör också kunna utgöra en grund för dem, som vill genomföra fortsatt och fördjupad forskning om de svenska sjöstridskrafterna. Till boken medföljer en DVD med filmer, som visar flottan under olika historiska händelser.

Rolf Edwardson

Kustflottan – de svenska sjöstridskrafterna under 1900-talet
Gustav von Hofsten
och Frank Rosenius / red/
Kungl Örlogsmannasällskapet 420 s, ill
ISBN
978-91-977973-1-3

Insatsstyrkan i Adenviken tillbaka i Karlskrona

Uppdraget i Adenviken är över och hemkomsten firades vid en ceremoni på Stortorget i Karlskrona.

I fyra månader har 160 besättningsmän och en landstyrka varit hemifrån för uppdraget att jaga pirater och säkra mattransporter i Adenviken. Efter några dagars debriefing på Kungsholmen var det dags att möta sina nära och kära och visa upp sig för allmänheten. På Stortorget i Karlskrona genomförde den 22 september en välkomstceremoni med marininspektören, konteramiral Anders Grenstad i spetsen. Han framförde

På väg till ceremonien på Stortorget i Karlskrona

Förbandschefen Magnus Jönsson medaljeras av marininspektören Anders Grenstad

EU:s och den svenska Försvarsmaktens tack för ett väl genomfört uppdrag och samtliga deltagare tilldelades EU:s medalj och Försvarsmaktens medalj för internationella insatser.

Vid ceremonien passade förbandschefen, kommandörkapten Magnus Jönsson på att överlämna en symbolisk stafettpinne till blivande fartygschefen på *HMS Carlskrona*, kommandörkapten Håkan Nilsson, som i vår beger sig till Adenviken för en ny svensk insats.

Marinens Musikkår medverkade vid ceremonien liksom flaggvakt.

Hela insatsen har varit lyckad. Cirka 20 000 ton mat och andra förnödenheter har kunnat fraktas till Somalia tack vare den svenska insatsen. Vid ett tillfälle lyckades besättningen på ett av fartygen, *HMS Malmö*, fånga ett antal pirater, vilka nu sitter fängslade i Kenya i väntan på rättegång.

Fartygen var, när detta skrevs, ä på väg hem med hjälp av ett transportfartyg.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Misstänkta pirater tas ombord på *HMS Malmö* efter svenskt ingripande. Foto Combat Camera

Magnus Jönsson överlämnar en symbolisk stafettpinne till Håkan Nilsson, blivande fartygschef på *HMS Carlskrona*

Så här såg det ut i våras, när en av besättningsmännen, Tomas Petersson från Hasslö, tog farväl av mor och far, Ulla och Jens Petersson samt mormor Maria Åberg.

Återförenade på Stortorget i Karlskrona efter uppdraget

HMS Carlskrona tar över stafettpinnen

Försvarmakten deltog med tre fartyg i EU:s operation Atalanta, mellan den 15 maj och 15 september. Nu planeras för en fortsättning av insatsen under 2010. HMS Carlskrona rustas just nu för att vara redo. Tanken är att Sverige ska ta över ledningsansvaret för operationen i april och fyra månader framåt.

Anvisningarna om en förlängning av insatsen kom från regeringen i somras. Sedan dess har arbetet med förberedelser och planläggning pågått. En del av det svenska bidraget utgörs av det tidigare minfartyget HMS Carlskrona, som förutom att vara patrullfartyg planeras vara ledningsfartyg för hela EU:s operation i Adenviken. Sammanlagt kommer ungefär 2000 personer från olika europeiska länder att stå under svenskt befäl.

– HMS Carlskrona är ett mycket lämpligt fartyg för uppgiften, säger fartygschefen Håkan Nilsson. Hon kan ligga ute länge till sjöss och kommer att ha möjlighet till ombordbaserad helikopter.

Just nu görs anpassningar av fartyget inom bland annat sjukvård, ledningssystem och samband. Det svenska bidraget består av cirka 160 personer. Ett mycket stort intresse fanns för att delta i operationen. Över 2500 sökan-

de fanns till de 160 platserna. I skrivande stund, första veckan av november, har merparten av HMS Carlskronas besättning ryckt in. Det formella beslutet tas av regeringen efter årsskiftet.

Jimmie Adamsson

Foto: Jimmie Adamsson Håkan Nyström

Håkan Nilsson

Parad för fanorna

Soldaterinran och korum på Kungsholmsfort

I en strålende sensommarsol genomförde Marinbasen Soldaterinran och Korum på Kungsholmsfort den 8 september.

Tidigare på dagen hade cirka 375 anhöriga till de cirka 300 värnpliktiga, som utbildas på fortet, informerats om verksamheten, fått en guidad tur på fortet samt bjudits på lunch.

Så genomfördes då Soldaterinran med Korum. Ställföreträdande Marinbaschefen, kommandörkapten Hans-Erik Fröberg, erinrade soldaterna och sjömännen om krigsmans skyldigheter i enlighet med av Riksdagen be-

slutad lydelse. Marinens Musikkår under Karin Svensson och Ulf Sigurdson spelade och amiralitetspredikant Kjell-Erik Amorelius förrättade Korum.

Utbildning av värnpliktiga för flottan sker i huvudsak vid Marinbasens grundutbildningsbataljon, vars chef f.n. är överstelöjtnant Peter Glimvall, som samtidigt är fortchef på Kungsholmen. Han är den 78:e i rakt nedstigande led efter den förste kände, Christoffer Grubbe, som verkade åren 1697-1699.

Kungsholmsfort är i dag världens oavbrutet längst bemannade fort och har varit militärt bemannat sedan april 1680. Högkvarteret föreslår nu, att den militära verksamheten på fortet avvecklas med utgången av 2010. Slutligt beslut är dock ej fattat,

Soldaterinran i Sverige har långa traditioner. Karl IX:es krigsartiklar är den äldsta föregångaren och därefter har en krigsmannaed svurits fram till dagens Soldaterinran. Innehållet i eden har dock förändrats många gånger under de snart 500 år, som förflutit sedan de första artiklarna.

Detta var också näst, näst sista omgången av värnpliktiga i det gamla systemet, som utbildas vid Marinbasen. Därefter kommer soldater enbart att uttas på frivillig väg och bli kontraktsanställda.

Olle Melin

Marinbasen är traditionsförband för det nedlagda regementet KA 2 och för därför KA 2 fana

Foto: Olle Melin

Åskådare

Amiralitetspredikant Kjell-Erik Amorelius förrättar Korum

Anhöriga till de värnpliktiga åser ceremonien från Linje IV

Marinens Musikkår

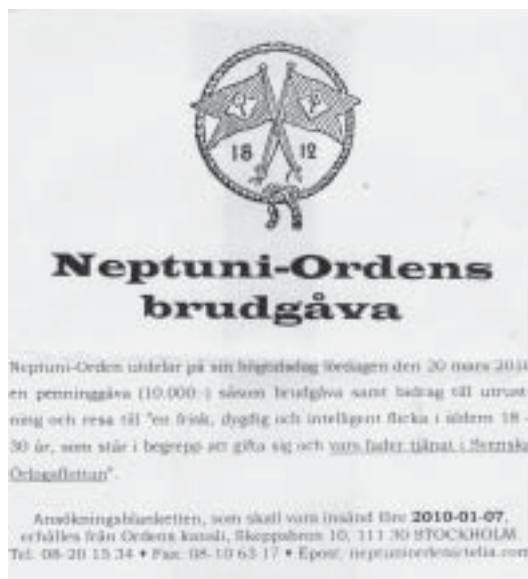
Sven Hedberg Halmstad, 106 år.

På luciadagen fyller Flottans Mäns äldste medlem, Sven Hedberg Halmstad, 106 år. Sven föddes i Ängelholm och flyttade som 7-åring till Halmstad. Efter avslutad skolgång anställdes Sven som springpojke i en affär i Halmstad. Någon gång under 1918 skulle något levereras till ett

fartyg, som låg på stadens varv. I samband med varuleveransen bjöds Sven på middag ombord. Han tyckte maten var så god, att han lämnade jobbet som springpojke och mönstrade mässkalle på SS Stina. De närmast följande åtta åren arbetade han som sjöman och periodvis som stuveriarbetare. Under denna tid, år 1924, gjorde han också sin värnplikt i Karlskrona. Svens sista fartyg blev tremastskonaren Thor från Halmstad. Därefter anställdes han som metallarbetare på Malcus i Halmstad. Körsång har alltid varit ett stort intresse, både Halmstads Manskör och Metallarbetarnas Kör har haft tenoren, Sven Hedberg, i sina led. På 100-årsdagen deltog Sven i en festlighet i vår stuga, vid detta tillfälle sjöng han en bevaringsvisa, men missade någon vers. När vi besökte honom på 101-årsdagen sa han till mig, att han hade lite samvetsqual för att han missat två verser. Jag tyckte han inte skulle ha det, för han hade i alla fall kommit ihåg 33. Sven blev medlem i Halmstadföreningen 1979. De senaste åren har han tillbringat på ett äldreboende i Halmstad. Som det anstår en snart 106-årig man, så börjar Svens dag med lite uppiggande gympa.

Kjell A Jönsson
Ordförande FM Halmstad

FULLSERVICEVARVET MITT I SKÄRGÅRDEN

Vi är specialister på trä, men servar och reparerar de flesta motorer och båtar, även aluminium. Reservdelar på lager till Yanmar och Volvo Penta.

ERIKSSONS BÅTBYGGERI
& BÅTBYGGGARSKOLA AB
BOX 15, 130 25 INGARSÖ
08-542 461 36, batservice@swipnet.se

Artikelförfattare!

Om ni har bilder till texten, vill vi, att ni bifogar dessa separat (högupplösta). Infoga inte att bilderna i texten.

BÅTÄGARSKOLAN

Navigationsseglings- och motorbåtskurser

08-718 25 60

www.batagarskolan.se

Kvartalets recept

Litet julrecept

Varför inte förnya julbordet med en ny julkryddad rätt.
Som vanligt är receptet hämtat från Marinens förenliga kokbok

Julkryddade spett (10 spett)

600 g blandfärs
1 ägg
3 msk grädde
½ msk potatismjöl
1,5 dl finhackad gul lök
½ dl persilja
1,5 tsk kanel
1,5 krm kryddnejlika
2 tsk salt
3 krm svartpeppar
2 msk smör
10 blötlagda träspett ev soja

1. Sätt ugnen på 225 grader
2. Blanda färsen med ägg, grädde och potatismjöl
3. Tillsätt den finhackade löken, persiljan samt kryddorna, blanda väl
4. Forma färsen till 10 korvar och trä upp dem på spetten.
5. Bryn dem försiktigt runt om
6. Lägg dem sedan på en plåt med silikonmatta eller bakplåtspapper under
7. Stek dem färdiga i ugnen, cirka 10 minuter

Tips

Lammfärs går alldeles utmärkt att använda. Det går också bra att lägga spetten direkt på plåten utan att bryna dem innan. Pensla dem med lite soja, när de är klara, så får de lite färg. Serveras som ett trevligt tillskott på julbordet.

Smaklig spis!

Weinsjös karikatyrrer

Flottans Mäns 75-årsjubileum

Stockholmsföreningen kommer att hålla Riksårsmötet 2010, som samtidigt är Flottans Mäns 75-årsjubileum. Mötet hålls ombord på m/s Romantika under resa till Riga tur och retur från söndagen den 30 maj till tisdagen den 1 juni.

På söndag eftermiddag embarkerar vi mellan klockan 14.00 och klockan 16.30 och lämnar Frihamnen klockan 17. En timme senare samlas vi i en förlig bar för välkomstdrink, information och underhållning. Därefter går vi till stora matsalen för traditionell förbrödringsmiddag.

På måndagsförmiddagen håller vi vårt Riksårsmöte och gör därefter en guidad busstur i Riga och lägger ner en krans vid Frihetsmonumentet. Efter rundturen finns tid för egna strövtåg i Riga med egen lunch och på kvällen äter vi en tre-rätters festmiddag i stora matsalen. Därefter är det dans och glatt umgänge i en av barerna. På tisdagen är vi tillbaka i Frihamnen klockan 9.30.

Priserna för att delta blir per person i delad A-hytt cirka 1680 kr, i enkel A-hytt cirka 2180 kr, i delad B-hytt cirka 1550 kr, i enkel B-hytt cirka 1920 kr och i B-hytt med 4 personer cirka 1360 kr. A-hytt har fönster, vilket B-hytt saknar. Priset inkluderar all mat ombord inklusive måltidsdryck från avgång till hemkomst. Kostnad för guidad busstur tillkommer. För långväga deltagare finns möjlighet till övernattning i samband med resan på Drottning Victorias Örlogshem. För bilar och bussar kommer parkeringsplatser att finnas tillgängliga.

Ett utförligt program och anmälningsblankett presenteras i nästa nummer av tidskriften.

Förhandsanmälan till Riksårsmötet

För planeringen av 75-års jubileet är det viktigt för oss och rederiet att vi kan bilda oss en uppfattning om hur många som kommer att delta. För detta ber vi alla som tänker vara med att lämna en förhandsanmälan till föreningens kansli en tisdag mellan klockan 9 och 16 på telefon 08-611 10 11 eller 08-678 09 08. Du kan också skicka ett mail till sthlm@flottansman.se. Ange antalet deltagare, hyttkategori och eventuellt behov av övernattning på Drottning Victorias Örlogshem samt parkeringsplats i Frihamnen.

**Förhandsanmälan vill vi ha senast tisdagen den 1 februari 2010
OBS! Förhandsanmälan är inte bindande! Tack för din hjälp.**

m/s Romantika

Skeppsholmsdagen 2009

Skeppsholmsdagen den 13 september hade något att erbjuda för hela familjen. Nästan 17 000 personer besökte Skeppsholmen under dagen. Här fanns allt, inte mindre än 52 olika aktiviteter var presenterade i programbladet. Flottans Män deltog tillsammans med Rydbergsgästarna med ett informationstält, marinhistorisk guidning av ön och en kasttågstävling i miniformat. Dessutom spelade en blåsorkester från Nynäshamn med bravur under Flottans Mäns flagga.

Vår kasttågstävling rönt ett stort gensvar från besökarna. Det var kö hela dagen för att få kasta sina 5 kast. Kan-ske inte så konstigt eftersom det strävsamma paret från Malmö, Anna Kuylensstierna och Jonny Ekdahl för sjätte året höll i tävlingen. Liten som stor deltog och 1000 kast genomfördes under dagen och alla fick ett pris som tillverkats av Jonny. Tack Anna och Jonny för er insats!

Andra programpunkter, som drog många besökare, var Veteranflottans fartyg T121 Spica, T26, T43, T56 och M20. När fartygen kastade loss kunde besökarna njuta av sången från 13 000 gasturbinhästkrafter och motortorpedbåtarnas W18 Isotta Fraschinis bensinmotorer.

Många besökare stod också med glädje och lyssnade på Kungliga Flottans orkester - Angasarballetten, som på sitt oafterhärmliga sätt underhöll publiken med gladjazz och sång.

Den 9:e Skeppsholmsdagen var en fin dag, värd att minnas. Flottans Män vill framföra ett tack till vår medlem Gustaf "Gutte" Taube som i egenskap av ordförande för föreningen Stockholm Sjögård är den som ligger bakom arrangemanget. Gutte ger sig aldrig och är allestädes närvarande. Utan Gutte ingen Skeppsholmsdag känns det som.

Lennart Bresell

Sveriges militära kamratföreningars riksförbund (SMKR)

Vid senaste styrelsemötet med SMKR fastställdes att damklubban med koppling till militära kamratföreningar kan söka medlemskap som fullvärdiga medlemmar i SMKR. De omfattas därmed också av den försäkring SMKR har tecknat för kamratföreningsaktiviteter och även de övriga förmåner som SMKR kan komma att erbjuda. Övrig information finns att hämta på hemsidan www.smkr.se.

Bertil Andreasson SMKR 2.v ordf

Jul- och nyårshälsningar

Gotland

Flottans Män på GOTLAND

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Göteborg

Flottans Män i GÖTEBORG

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Damklubben BOJEN i GÖTEBORG

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Andersson, Leif & Lilian

Dahl, Harry & Inga-Lill

Ekbladh, Gunnar

Eriksson, Per-Olof

Hasselqvist, Torsten & Birgit

Hermansson, Hans & Leila

Holmqvist, Hans & Kerstin

Jarlemo, Ingvar & Elly1

Kjellstenius, Börje & Evy

Martinsson, Alf

Nilsson, David & Elsa

Persson, John & Gertrud

Persson, Nils-Gösta & Anita

Wall, Harry & Gurli

Wennersten, Lars-Erik & Ingrid

Halmstad

Flottans Män i HALMSTAD

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Flottans Kavaljerer i Halmstad

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Uno & Margaretha Andersson

Carl-Gustaf & Ann Bergenstråhle

Arne & Monica Bengtsson

Britta Borgman

Cheister & Kerstin Carlén

Bertil & Marita Carlsson

Rickard de Garey Vasques

Karl Heinz & Eva Ewoldt

Alf & Inga Grönlund

Roland & Eva Hassleberg

Kjell & Gudrun Jönsson

Kjell-Åke & Lena Karlsson

Sten-Evert Karlsson

Stig Karlsson & Agnes Lundin Isbäck

Lars Källqvist

Arne & Maritta Lindnert

Leif & Inger Leihed

Bengt & Ann-Marie Meijer

Bo & Peggy Måbrink

Stellan & Barbro Nilsson

Tuve & Lizzie Persson

Manfred & Wera Schultz

Roland & Iris Stenström

Kenneth & Lena Wiland

Haninge

Flottans Män i HANINGE

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Stig & Ulla Bengtsson

Jan-Erik, Kerstin & Hans Bergsten

Lars & Ingegerd Engvall

Bo & Barbro Eriksson

Inge & Kerstin Jaxvall

Bengt & Gunvor Karlsson

Sven & Ingrid Loman

Bengt & Rigmor Olsson

Pentti & Ulla Sandén

Seger, Ture

Härnösand

Flottans Män i HÄRNÖSAND

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Andersson, Assar & Rut

Andersson, Bertil & Ingrid

Andersson, Sture & Barbro

Andersson, Tommy & Birgitta

Bäcklund, Karl F & Monica

Carlsson, Leif & Birgitta

Fernlund, Gunnar & Ulla-Britt

Lennerth, Bo & Ann-Kristin

Lindqvist, Tommy & Margit

Lunki, Gustav & Eva

Månsson, Bo

Nyman, Lennart & Majvor

Sellgren, Lars & Birgitta

Semb, Åke & Bettan Näslund

Söderlind, Ove

Karlshamn

Flottans Män i KARLSHAMN

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Rolf Pärnhem,

Karl-Erik Björk

Rune Carlsson

Lars-Erik Clarin

Björn Ericsson

Jan Florén

Göran Fridh

Lars-Erik Johansson

Peter Krona

Bertil Landgren

Göran Persson

Leif Sandegren

MUSIKGRUPPEN

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

DAMKLUBBEN ANKARET

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Karlskrona

Flottans Män i KARLSKRONA

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Andersson, Bo-Inge & Katarina

Andréasson, Nils-Olof & Gunnie

Askeröth, Arne

Gunnarsson, Kjell & Helga

Hartvig, Kjell & Anna-Lisa

Håkansson, Lennart & Pia

Iger, Lars & Eva

Jönsson, Ingeman & Yvonne

Kullving, Göran

Leander, Gert & Siv

Magnusson, Bengt-Göran & Birgitta

Nordgren, Per

Permerin, Göte

Pettersson, Hans & Evy

Stenmark, Ingvar & Margaretha

Svensson, Rolf & Inger

Ullnér, Sven-Otto & Anne-Katrin

Kristianstad

Flottans Män i KRISTIANSTAD

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Måhlgren, Olle & Helena

Nynäshamn

Flottans Män i NYNÄSHAMN

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Malmö

Flottans Män i MALMÖ

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Jonny Ekdahl

Britt och Thomas Kristoffersson

Anna Kuylenstierna

Norrtälje

Flottans Män i NORRTÄLJE

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Res med handelsfartyg!

www.travelbyfreighter.com

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Gunnar Sundqvist

Georg & Anna-Lisa Södergren

Lars Krüger

Åke Larsson

Svante Jansson

Tomas Ståhle

Åke Berg

Åke Stark

Lysekil

Flottans Män i LYSEKIL

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Stockholm

Flottans Män i STOCKHOLM

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

”Hornblåsarna” Viveca & Rune Johnson

Berglund, Gösta & Birgitta

Bergström, Yngve & Irena

Biärsjö, Lars

Biärsjö, Maud

Björk, Kjell-Olof & Margareta

Blyvall, Bo

Bresell, Lennart & Kristina

Carlsson, Reidar & Märta

Edman, Ulf & Birgitta

Elevant, Georg & Sonja Thyni

Granberg, Kurt & Maud

Holtman, Brita

Holtman, Bo

Ingeson, Jan

Jäderkvist, Åke & Ulla

Forslund, Johan & Liliane

Forsman, Hans & Yvonne

Sigrén, Anders

Kindstedt, Åke & Thudin, Agneta

Mattsson, Kjell - Arne

Nylén, Björn & Ewa

Johansson, Bo & Birgitta Walkendorff

Keller, Arne & Britt

Ljunglund, Leif & Inger

Malm, Torsten & Inga

Möller, Yngve & Liz

Regnander, Åke & Margot

Rekola, P-O och sonen Rickard

Sjödén, Folke

Sterner, Ulla

Sterner, Örjan

Svensson, Ingvar & Britt Holmberg

Tillberg, Sven Lennart

Svenska Dagbladets Kamratklubb

Typograferna Stockholm avd 1.

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Sundsvall

Flottans Män i SUNDSVALL

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Andersson, Mats & Katarina

Graeve, Bertil & Marit

Holmgren, Ulf & Ulla

Lindberg, Marlene & Axel

Lundström, Gösta & Inga- Britt
Theoander, Björn & Christina
Wedin, Nicklas

Wikman, Åke & Birgitta
Westerlund, Bertil & Marianne

Södertälje

*Flottans Män i SÖDERTÄLJE
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År*

Carlsson, Tommy & Karin
Mårtensson, Kjell & Manne
Norman, Christer & Katrin
Persson, Lennart & Mariann
Pärson, Buster & Kerstin
Sandås, Jörgen & Mia
Westerberg, Anders & Anette
Westerberg, Thomas & Jane

Varberg

*Flottans Män i VARBERG
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År*

Birgitta och Per Callenberg
Bodil Henningsson

*Damklubben Tärnan i VARBERG
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År*

Västervik

*Flottans Män i VÄSTERVIK
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År*

Gunnar och Herty Bengtsson
Carl-Erik och Gunilla Edström
Rolf och Herthy Grönberg
Bo och Kerstin Nord

Västerås

*Flottans Män i VÄSTERÅS
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År*

Andersson, Stig
Bodin, Elov & Rosa
Forford, Thorleif
Gustawsson, Nils-Eric
Karlsson, Nils-Erik & Annmari
Kihlberg, Leif
Larsson, Bengt & Maud
Laxander, Gunnar & Kajsa
Nording, Inger & Kjell
Stockselius, Curt & Lena

Växjö

*Flottans Män i VÄXJÖ
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År*

Carlsson, Leif & Gull-Maj
Salomonsson, Lennart & Siv
Sandgren, Kjell & Annelie
Svensson, Sten & Gullan

Ängelholm

*Flottans Män i ÄNGELHOLM
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År*

Bertil & Gunnel Andersson
Erik A. Andersson
Karin & Rolf Bengtsson
Ville Frithz
Gunnar Gunnarson
Marianne & Uno Hällkvist
Nils Jonander
Göran Kristiansson
Hans Lilje

Lars & Ingrid Linde
Claes-Göran Lindström
Barbro & Claes Nerhagen
Berit & Anders Rick
Carin & Kurt Romare

Anders Torbrand m. familj

Avo Tull
Per-Axel Uhlin

Björn Wictorin

Bo Wictorin

Kjell Värnbrink

Roland Wehlin

Linköping

*Flottans Män i LINKÖPING
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År*

Östersund

*Flottans Män i ÖSTERSUND
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År*

Norrköping

*Flottans Män i NORRKÖPING
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År*

Almberg Willy
Andersson Torsten och Inga
Appelqvist Alf och Anna Maria
Clappe Lars-Olof och Inger-Gerd
Cederberg Christer och Kerstin
Didong Per Olov och Marie Louise
Elgefjord Evert och Kerstin Römert

Erlsson Stig och Elsy

Gustavsson Anders och Anita

Hagström Ove och Kerstin

Hillgren Robert

Hjort Göran och Dorit

Holgersson Birger och Elsie

Holgerstein Gösta

Horndahl Klas och Margaretha

Johansson Anders och Inger

Johansson Sten Åke och Ninette

Karlsson Anders och Siv

Karnstedt Sture och Jane Persson

Knutsson Jan och Dure M. L.

Kölvik Björne och Marianne Stensson

Lagerström Per Erik och Ruth

Larsson Carl-Olov och Kerstin

Mars Sven och Monica

Moderatho Roland och Ingegerd

Nilsson Stig och Ingrid

Nyström Gunnat och Monica

Sköldbring Peter och Gunil Wiberg

Ståhling Torsten och Kerstin

Söderström Per och Bay Kvarsebo

Wahlström Staffan och Maria

Westerberg Ulf och Solveig

Wållberg Lennart och Kerstin Lindgren

Åhrberg Rolf och Bitten

Damklubben SKEPPSDOCKORNA I

NORRKÖPING

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Trelleborg

Flottans Män i TRELLEBORG

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Andersson, Gunvor & Sven

Andersson, Richard & Ingrid

Bengtsson, Karin & Stig

Bern, Pia & Veikko

Burheim, Bertil

Dahl, Marianne & Bengt

Delinder, Ulla & Tommy

Englund, Bo & Kerstin Jönsson

Eriksson, Ronny & Majvi Månsson

Göransson, Kjell & Susanne Svensson

Hansson, Arne & Carmen Söderberg

Johansson, Agneta & Per-Erik

Jönsson, Christina & Åke

Larsson, Ingrid & Tomas

Larsson, Siv & Nils-Erik

Lindberg, Eva & Göte

Lundqvist, Jan

Lundqvist, Kjell

Nilsson, Anette & Ulf

Nilsson, Leif & Teresa Tolonen

Nilsson, Siv & Lars

Olin, Alvar

Pettersson, Bo & Alva Björck

Rosander, Jörgen & Maj-Britt Nilsson

Svenning, Karin & Jonny

Trulsson, Lars & Anna Greta Persson

Trulsson, Ronny & Gerd Nord

Witt, Helene & Maths

Kalmarsund

Flottans Män i Kalmarsund

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Karlstad-Värmland

Flottans Män Karlstad-Värmland

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

**REDAKTIONEN
FÖR FLOTTANS MÄN
önskar GOD JUL & GOTT NYTT ÅR**

Födelsedagar Vi hyllar

95 år född den

11-2 1915 fd Byrådirektör Yngve Wallin ÅKERSBERGA

90 år född den

13-1 1920 fd Byrådirektör Lars Erik Petersson BAGARMOS-SEN

17-1 1920 Kommendörkapten Sigurd Håkanson BROMMA

25-1 1920 Bengt Lennart Holm MALMÖ

12-2 1920 Ingenjör Georg Elevant FARSTA

20-2 1920 Byrådirektör Nils-Gustaf Redmo KARLSKRONA

23-2 1920 Sven Strömberg HALMSTAD

28-3 1920 Joachim Hamilton SVÄNGSTA

85 år född den

6-1 1925 Birger Norrby NÄSVIKEN

14-1 1925 Willy Bech VÄSTERÅS

25-1 1925 Rune Olsson LYSEKIL

29-1 1925 Brandman Sten Wesslau FRÖSÖN

2-2 1925 Örlogskapten Lennart Ekman FARSTA

11-2 1925 Nils-Erik Halling TOLVSRÖD

18-2 1925 Brandman Hans Berglund NÄSSJÖ

25-2 1925 Berit Björklind VÄSTERÅS

26-2 1925 Direktör Carl-Gustaf Malmvik LIDINGÖ

2-3 1925 Civilingenjör Kurt Johnson NORRTÄLJE

11-3 1925 Kommendörkapten Edward Mauroy DALARÖ

13-3 1925 Rune Carlsson NORRKÖPING

16-3 1925 Kapten Evert Albin Ahlin KARLHOLMSBRUK

16-3 1925 Byrådirektör Evert Reis NORSBORG

26-3 1925 Tullmästare Ingvar Karlsson VARBERG

80 år född den

1-1 1930 Evert Olofsson BRÄNNÖ

3-1 1930 Bernt Utterberg SUNDSVALL

11-1 1930 Sven-Erik Södervall BRUNSKOG

12-1 1930 Ingenjör Karl Ekdahl LÖNDEKÖPINGE

14-1 1930 Ingenjör Kurt Albin Söderquist ALNÖ

15-1 1930 Sven Ekfeldt VARBERG

16-1 1930 Kommendörkapten Jan Ingesson STOCKHOLM

17-1 1930 Lars Fransen GÖTEBORG

17-1 1930 Armerare Bert Olofsson GÖTEBORG

19-2 1930 Kapten Folke Alwehammar KISTA

19-2 1930 Lennart Hansson MALMÖ

20-2 1930 Ingenjör Thorsten Hanstål BÅSTAD

24-2 1930 Chaufför Holger Karlsson MOHEDA

25-2 1930 Jan Hellstadius KARLSTAD

27-2 1930 Sture Von Schewen NORRTÄLJE

5-3 1930 Örlogskapten Ture Seger VENDELSÖ

10-3 1930 Kontorist Sven Ekman MALMÖ

14-3 1930 Henry Danielsson PARTILLE

14-3 1930 Ove Wiberg SUNDSVALL

16-3 1930 Sjökapten Gert Garin MALMÖ

18-3 1930 Bertil Greijer VÄSTERÅS

20-3 1930 Löjtnant Lars-Erik Svensson KARLSKRONA

22-3 1930 Nils Johansson KARLSKRONA

27-3 1930 Kapten Anders Lennvi GÖTEBORG

29-3 1930 Hans-Arvid Genberg V FRÖLUNDA

30-3 1930 Rolf Fabricius-Hansen NYNÄSHAMN

30-3 1930 Lennart Olsson KARLSHAMN

75 år född den

2-1 1935 Löjtnant Per Erik Odd TUNGELSTA

4-1 1935 Ragnar Gustafsson NORRKÖPING

4-1 1935 Karl-Gustav Larson SÖDERTÄLJE

4-1 1935 Fotograf Kåge Larson SÖDERTÄLJE

5-1 1935 Olle Horndahl KALMAR

5-1 1935 Kapten Herbert Juntikka HÄRNÖSAND

5-1 1935 Eric Paulsson HALMSTAD

6-1 1935 Ole Hoggen HALMSTAD

7-1 1935 Stig Johansson FILIPSTAD

9-1 1935 Lennart Sandqvist LÖTTORP

11-1 1935 Sten Hecker LIDINGÖ

11-1 1935 Ulf Karlsson HALMSTAD

12-1 1935 Staffan Wahlström NORRKÖPING

14-1 1935 Birger Larsson KARLSHAMN

15-1 1935 Kapten Gösta Håxell HANDEN

17-1 1935 Nils-Erik Sundin HÄRNÖSAND

22-1 1935 Komminister Bert Löverdal BOHUS

24-1 1935 Lagerförman Elov Bodin VÄSTERÅS

26-1 1935 Bo Karlsson SUNDSVALL

5-2 1935 Bengt Isaksson LYSEKIL

6-2 1935 Marindirektör Karl-Erik Johannisson ÖSMO

9-2 1935 Lars Josefson HAKE NÄSET

10-2 1935 Ingenjör Göran Svanstedt SUNDSVALL

12-2 1935 Nils-Erik Mattsson RONNEBY

14-2 1935 Leif Bjurström BJÄRRED

19-2 1935 Sven Johansson HÖLLVIKEN

26-2 1935 Kapten Sigvard Lokatt BY KYRKBY

26-2 1935 Rådman Carl Nyström DJURSHOLM

2-3 1935 Haveriinspektör Jan-Victor Ekstedt

SALTSJÖBADEN

6-3 1935 Nils Melin MARSTRAND

7-3 1935 Olle Persson FALSTERBO

11-3 1935 Owe Östman VISBY

13-3 1935 Ove Dahlsredt NORRKÖPING

16-3 1935 Djurskötare Stig Adamcyk FJÄLKINGE

19-3 1935 Carl-Axel Falk BROMMA

19-3 1935 Lars Nilsson TRELLEBORG

21-3 1935 Sigvard Lidh HALMSTAD

21-3 1935 Sterner Nilsson MÖRRUM

23-3 1935 Byggn.ing. Erik Johansson TRELLEBORG

26-3 1935 Skolchef Ove Söderlind HÄRNÖSAND

30-3 1935 Kjell Åhlander GRÄDDÖ

31-3 1935 Bernt Forsberg SUNDSVALL

70 år född den

11-1 1940 Kommendörkapten Hans Wachtmeister
JOHANNISHUS

18-1 1940 Avdelningsdirektör Sjunne Johansson LIDEN

25-1 1940 Leif MalmLöw TRELLEBORG

1-2 1940 Christian Nilsson GÖTEBORG

2-2 1940 Chaufför Kjell-Åke Karlsson HALMSTAD

6-2 1940 Erkki Woltter VÄSTERÅS

11-2 1940 Alf Stjernström VARBERG

16-2 1940 Bo Nord VÄSTERVIK

16-2 1940 Peter Styrenius VÄSTERVIK

19-2 1940 Klas Horndahl NORRKÖPING

24-2 1940 Nils-Åke Bergman VÄXJÖ

26-2 1940 Ingenjör Hans Grotmaak VÄSTERVIK

27-2 1940 Kapten Dick Öréus VÄSTERHANINGE

28-2 1940 Teletekniker Tommy Pilsetnek BRO

2-3 1940 Löjtnant Gunnar Friberg GÖTEBORG

7-3 1940 Ulf Aulin STOCKHOLM

7-3 1940 Bertil Jemseby VÄTÖ

11-3 1940 Kriminalinspektör Jan-Berthel Larsson LUND

17-3 1940 Docent Olof Holm STOCKHOLM

20-3 1940 Paul Andersson ÖRKELLJUNGA
 21-3 1940 Leif Brännström BERGSJÖ
 24-3 1940 Tommy Albinsson VÄSTERVIK
 24-3 1940 Ulf Larsson ALINGSÅS
 25-3 1940 Göran Berg KARLSKRONA
 27-3 1940 VVS-ingenjör Lars Andersson LINKÖPING
 27-3 1940 Rolf Larsson HALMSTAD
 27-3 1940 Civilekonom Rolf Sandels STOCKHOLM
65 år född den
 4-1 1945 Thord Hallberg KARLSHAMN
 6-1 1945 Maskinchef Willy Almqvist NORRKÖPING
 7-1 1945 Leif Nilsson V FRÖLUNDA
 7-1 1945 Lars Sareklint KARLSKRONA
 9-1 1945 Kent Hermansson NYNÄSHAMN
 11-1 1945 Lennart Nilsson LISTERBY
 12-1 1945 Lars Borenius KARLSTAD
 15-1 1945 Chaufför Benno Ruda SUNDSVALL
 16-1 1945 Ernst-Olof Håkansson KARLSKRONA
 16-1 1945 Leif Molin FURUSUND
 20-1 1945 Kent Niklasson LYSEKIL
 21-1 1945 Ann-Christine Baard HANINGE
 23-1 1945 Leg läkare Birger Rexed LIDINGÖ
 23-1 1945 Magnus Tjeder GÖTEBORG
 28-1 1945 Rolf Sjöström TRELLEBORG
 1-2 1945 Ingenjör Ronald Blom ANGERED
 7-2 1945 Hans Olsson TRELLEBORG
 9-2 1945 Bo Wåglund UTANSJÖ
 10-2 1945 Bengt Fransson VÄXJÖ
 12-2 1945 Ingenjör Tore Nilsson JÄRFÄLLA
 21-2 1945 Hans Brodin LAKENE
 21-2 1945 Ivar Olovsson HANDEN
 23-2 1945 Sten Svensson VÄXJÖ
 28-2 1945 Mästerlots Ulf Holmgren ALNÖ
 1-3 1945 Benny Lindberg NYNÄSHAMN
 2-3 1945 Ingenjör Mikael Ekeblad TORSLANDA
 4-3 1945 Lars Åke Starck SORUNDA
 7-3 1945 Claes Nordenborg LINKÖPING
 11-3 1945 Driftsingenjör Knut Sven-Gösta Swärd LYSEKIL
 12-3 1945 Krister Hansen SOLNA
 19-3 1945 Jan-Erik Karström GÖTEBORG
 22-3 1945 Per Öhman RÖDEBY
 24-3 1945 Polisassistent Bo Emilsson KRISTIANSTAD

24-3 1945 Lennart Kallerdahl BRASTAD
 25-3 1945 Ulf Granath ASKIM
60 år född den
 7-1 1950 Bertil Ljunggren VÄSTERVIK
 10-1 1950 Operatör Owe Enar Lundqvist LYSEKIL
 18-1 1950 Alf Fransson ÅRYD
 22-1 1950 Kenneth Leo TRELLEBORG
 31-1 1950 Förskollärare Hans Ritzén SUNDBYBERG
 3-2 1950 Verkstadsingenjör Göran Kullving KARLSKRONA
 9-2 1950 Chaufför Göte Eriksson ENHÖRNA
 9-2 1950 Berndt Segerdahl HALMSTAD
 11-2 1950 Svetsare Ove Wedin HÄRNÖSAND
 15-2 1950 Bertil Knutsson TRELLEBORG
 16-2 1950 Teletekniker Esbjörn Eriksson VÄRMDÖ
 22-2 1950 Per Björk SKIVARP
 27-2 1950 Tandläkare Lennart Edling KOLMÅRDEN
 7-3 1950 Taxibåtsförare Ingemar Andersson S:T ANNA
 7-3 1950 Örlogskapten Dag Fredenmark NYNÄSHAMN
 10-3 1950 Rolf Anders Bengtsson ÄNGELHOLM
 20-3 1950 Mats Levander KARLSTAD
 29-3 1950 Nils-Göran Johansson VÄSTERVIK
50 år född den
 12-1 1960 Komminister Pernilla Törnqvist V FRÖLUNDA
 9-2 1960 Produktionsledare Lars-Ingvar Elofsson GÄRDS
 KÖPINGE
 12-2 1960 Pär Thorell RIMFORSA
 14-2 1960 Anders Lindblom HALMSTAD
 21-2 1960 Örlogskapten Ingo Aiff NORRKÖPING
 24-2 1960 Björn Frick ENHÖRNA
 27-2 1960 Åke Evensson SUNDSVALL
 28-2 1960 Göran Andersson YSTAD
 5-3 1960 Sjökapten Nils Wigsten IGGESUND
 9-3 1960 Jörgen Cederholm ÖRKELLJUNGA
 22-3 1960 Ulf Isacson LYSEKIL
 23-3 1960 Oddbjörn Andersson KALMAR
40 år född den
 1-1 1970 Patrik Nicklasson SORUNDA
 29-1 1970 Nicklas Norell HÄSSELBY
 19-2 1970 Richard Wendt SALTSJÖBADEN
 20-2 1970 Anders Hörnfeldt HANINGE
25 år född den
 4-1 1985 Kadett Johan Resare BROMMA

Nya medlemmar

Vi hälsar följande medlemmar välkomna och önskar att alla skall få mycket glädje av medlemskapet.

Göteborg

Leif Nilsson
 Halmstad
 Anders Bladh
 Lars Grade
 Harry Lundqvist
 Berndt Segerdahl
 Jan Sjögren
 Christer Wolrath
Haninge
 Christer Lindgren
 Kjell Nilsson
 Leif Park
Härnösand
 Uno Gradin
 Franjo Marincic
Karlshamn
 Benny E Pedersen

Karlskrona

Ivan Ragell
 Tarmo Sepp
 Viktor Tornerhjelm
Malmö
 Christer Karlberg
 Klas Malmberg
 Benny Olsson
 Frank Rasmusson
 Ingemar Sjölin
 Tomas Wässingbo
Lysekil
 Lars Brink
 Hans Fält
 Jan-Erik Hallberg
 Sten Johnsson
 David Jönsson
 Anders Kajrud

Yngve Klang
 Bo Nilsson
 Göran Paulsson
Stockholm
 Benny Barkeskog
 Roland Berggren
 Viktor Blomqvist
 Christer Bogstedt
 Stig Broberg
 Björn Bådner
 Sven Bäckström
 Stafan Engelbrektson
 Kjell Hagström
 Sören Hilding
 Mikael Låth
 Mikael Mattsson
 Jan-Henrik Norden
 Sven Norling

Lars-Eric Palmkvist
 Ove Rask
 Christer Stenbeck
 Peter Thomelius
 Olof Thunman
Varberg
 Gunnar Larsson
 Västerås
 Per Jonsson
Växjö
 Bengt Carlsson
 Bertil Rudelöv
 Kjell Svensson
 Göran Widell
Norrköping
 Rolf Carlsson
 Staffan Wahlström

Trelleborg

Bertil Burheim
 Sylve Jönsson
 Roland Larsson
 Robert Vernsgård
Kalmarsund
 Robin Hanzl
 Gillis Kjellgren
Karlstad-Värmland
 Lars Borenius
 Kurt Gustafsson
 Tor Magnusson
 Lars-Håkan Pettersson
 Peter Stoor

Avlidna kamrater

Tom Alm KARLSKRONA

Född den 12 januari 1918 Avliden den 2 oktober 2009

Lars-Allan Bengthagen OSKARSTRÖM

Född den 11 mars 1923 Avliden den 5 augusti 2009

Per Magnus Broman NORRTÄLJE

Född den 30 april 1920 Avliden den 15 augusti 2009

Sigge Börjesson VARBERG

Född den 11 april 1921 Avliden den 17 oktober 2009

Posttjänsteman Wictor Digermark SALTSJÖBADEN

Född den 4 februari 1919 Avliden den 27 juli 2009

Sjökapten Jan Englund GOTLANDS TOFTA

Född den 7 augusti 1943 Avliden den 21 augusti 2009

Maskinmästare Åke Gustavsson VISBY

Född den 28 juli 1923 Avliden den 30 augusti 2009

Thure Hallbrandt KARLSKRONA

Född den 19 januari 1916 - Avliden den 18 augusti 2009

Kapten Mattias Hallén KARLSKRONA

Född den 5 juni 1942 Avliden den 31 oktober 2009

Roland Karlsson GUNNEBO

Född den 30 mars 1941 Avliden den 20 juni 2009

Bo Lindgren HANDEN

Född den 18 mars 1937 Avliden i juli 2009

Åke Lindgren SÖDERTÄLJE

Född den 17 november 1918 Avliden den 7 oktober 2009

Klas-Göran Lindh VÄSTERÅS

Född den 22 januari 1953 Avliden den 3 juli 2009

Kapten Gunnar Midgren V FRÖLUNDA

Född den 14 april 1917 Avliden den 3 oktober 2009

Åke Mohlin HANDEN

Född den 2 oktober 1928 Avliden i juni 2009

Ivar Nilsson TORSLANDA

Född den 27 oktober 1925 Avliden den 31 juli 2009

Kapten Harry William Petersson ÄNGELHOLM

Född den 18 maj 1921 Avliden den 3 juni 2009

Carl-Åke Ramstedt NORRTÄLJE

Född den 22 juni 1933 Avliden den 1 augusti 2009

Direktör Torsten Ryde STOCKHOLM

Född den 18 april 1924 Avliden den 10 januari 2009

Marindirektör Gunnar Schoerner STOCKHOLM

Född den 24 mars 1912 Avliden den 12 oktober 2009

Anders Sjölander ENHÖRNAN

Född den 5 november 1942 Avliden den 2 oktober 2009

Calle Ström HALMSTAD

Född den 12 oktober 1922 Avliden den 23 september 2008

Lars-Göran Svensson LYCKEBY

Född den 24 april 1928 Avliden den 17 juni 2009

Roy Wennersten GÖTEBORG

Född den 15 september 1930 Avliden den 22 september 2009

Gunnar Widell RÖNNINGE

Född den 3 oktober 1919 Avliden den 15 maj 2009

Banvaktmästare Lars Widlund VÄSTERÅS

Född den 9 juli 1922 Avliden den 27 juni 2008

**Hedra våra avlidna kamraters
minne med en gåva till Flottans
Män.**

Pg 5 88 19-4.

**Efter Din betalning sänder FM
kansli blanketten till de sörjande.**

När? var? vem?

I förra numret publicerade vi ett urval gamla bilder från beredskapstiden och hoppades att det fanns läsare, som kunde ge upplysning om, var bilderna kan vara tagna eller annat, som kan vara intressant. Läsare har hört av sig och uppger, att en bild är tagen vid porten till Lunds domkyrka en andra bild vid ingångsgrinden till Universitetsparken i Lund och en tredje vid Lunds universitet. Här kommer ytterligare några bilder:

Lokalföreningarna informerar

Region Nord

Härnösand

Hösten har kommit även till Höga Kusten, "Mitt i Sverige!" Vår första träff blev en utflykt med KA 5 Kamratförening och våra damer.

Den 15 augusti hade vår kassör m.m. Gunnar Fernlund bokat en resa till Norrby-skär. Den blev fullbokad på några dagar (55 personer). Bussen avgick redan kl 06.30 från "Kusthöjden", f.d. MKN/KA 5, till Norrbyn utanför Hörnefors. Framme på ön gjordes en rundtur med ett minitåg och en kunnig guide berättade om alla husen och allt som funnits på ön. Skolan, kyrkan och ordenshuset finns kvar, men sågen, brädgårdar och affären finns inte längre, men allt finns uppbyggt i en skalenlig modell i restaurangbyggnaden. Mycket imponerande!

Frans Kempe (1892 – 1952) lät bygga upp ett mönstersamhälle. Ett eget elverk på ön försåg bostäderna med el, ljus m.m., dock bestämde Frans Kempe, att strömmen skulle brytas kl 2200, då var det sovdags. Alla anställda med familj fick en lägenhet om minst ett rum och kök och ingen skulle sova i köket. Förmän, prästen och skolläraren hade naturligtvis större lägenheter. Efter allt vi sett och hört så smakade det bra med en skärgårdslunch och kaffet kunde avnjutas ute bland de nyuppförda bostadshusen, sågen, ordenshuset, allt uppfört i en tredjedels storlek av originalen. Det blev en mycket trevlig och uppskattad resa.

Nästa träff blev surströmming på f.d. Ma-

rinnässen. Trots att de flesta äter surströmming med sina vänner och bekanta, blev matsalen fylld.

Den 29 oktober fick vi lyssna till ett intressant föredrag av Lennart von Post. Han har forskat om ett spännande människoliv, Petter Norberg bördig från Ådalen. Petter Norberg åkte som ung till norra Canada, seglade genom packis och kyla ensam upp till de folk, som jagade och fiskade längst upp i norr. Han blev väl mottagen och var tydligen mycket driftig, hjälpte folk med det mesta. Han fick också några öar uppkallade efter sig, "Norberg Islands".

Varma hälsningar från oss "Mitt i Sverige, Höga Kusten".

Lars Sellgren

F.d. affär Norrby-skär

F.d. skola Norrby-skär

Sundsvall

Då var det dags för en liten summering av händelserna under 2009 här i Sundsvall.

Årsmötet den 13/2 samlade 36 medlemmar. Jens Andersson avtackades och Gösta Lundström inträdde i styrelsen. Vi fick också en ny valberedning under ledning av Nicklas Wedin.

I juli åkte vi Alnön runt med M/S Medvind. Vi avnjöt förträfflig förtäring och därtill underhållning av vår egen specielle trubadur Bo Sahlén.

Till hösten hade vi avsett göra en Köpenhamnsresa, men den blev inte av p.g.a. för klent intresse. Vi får se om intresset för en sådan resa kan öka till ett annat år.

Styrelsen har dock gjort en annorlunda resa. Den 8/9 hade vi styrelsemöte ombord på ordförande Bertil Graeves ägandes segelbåt. Under seglingen fingerade Bertil en grundstötning och allvarlig personskada samt manöveroduglighet. SSRS tillkallades enligt i förväg uppgjord plan mellan Bertil och befälhavaren på sjöräddningsbåten. Inga övriga inblandade var informerade i förväg. Den "skadade", kassör Mats Andersson fördes snabbt iland och sedan bogserades vi till närmaste kaj (Alviks färjeläge) där styrelsemötet kunde fortsätta i lugn och ro. Det var en lyckad övning och ett bra möte enligt allas uppfattning.

Till ärtmiddagen den 25/9 engagerade vi poeten och trubaduren Per Sörman.

Tillställningen gick under benämningen "Taubeafton" och blev mycket uppskattad och samlade ett 70-tal personer. Föreningen är stor tack skyldig till vår medlem Kjell Nordström för hans engagemang. Till detta möte var även Skeppare-Gillet i Sundsvall inbjudet.

När detta läses, har vi även haft en planeringskonferens tillsammans med representanter för Härnösands och Östersunds FM. Resultatet av det mötet kommer att delges medlemmarna i ett programförslag som presenteras på årsmötet i februari.

Ja, så var det Giffarna, som inte lyckades ta sig tillbaka till Allsvenskan i år. Huvaligen.

Ulf Holmgren

Östersund

Om några veckor kommer Östersund med omnejd att explodera!

Nej det är inte som ni tror. Det gäller färger!

Höstens färgprakt slår till med full kraft och jag beklagar alla, som inte fått uppleva detta.

Men det är aldrig för sent. Missa inte Norrlands inland, när det är som vackrast.

FM Östersund har firat sitt 70-årsjubileum. Det gladdde oss mycket, att vi gästades av förbundsordförande samt ordförande för Härnösand och Sundsvall med respektive.

Deltagarnas omdöme var: "En värdig tillställning med temat sång och musik".

Den årliga surströmmingsskivan har genomförts och så även den traditionella golf-tävlingen där Härje Molander och Egon Ottosson delade 2:a plats efter segrande under-tecknad.

Nu laddar vi för Luciaglöggen som serveras den 16 december, men dessförinnan har vi genomfört regionmöte i Sundsvall.

Slutligen vill jag tacka FM Västervik för ett väl genomfört Rix samt FM Göteborg för väl avvägt och stämningsfullt hedrande av våra föregångare i Flottan, som omkom med ubåten Ulven.

FM Östersund vill även uttrycka sin uppskattning av Tidskriften som blir bättre och bättre!

Honnör för Olle och Dag!

Jan Wikberg

Region Mitt

Norrköping

Höstsäsongen inleddes den 29 aug med FM femkamp i Haninge, där Norrköping deltog med fyra kamrater och det blev till slut en hedrande 3:e plats och vi vill här passa på att tacka för fina arrangemang och trevlig samvaro.

Ulvendagarna

Vår ordförande Ove Hagström och f.d. ubåtsmaskinisten Willy Almberg representerade Norrköping vid Ulven/Kronandagarna i Göteborg den 4-6 sept.

Nyhetscoops och Kulturnatt

Första måltidsträffen för hösten avhölls den 16 september i klubblokalen med ett mycket fängslande föredrag av journalisten Janne Rådegård. Han hade många scoops att berätta om från sina 30 år som journalist vid Norrköpings Tidningar. Han hade även besökt idrottslegenderna Gunnar Nordahl i Italien och Varg Olle Nygren i England.

Även marina uppdrag fanns att redovisa som en färd ombord på MTB från Oxelösund till Norrköping och reportage från ubåt, dock tyvärr enligt Janne endast i övervattensläge.

Norrköpings kommun firade sin sedvanliga Kulturnatt den 26 september och i vanlig ordning deltog Flottans Män i arrangemanget med öppet hus i klubblokalen. Ett 30-tal besökare kunde räknas in och var mycket intresserade av, vad våra kamrater hade att berätta om verksamheten. Detta arrangemang är en viktig del i rekryteringen av nya medlemmar till föreningen.

Spännande dykarliv

Vid måltidsträffen den 14 oktober kåserade vår medlem Sven-Erik Mars med ett proffsigt ljud- och bildspel om sitt arbetsliv som dykare. Sven-Erik började sin karriär som attackdykare i Marinen på 60-talet, fortsatte sedan som dykinstruktör i 15 år för att sedan utföra dykerjobb av det mest skiftande slag och då i eget företag. Han har varit med om många dramatiska händelser under vattenytan, som även till viss del dokumenterats med bilder. Vrakletning i Östersjön har bl.a. tillhört Sven-Eriks favorituppdrag. Han visade även, vilken enorm utveckling det varit på materialsidan och demonstrerade bl.a. en modern uppstigningsdräkt för fri uppstigning från en sjunken U-båt. Avslutningsvis blev det många färgglada bilder från olika dykexpeditioner i tropiska hav med vackra korallrev och möten med monsterfiskar.

Marin aktivitet i östgötaskärgården

Avslutningsvis kan vi berätta, att båtburna kamrater i sommar och höst, i jämförelse med tidigare år, noterat en markant ökad marin aktivitet i vår vackra östgötaskärgård, vilket gläder oss alla. Vi har från egen köl beskådat ganska skarpa övningar av Marinen i samverkan med Flygvapnet.

Evert Elgefjord

Korvetten Sundsvall i östgötaskärgården

Stockholm

Från Stora Tratten

Nu är vår sommarö stängd och lagd i vinter. Till själva stängningshelgen blev det ett stort manfall, men med stora insatser av Peder Wallgren, Bitte Eliasson, Björn Ny-lén, Ewa Sillanpää, Pelle Calås och Britt

Keller kunde vi både få upp bryggor och båtar samt stänga och städa stugorna. Så ett stort tack till Er!

Evert Taube möblerades om och ett stort lass med grovsopor från hela ön kördes med Karl Alfred till Brottö, där sopbåten Krut tog emot.

Tyvärr gick en kätting till den stora betongpontonen av i samband med att en stor katamaran lade till i hård sydväst. Vi kände till, att det var dags att byta kättingar till den bryggan, men inte att det var så akut. Nu blev det fart på oss och till slut, efter kontakt med flera entreprenörer, lades nya stenar och kättingar ut av Kjell Blom från Örsö. Nu är det säkert att förtöja där igen nästa sommar.

Bokningar till nästa sommar har redan börjat strömma in, så vi hoppas att Stora Tratten 2010 ska bli lika härlig och välbesökt, som den varit i år.

Med dessa rader önskar trattenkommittén alla Flottans Män en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År

Arne Keller

Årets ärtmiddag

Föreningen avhöll traditionsenlig ärtmiddag med föredrag torsdagen den 8 oktober på Blasieholmsrestaurangen, som numera blivit vårt stamställe vid sammankomster med måltider. Ett trettiotal medlemmar hade sällat upp och lyssnade till förre riksordförande Gunnar Bengtsson, som lämnade en mycket intressant redogörelse för situationen i Adenviken, där ju svenska flottan deltog med tre fartyg. Hans föredrag genomfördes på ett utmärkt bra sätt och uppskattades livligt av åhörarna.

Middagen bestod av SoS, en härlig ärtsoppa med varm punsch, äkta pannkakor med sylt och vispgräddde samt kaffe med avec (för dom som så ville).

Ett stort tack går till vår klubbmästare för ett lyckat arrangemang.

Vinterkryssning till Husarö

Vi tänker göra en vinterkryssning fram och tillbaka till Husarö med en av Waxholmsbolagets båtar på reguljär tur söndagen den 7 februari från Strömkajen, dels för att få känna på vintermiljön i de trakter, där vi brukar vara på somrarna och dels för att få se vår ö Stora Tratten i vinterskrud. Vi tror att det här kan bli en väldigt trevlig tur. Tyvärr finns i skrivande stund inte någon giltig tidtabell tillgänglig, men om ni ringer till expeditionen på telefon 08-611 1011 eller till mig på 070-211 8505, så kan ni få tider för och namn på fartyget, som vi skall åka med. Ingen förhandsanmälan görs, utan vi samlas på kajen i god tid före avgång. Antingen tar man med sig matsäck, eller köper man någonting ombord för att äta. Välkomna!

Lars Biärsjö

Södertälje

På vår ö Notholmen hölls den traditionella kräftskivan den 15 augusti i strålade väder och med sedvanligt glam och festivitas.

Under hösten har vi också ägnat oss åt diverse underhåll av byggnaderna på ön. På ön, som Flottans Män i Södertälje inköpte 1948 från dåvarande Fortifikationsförvaltningen, finns bl.a. en före detta minbunker, vilken vi använder som förråd.

Med tanke på skaderisk vid ev. explosion byggdes bunkern med metertjocka väggar på 3 sidor och ett tjockt betongtak, medan den fjärde väggen endast är en tunn brädvägg, som skulle tryckas ut mot vattnet vid ev. olycka.

Bunkern byggdes i början av 1900 talet och vi tar tillgång till originalritningen, som är daterad 1906, så vi vet, att den fortfarande är väldigt nära originalskick.

Nu har tidens tand dock gnagt lite väl mycket på armeringen i taket och för att undvika olyckor, stöttade vi nu upp taket med en kraftig balk.

Förhoppningsvis håller det i ytterligare ett hundra år.

Lennart Persson

Kräftskiva -Notholmen 09

Notholmen extrabalk

Region Syd

Kalmarsund

Från FM Kalmarsund får vi lämna följande lilla epistel om vår verksamhet under 2009.

Januari: Vår medlem Claes Lindemark berättade och visade bilder från en resa, han

och hans hustru gjorde 2002 till Antarktis. Mycket intressant och det gav oss nog lite till mans en tankeställare i dessa klimatförändringens tider.

Februari: Återigen hade vi nöjet att få engagera en av våra medlemmar, Ingemar Gabriellsson. Först höll han ett kort föredrag om tyska ubåtar och deras fartygschefer och därpå visade han en film om ubåtarnas härjningar i Atlanten under andra världskriget. Det blev en mycket givande kväll

Mars: Årsmötet den 16 gick friktionsfritt i närvaro av ett 20-tal medlemmar. Efter förtäring och kaffe fick vi lyssna till en ung dam från Kalmar, Mathilda Wallergård, som berättade och visade bilder från en etapp, hon gjorde med Ostindiefararen. Häftigt!

April: Strax söder om slottet i Kalmar ligger ön Grimskår, som för övrigt visades i TV i programmet Hemliga rum hösten 2008. Ön användes redan på Gustav Vasas tid som försvarsanläggning och 1943 anlades en minstation, som var aktiv ända till 1988. Från den löpte en minlinje mellan fastlandet och Öland och minorna kunde fjärrutlösas från ön. Om detta berättade Bernt Olsson från Kalmar som tjänstgjorde där under flera år. Föredraget uppskattades livligt

Maj: Bussresa till Karlskrona och Basarholmen, där den 88 år unge Herbert Karlström visade oss runt och kunnigt och initierat berättade om ammunitionstillverkningen, hur tillverkningen gick till och om den stora olyckan som skedde 1949. En hel lyckad dag i soligt väder, som avslutades med medhavd förtäring på öns serveringsveranda.

September: Vi hade inbjudit Andreas Brutemark från Marina Forskningscentret vid högskolan i Kalmar. Han berättade om hur algblomningen påverkar bl.a. Östersjön, och visade olika sorters alger. Vi fick också tillfälle att betrakta krypen i mikroskop. Detta blev en väldigt lärorik, upplysande och uppskattad kväll

Oktober: Ärtsoppa o punsch. Inbjuden föredragshållare var fänrik Ingebrikt Sjövik från 1. Ubåtsflottiljen. Som på ett roande och fångslande sätt bland mycket annat berättade om ubåten Gotlands eskapader i San Diego. Vi fick även en inblick i ubåtsflottiljens organisation, hur det nya systemet utan värnplikt kommer att fungera och vilka möjligheter till utbildning, som finns. En kväll att minnas!

Vi har under senare år tagit för vana att även bjuda med medlemmarnas damer till våra träffar. Ett lyckokast och vi ser ett tiotal damer varje gång, vilket är mycket glädjande.

Vi gör nu uppehåll under december och kör igång i januari. Vi önskar våra kamrater runt om i Sverige God Jul och Gott Nytt 2010.

Bengt Hammarlund

Karlshamn

Hösten och vinterhalvåret kännetecknas som vanligt av ett flertal aktiviteter inom vår förening.

Vi startade med ett månadsmöte den 14 september. Kvällens ämne var minor i Östersjön. Örlogskapten Jan Tornerhjälms var inbjuden föredragshållare. Han berättade om sina erfarenheter som minröjare i ett av världens mest mintäta innanhav. Östersjön är troligtvis det hav i världen, som har störst koncentration av minor, ammunition och kemiska stridsmedel på botten. Mycket härstammar från de båda världskrigen. På detta hav trafikerar supertankers med oljelaster dagligen. Dessutom skall en gasledning läggas på havsbotten mellan Finska viken och Tyskland. Det framgick med all önskvärd tydlighet, hur viktigt det är, att ett effektivt minröjningsarbete fortsätter..

Månadsmötet den 12 oktober fick vi besök av Olle Melin från Karlskrona, välkänd redaktör för Flottans Mäns tidning. Han berättade om marinen idag och igår, alltifrån hur örlogsstaden Karlskrona grundades och hur den svenska flottan byggdes upp, till hur det i nutid har nedrustats. Detta gäller inte minst Karlshamn, där vi hade ett starkt kustförsvar, som skulle skydda hamnen och staden. Nu är allt detta borta.

Lördagen den 24 oktober var det dags för den traditionella sillafesten. Karl- Erik Björk och hans medhjälpare i klubbstaket hade lagt till ett antal goda sillrätter. Gäster från Roskilde Marineförening, Trelleborg, Kristianstad, Växjö och Kalmar deltog.

Månadsmötet den 9 november handlade om flottan i historisk tid. Inbjuden var en representant från marinmuseum i Karlskrona. Han berättade, att efter vikingatiden råkade svenska flottan i förfall, som räckte under hela medeltiden. När Gustav Vasa stred mot danskarna, lyckades han på kredit köpa en flotta från Lübeck till en kostnad 42 000 mark. Det är vid denna tid, som den svenska flottan föddes. Under Erik XIV nådde flottan sin glanstid. Den uppgick år 1566 till 68 skepp med tillsammans 2 000 kanoner samt över 7 000 mans besättningar, som utgjordes av dels värvat sjöfolk dels knektar. Vi fick under kvällens lopp många intressanta uppgifter om den svenska flottan.

Då detta är årets sista reportage från Karlshamnsföreningen vill FM Karlshamn ta tillfälligt i akt och önska alla medlemmar i Flottan Män en GOD JUL och ETT GOTT NYTT ÅR.

Lars- Erik Johansson

Karlskrona

Efter sommaruppehållet samlades ett stort antal medlemmar med damer på Skönstavik för en gemensam grillafon. Samvaron inleds med en tipsrunda i Skönstaviks sköna natur. Till vår stora glädje deltog också ett antal KA-kamrater samt FM-kamrater ifrån Växjö.

Föreningen bjöd på drink vid ankomsten och som vanligt såg vår klubbmästare med medhjälpare till, att alla utspisades med mycket gott grillat och sallad.

Den 12-17 september reste vi med buss till Prag via Gedser och färja till Rostock. I detta välplanerade arrangemang hade vår vice ordförande Per Nordgren ett finger med i spelet.

Prag bjöd på många sevärdheter och den guidning vi där fick var mycket väl disponerad och skickligt genomförd. På hemvägen övernattade vi i Berlin där vi också kunde glädjas åt en skicklig och trevlig guide. Resan blev mycket uppskattad och präglades av en mycket god stämning - som alltid när kamratföreningen samlades.

Resan arrangerades och genomfördes av Trossöbuss som ägs och kördes av vår medlem Magnus Petersson. Han och hans familj såg till att vi resenärer fick den allra bästa service. Han vet ju hur Flottans Män skall roas för att trivas. Se för övrigt annan artikel i tidningen

Ordf Flottans Män, Rolf Svensson i sam-
språk med Kamratföreningens klubbmä-
stare Lars Iger

Enligt vårt årsprogram skulle marininspektören deltagit i vårt möte i oktober, men fick tyvärr med mycket kort varsel förhinder. Till vår lycka kunde dock fartygschefen på HMS Trossö, örlogskapten Kjell Augustsén, som nyligen kommit hem från Somalia, komma till oss för att berätta om verksamheten där borta. Han höll ett mycket intressant och väl genomfört föredrag, som åskådliggjordes med bilder. Kjell är dessutom ett gott föredöme för flottan med sitt lugna och trevliga uppträdande. Man kan förstå, att det kanske inte alltid var så bekvämt med cirka 40 graders värme och en

viss trångboddhet. På korvetterna fanns det också utöver besättningen ett antal amfibie-soldater förlagda, vilket gjorde, att gunrummen fick användas till förläggning.

Novembermötet gick i allsångens tecken med skickliga och trevliga musiker – Mats Johansson på fiol och Karl-Axel Norén på gitarr. Här var stämningen högt i taket och det fanns gott om röstresurser.

Vi i Karlskrona önskar Er alla en God Jul och ett Gott Nytt 2010!

Rolf Svensson

Kristianstad

Vi har deltagit vid Ulvendagarna i Göteborg och om detta kan ni läsa på annat håll i tidningen.

På hemmafronten har det hänt, att vid deltog vid en sillafest arrangerad av FM Karlshamn. Det var högt tryck och med Lasse Clarin som dirigent var stämningen hög. En höjdare var frukosten hemma hos Karlshamns ordförande. Ett stort tack till Rolf med fru.

FM Kristianstad önskar alla en
GOD jul och ETT GOTT NYTT ÅR

Lennart Fredriksson

Malmö

Hej kamrater! Det var ett tag sedan det stod några rader ifrån Malmö i vår tidskrift. Det hela beror mycket enkelt på akut tidsbrist och svårigheten att fånga en lämplig skrivare hos oss.

Men, händer det då ingenting i Flottans Mäns Malmöavdelning? Det kan ni skriva upp att det gör! Vi håller våra månadsmöten nio gånger per år och försöker också klämma in ett och annat studiebesök. Våra stu-

diebesök har haft av energiteman, då vi bl.a. besökt Flintrännans fjärrvärmecentral och Akademiska Hus Energi lager. Vi var 6 man, som gick en guidad tur genom fjärrvärmecentralen med Thomas Garhem som vår eminenta guide. Vi började som sig bör i rätt ordning, flishögen och följde sedan bränslets väg upp med transportbandet och in till pannan. Efter att tittat in i lågorna en stund, gick vi vidare i anläggningen. Värmeväxlare, rökgasrening, vattenrening och askhantering gick igenom. Det blev en mycket bra och intressant tur genom ett verk, som närmar sig stängning, då det nya Öresundsverket gör att driften på en flispanna blir för "ojämn", varför verket läggs i malpåse.

Vidare var några av oss hos Akademiska Hus och fick en guidning av Thomas Beirup på deras Energilager i Lund. Först såg vi ett fläktrum på kemacentrum, detta för att ge oss en uppfattning om storleken på de byggnader, som försörjes av ett sådant energilager. Vi fick höra om funktionen och de fördelar, man har genom att lagra energin i marken. Då vi tidigare besökt energitillverkande anläggningar, var detta ett mycket uppskattat besök i en anläggning, där en energilagrande teknik användes.

Vi har, som nämndes, också haft våra månadsmöten och dessa är till vår, och min, stora glädje välbesökta. Vi fyller kanske inte alltid lokalen, utan har plats till några till, dock när vi denna gräns snabbt! Så kom förbi en kväll på ett möte. Ni är varmt välkomna! Vi har i år haft föredragshållare från de egna leden Först ut var Hans Carlsson med ett bildspel, som han valt att kalla "Från fornstora dagar", ett bildspel späckat med nostalgi och fakta.

Så har vi också haft möjlighet att höra, vad Stefan Leo, Dick Heimsten samt Jörgen Persson gjorde under sin tid i Flottan. Detta är något vi kommer att försöka arbeta vidare med, då det är mycket trevligt att höra, vad medlemmarna gjort under sina dagar i flottan eller så ock även i övriga livet!

Den nya möjligheten, som vi erhållit med en lämplig lokal och dess utrustning, har visat sig ge oss stora möjligheter till detta. De mer eller mindre sannolika historier och händelser, som bör berättas oss kamrater emellan, har också fått en liten extra möjlighet till att dryftas, då vi haft ett försök med en "spontan" pub kväll. De möten, som hittills gått av stapeln, har skötts mycket fint och visat sig vara mycket trevliga.

Vi har naturligtvis också haft ”externa” föredragshållare med stor insikt i marin verksamhet och teknologi som till exempel Ola Borgquist, som höll ett föredrag om akustik, signatur och signatur reduktion för oss. Som sektionschef för signatursektionen på Thyssen Krupp Marine Systems Kockums är Ola en mycket kunnig föredragshållare i ämnet. Under en timme fick vi se och höra, vad det handlar om. Akustiska ljudupptagningar till färgstarka grafiska modeller av beräkningar, klassificering av bullerkällor, designverktyget suntan samt nyheter om akustisk målstyrka var kvällens ämne.

En annan föredragshållare vi haft med en annorlunda historisk bakgrund och koppling till havet är Kerstin von Seth. Hennes far försvann med lastångaren Sten Sture. Fartyget har dock senare hittats, liksom två man ur besättningen. Då fartyget hittats på fel ställe och en del uppgifter runt i kring är konstiga, har Kerstin börjat försöka finna klarhet i, vad som hände. Detta har dock stött på problem med udda uppgifter samt hemligstämplat och försvunnet material.

Vi har också haft Chefen för SjöInfo-Kompani Malmö, Jan Tornerhjelm, hos oss. Han är en mycket välkommen gäst och tillika en god föredragshållare. Han hade denna gång med sig en film om Falklandskriget. Filmen sågs med helt andra ögon, efter att Jan förklarat, hur han använt denna under utbildningen av personal ur flottan, som skall delta i ett internationellt uppdrag. Föredraget lämnade åtminstone inte under-teknad oberörd och det finns en hel del faktorer att ta i beaktande, som vi normalt inte funderar över. Jan låg också bakom det fina samarbete, som gav oss möjligheten att få höra marinbaschefen Ola Truedsson, som redogjorde för läget i Försvarmakten idag. Efter genomgången gavs möjlighet till frågor och sådana fanns flera. Många av dem berörde framtiden och då framförallt personal och bemanningsfrågor och hur man tänker rekrytera ungdomar till Försvarmakten.

Vi i styrelsen för Flottans Män i Malmö håller idag våra styrelsemöten hos Malmö Frivillig Försvars Centrum, vilket vi är mycket glada och tacksamma för, då styrelsen närmar sig fulltalig styrka och rent praktiskt tar ”fysisk” plats. Den resterande materielen, som vi förfogar över, förvarar vi tillsvidare också hos MFFC.

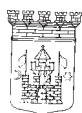
Styrelsen håller på att modernisera och omforma sig för att passa den ökande verksamheten bättre. Vi har naturligtvis aktivt deltagit i Regionens möten, som nu senast var förlagt i Skönstavik hos kamraterna i Karlskrona. Region Syd i Flottans Män har liksom oss ett digert arbete framför sig med verksamhet och rekrytering för ögonen. För nästa regionmöte våren 2010 är Flottans Män i Malmö värd. Detta kräver naturligtvis en hel del jobb, men det skall bli spännande och väldigt trevligt att få hålla detta möte på hemmaplan! Äntligen!

Vi har också en ny materialförvaltare,

som påbörjat ett ordentligt arbete med en sammanställning av den materiel, vi disponerar. Vi har planer och arbete på gång för en rejäl uppdatering av vår hemsida samt naturligtvis kommande års planering av den egna verksamheten och evenemangen, som skall sammanställas, innan vi kan sända ut kommande program.

Slut upp! Ni är varmt välkomna!

Jörgen Persson

Trelleborg

Efter en varm och skön sommar startade vi med ett laxlotteri vid Båtsportens Dag i Gislövs hamn. Lotterna gick åt som smör i solen, men ljusst denna dag var det ostadigt väder, så den planerade grillkvällen blev inställd.

En utflykt till Göteborgs Maritima Centrum gjordes den 22-augusti med en full buss, där fyra kamrater från FM Malmö deltog. Det första uppehållet gjordes i Halmstad, där ordförande i FM tog emot oss vid kajen, där Najaden ligger förtöjd. Efter en snabbvisit på omnämnda fartyg förflyttade vi oss till FM klubbstuga, som ligger vackert vid hamninloppet till Halmstad. Där intog vi den medhavda frukosten, som klubbmästaren lagat till.

Väl framme i Göteborg intog vi lunchen på det gamla stabsfartyget *Marieholm*. Efter detta blev vi omhändertagna av FM Göteborg och Ubåtsklubben Nordkaparens personal, som på ett föredömligt sätt guidade oss på jagaren *Småland* och ubåten *Nordkaparen*. Nästa anhalt var Nya Varvets kyrkogård, där ordförande i FM i Göteborg och flera andra medlemmar deltog i vår ceremoni med kransnedläggning för de förolyckade sjömännen, som för 66 år sedan följde den minsprängda Ubåten Ulven i djupet. Efter denna minnes stund var det kaffe i FM Göteborgs klubbstuga. Efter en händelserik dag med varm korv på Hallandsåsen debarkerade vi bussen i Trelleborg vid 2230-tiden.

Vår egen Kaplan var inbjuden vid septembermötet, som samtidigt var invigning av den nya hyrda lokalen, som vår medlem Allan Modig tipsat styrelsen om. K G Lundmark heter vår Kaplan och det är tradition, att han berättar sina historier och anekdoter från sina många år som sjömanspräst ute i världen. Senare på kvällen smakade det gott med klubbmästarens förnödenheter.

Vid oktobermötet hade festkommittén fixat till tyska läckerheter med musik av vår egen medlem Ronny Törnqvist och hans dotter Anna och vi smorde kråset tills faten blev tomma.

Klockan 1600 på Alla helgons dag deltog

ett tretio-tal medlemmar vid vår årliga ceremoni med flaggvakt och kransnedläggning på den ökända sjömannens minnes plats på vår vackra kyrkogård. Vår egen Kaplan höll en betraktelse och vi sjöng psalmen Vår Gud är oss en väldig borg. Ceremonin avslutades med trumpetsolo ”Tapto” spelat av Kenneth Gunnarsson.

Göte Lindberg

Västervik

Efter en sommar full med aktiviteter här i Västervik, så drar Flottans Män så sakteliga igång med höstens föreningsliv. Sångarlaget har givit ”hals” vid de marina begivenheterna, som Hasselö-rodde och Rågödagen. På Västerviks Museum har i sommar varit en utställning med namnet ”Stenstaden” för att visa de skickliga stenhuggare, som arbetade inom stenindustrin. Dessa stenhuggare har lämnat spår efter sig i stora delar av Sverige. Den första klubbaftonen ägnades åt ett besök på museet, med den självklara ciceronen/stenhuggaren var Flottans Man Carl-Erik Edström. Efter månadmötet intogs den nästan obligatoriska ertsoppan, men istället för pannkakor fägnades vi med en delikat äppelkaka signerad Revelj. Som sig bör, ventilerades sommaren mellan medlemmarna, med historier, ”som inte vill vara med på tryck”.

Styrelsemötet i september så refererades lof- konferensen och Ulven-dagarna.

Månadmötet i september bjöd på en föreläsning i sjömåtning. Det var depåchefen för OK-Q8 här i Västervik, Gunnar Karlsson, som berättade om sitt ”tidigare liv” som kapten i marinen. Där var han bl.a. sjömåtningsledare och befälhavare på fartyget *Jacob Hägg*. Gunnar har också avlagt styrmans- och sjökaptensexamen. Gunnar berättade om bekanta män med namn som Petter Gedda, Nils Strömcröna, Johan Nordenankar, och Gustaf af Klint. Föredragshållaren berättade ur sitt examensarbete vid Sjöbefälsskolan i Kalmar.

Under 1600-talet genomfördes farledslodning med en, ibland flera lodlinjer längs farleden. Lodning, tvärs och sicksack över farleden gjordes. På isen, vintertid lodades i parallella linjer. 1724 var första gången, man dokumenterade, att tre båtar samtidigt lodade i parallella linjer. Under 1700-talet påbörjades också stjärnlodning, geodetisk bestämning av uddar, hymplar och senare även friliggande grund. Senare kompletterades lodningen med ”lodningskvintant”. Under 1800-talet fortsattes arbetet med parallella lodlinjer och fasta punkter på land fixerades med hjälp av lodningskvintanten. 1879 ersatte ångslupen rodd- och segelbåtar. Under 1900-talet förfinades sjömåtn-

ningen med hjälp av den dagens teknik. Motor ersatte ångan, släp och fartygsram samt grundsväp och signalod infördes. 1913 infördes "medelvattenståndet". Noggranna lodningskvintanter inköptes från Frankrike. Det första ekolodet köptes också från Frankrike till utsjömätningsskutan Falken. Båtekolod och radionavigeringshjälpmedel infördes. 1948 började Deccamätningarna i Sverige och därefter transportabla radionavigeringshjälpmedel (hydrodist). Cirkulära ortlinjer följde. 1972 kom Ram 7, en självgående ram med vipparmsteknik. 1973 blev det automatstyrning på sjömätningsskutan med raka lodningsskurser i ett cirkulärt radiopositioneringssystem Sea Fix, med hjälp av dator Automatisk positionering, digitala djup- och positionsdata insamlas. 1992 börjar multi-beamodet användas. Detta är bara några årtal och namn som blivit refererade från Gunnars arbete, så ni kan förstå att det var en mycket givande afton.

Efter Gunnar Karlssons föredrag om sjömätningens historia, berättade Tony Wärldig. "Vid HMS Karlskronas världsomsegling (långresa) 1986-87, var jag second ombord och Gunnar Karlsson var kadett." Förutom Tony och Gunnar var det två "Västervikare" till med på resan. Mer om detta kanske kommer i en senare artikel i vår tidning.

Växjö

Vad har vi då sysslat med inom föreningen sedan sist? Jo, bland annat följande.

Årets traditionella höstfest på Wilhelmshill Evedal gick i år av stapeln lördagen den 29 augusti, en vacker höstdag som bara bjöd på några regndroppar, men som på intet sätt hade någon inverkan på festligheterna. Efter välkomstdrink och lite minglande var det dags att sätta sig till bords. Vår ordförande Lennart Salomonsson hade då glädjen att kunna hälsa drygt 40 gäster välkomna

I vår förening finns några, som är medlemmar i Marinlitteraturföreningen, bl.a. Christer Warfvinge, Rune Lundin och Tony Wärldig. De berättade kort om Marinlitteraturföreningen före kvällens begivenhet. Med senaste bokutskicket till dem, följde det med en CD med filmer från svenska flottans storhetstid och vad var mera naturligt, än att det blev en filmafton i nostalgins tecken. Efter lite strul så fick vi igång datorsystemet och alla kunde njuta av de gamla goda bilderna. Vi var tvungna att bryta föreställningen, för annars hade vi suttit där halva natten. Så går det när man sjunker ned i minnas "vågddalar". I samband med detta möte infördes en ny ordning i föreningen. Jubilarer och avgående styrelsemedlemmar blir inbjudna som VIP-gäster med blombersmyckning och bjudna på kvällens måltid. Våra Vipgäster denna afton var P-O Sörskog 75-år och avgående stugfogde, L-O Svensson 80 år, mångårig krönikör i vår tidning och Per Andersson avgående skattmästare. Veterantecken delades ut till L-O Svensson, Hans Lundqvist och Per Grönvall.

Vi Flottans Män i Västervik önskar alla FM kamrater en Riktigt God Jul och ett Utomordentligt Gott 2010.

Bosse Nord

till kvällens begivenheter. Klubbmästarna Leif och Sten hade som vanligt lagt ner ett stort arbete för att erbjuda en varierad och mycket välsmakande buffé. Huvudrätterna var ugnsbakad lax, kycklingfilé och fläskytterfilé med grönsaker, såser och andra tillbehör. Till sist serverades kaffe med glass och småländsk ostkaka. Efter middagen underhöll oss sångkören "Tonträffen". dagen till ära klädd i sjömanskläder. De framförde ett femtontal välkända sånger av varierande slag, många med marin anknytning. Vidare sjöngs allsång med musik av Lasse Lundberg på dragspel. Ett lotteri, där bröd var vinsterna, hade anordnats. Så den som hade

turen på sin sida, fick en rejäl påfyllning i skafferiet. Vid ankomsten fick deltagarna ett frågeformulär, där det gällde att under kvällen klura ut förnamn och kryddor. Detta passade tydligen damerna bäst, för de kammade hem alla tre vinsterna, som var trisslotter. Kvällen avslutades med dans till Lasse Lundbergs musik.

Tisdagen den 1 september samlades 14 personer i Marinstugan för den månatliga tisdagsträffen. Kvällen blev extra festlig då Sten och Leif dukade fram mat som blev över på den ett par dar tidigare höstfesten på Wilhelmshill.

På morgonen 10 september samlades 15 personer vid Resecentrum i Växjö för att äntra bussen som skulle ta oss till Stockholm för vidare befordran med färjan Birger Jarl till Mariehamn på Åland. Straxt efter klockan 15 kunde vi kliva av bussen vid Stadsgården där Birger Jarl låg och väntade. Birger Jarl är en mindre färja, byggd 50-talet och en färja som ger lite "båtkänsla" och där det är nära till det mesta. Den vackra skärgården, varmt, strålende sol och närmast vindstilla var som gjort att vistas på däck innan det var dags att gå till matsalen för att där inta den framdukade buffén. När buffen var avklarad, började det "hårda" nöjeslivet. Dans och spel på enarmade banditer var naturligtvis inslag i detta. Bl.a. Gruppen Trio med Bumba underhöll med välkända låtar. Den som hade lust och ork kunde hålla igång till långt efter midnatt. Mariehamn då, jo färjan var framme och förtöjde vid midnatt, men någon kö för att gå iland syntes inte till.

Följande dag företogs hemresa. Vädret var lika strålende vackert som under gårdagen. Framåt halv fyra var färjan åter vid kaj i Stockholm. Kanske något tyngre väskor stuvades in i bussen och resan mot Växjö började. Vid 22-tiden var vi åter i Växjö. Den allmänna meningen var, att det varit en mycket trevlig och prisvärd resa väl värd att återupprepa.

Att undrens tid inte är förbi visade Leif med all önskvärd tydlighet vid tisdagsträffen den 6 oktober. Med 50 gr bordsmargarin tillgodosåg han 14 utsultna sjöbussar med "påbred" till smörgåsarna! Dessutom var inte byttan tom när alla försett sig! Gör om det den som kan!

Dessutom hade vi glädjen av att få skriva in två nya medlemmar i föreningen, Bengt Carlsson och Kjell Svensson. Kjell har en synnerligen intressant bakgrund. Bl.a. har han varit projektledare, när världens största farm, 25 000 kor och 700 anställda, anlades mitt ute i öknen i Saudi-Arabien! Det är något att "bita i" för de småländska småbrukarna. Han lovade att återkomma i bl.a. detta ämne, vilket vi verkligen ser fram emot.

Den 22 oktober var det dags för höstens ärtmiddag. Cirka 35 personer hade sökt sig till Marinstugan och kunde där njuta av Stens och Leifs goda ärtsoppa med pannkaka-

kor samt kaffe med kaka. Under kvällen berättade återigen vår äldste medlem, Einar Gunnarsson (91 år) minnen från sin tid i Flottan. Denna gång handlade om ett par flottbesök i det forna Sovjetunionen under kalla krigets dagar och bland annat den rigorösa bevakning, de var utsatta för, när de var i land. Einar har nyligen gett ut sina memoarer i bokform och överlämnade ett exemplar till föreningen. Under kvällen uppvaktade vår ordförande Lennart medlemmen Börje Rydén som fyllt 70 år.

Den 3 november var det dags för den numera traditionella Herrsilskvällen med cirka 20 deltagare. Vi hade nöjet att under kvällen hälsa vår 70 medlem, Göran Widell, välkommen till föreningen. Under kvällen uppvaktade vår ordförande Lennart medlemmen Ingvar Övén, som fyllt 70 år Hälsningar från FM Växjö

Anders Karlsson

Region Väst

Göteborg

Våra kamrater från Trelleborg hälsade på i Göteborg med besök på Maritiman, där de blev guidade på bland annat *HMS Småland* och *HMS Nordkaparen*. Efter detta besöktes vår Marinstuga och där var förberett med en fanvakt, som gick i täten till Ulvenmonumentet, där Göte Lindberg lade ner en krans och höll några minnesord. Avslutningsvis blev det kaffe i Marinstugan innan deras återresa till Trelleborg. Vi fick en minnesduk av Trelleborgarna där det står, "Kungsleden 100 år 1909 – 2009 Trelleborg – Sassnitz". Ett stort tack för detta!

Den 12 september firade Flottans Män i Halmstad sin 70 åriga tillvaro. Alf Martinsen och undertecknad deltog som inbjudna och vi överlämnade en minnessköld och en bok. Det blev en mycket trevlig tillställning med god mat och högt till tak.

Dagen efter blev vi inbjudna på en "Dansk frukost" som avslutades med en båttur runt Tyleön.

Region Väst genomförde möte i Göteborg som Flottans Män med FM Ängelholm som värdförening. Eftersom vi är ut-

spridda i regionen i en triangel med Karlstad i norr och Lysekil och Ängelholm som motpoler i väst, prövade vi att samlas lite mer centralt, för att alla skulle kunna vara med. Det fungerade väldigt bra, Ängelholmarna hade med sig egna kockar, som lagat till och serverade en härlig måltid efter våra förhandlingar.

Våra vänner i Lysekil, firade sin 70-års dag med en stor tillslutning i Socitysalongen Oscars. Cirka 130 personer hade hört sammat kallelsten och mött upp för att gratulera jubilarerna.

Jag önskar alla Kamrater runt om i världen en riktigt GOD JUL och ETT GOTT NYTT ÅR

Lars-Erik Wennersten

Halmstad

Höstens stora händelse har varit föreningens 70-årsjubileum, lördagen 12 september. Festen varade inte i dagarna tre, men var väl så intensiv. Firandet inleddes med uppvisning av stadens gymnastik- o roddförening (som nyligen celebrerat sitt 120 årsjubileum). Hemvärnets musik- och trumkår deltog även i firandet. Trumkåren, tillsammans med föreningens fanbärare, marscherade från Norre Katts park till Rådhuset. På rådhustrappan konserterade först Hemvärnets musikkår och därefter vår egen sånggrupp. Efter avslutad konsert på gav Flottans Kavaljerer ytterligare en bejublad konsert ombord på f.d. övningsfartyget *Najaden*. Festbanketten avhölls på Siriuslogen i närvaro av bl.a. riksförbänden med hustru, kommunfullmäktiges ordförande, ordföranden i Marineföreningen i Kongens Lyngby med hustru, ordföranden i Najadens Vänner med hustru samt representanter från lokalföreningarna i Göteborg och Ängelholm.

I samband med banketten höll vår hedersmedlem, Carl-Gustaf Bergenstråhle, ett mycket uppskattat högtidstal. Gåvor och hyllningstelegram överlämnades respektive upplästes. Mångåriga medlemmen, sekreteraren och jubileumboksredaktören, Roland Hassleberg, kallades som hedersmedlem och klubbmästaren, Karl-Heinz Ewoldt, erhöill föreningens förtjänsttecken.

Dansgruppen Laxbuggarna gav en upp-

skattad uppvisning med sina akrobatiska danskonster. Utan att trampa någon på tårna, så måste jag tillstå, att deras dans var något "vassare" än den dans, som senare presterades till musik av duon Farozon, som stod för musikunderhållningen under banketten. Sammanfattningsvis ett mycket värdigt och trevligt jubileumsfirande, som festkommittén har all heder av.

En del andra aktiviteter har vi också hunnit med under hösten. Sedvanliga kamrataftnar har –givetvis avhållits. Vid september månads kamratmöte visade styrelseledamoten i Föreningen Gamla Halmstad, Torgny Ahlgren, en del filmer, om vad som hände i staden för många år sedan. Torgny berättade till filmerna och vi fick bl.a. se några av dåtidens stadsfullmäktigeledamöter, som tillsammans med en del gäster, gjorde en tur i hamnen med bogserbåten Ran. Filmerna var en riktig nostalgitripp för de flesta närvarande gamla Halmstadbor. Torgny återkommer i januari och kommer då bl.a. att visa film och berättar om, när Sporthallen, som nu skall rivas, byggdes.

Oktober månads kamratafton följde det gängse upplägget. Årtsoppa och pannkaka serverades, dock har vi, numera, vispgräddat till pannkakorna varje gång. En av våra medlemmar sponsrar föreningen med grädden. Kvällens föredrag bestod av en information om Försvarsmaktens Tekniska Skola (FMTS) och det nya, som skall ersätta det vilande värnplikssystemet. Föredragande var våra medlemmar, kaptenerna Marcus Wallberg och Johan Westerlund samt kapten Anton Henriksson, som nu är vår medlem. Vi fick en mycket fylld information, om vilka verksamheter, utbildningar m.m., som äger rum på det gamla flottiljmrådet. Den allmänna reaktionen var "oj, finns där så mycket". Våra medlemmars kunskapslucka om FMTS är delvis tilltäppt, men övrigt glapp kommer att täckas under våren, då ett studiebesök därstädes planeras. Vi fick också information om nya tvåbefeallssystemet och nya soldatutbildningen. Efter genomgången ställdes många frågor. Vi säger tack för en intressant information.

Årets skaldjursafton ägde rum lördagen 10 oktober. Förutom våra egna medlemmar så hade vi äran att se sex danska vänner från Lyngby.

Kommunfullmäktiges ordförande Lars-Roland Broström överlämnar Halmstad kommuns gåva till FM ordförande Kjell Jönsson.

Foto: Gunnar Gunnarson

Goda skaldjur, bra musikanter, trevliga och glada människor samt sist, men inte minst, Karl-Heinz' numera obligatoriska framförande av La Paloma (minst 3 gånger) gjorde, att aftonen blev mycket lyckad.

Höstens städning av våra stugor har också genomförts. Där fanns plats för fler medhjälpare.

Vår sånggrupp har under hösten fortsatt att glädja människor på äldreboenden, frimurarloge m.m.

I samband med vårt 70-årsjubileum har en skrift tryckts upp. Ni, som ej fått denna, är välkomna att hämta ett exemplar i Marinstugan. En film om jubileet är framtagen. Denna film kommer att kosta runt etthundra kronor och kan beställas via styrelsen.

Ännu ett verksamhetsår närmar sig sitt slut. Styrelsen vill sända ett stort tack till alla, ingen nämnd och ingen glömd, som på olika sätt har medverkat till, att vi kan se tillbaka på ett lyckat jubileumsår.

Väl mött nästa år och GOD JUL och GOTT NYTT ÅR

Kjell A Jönsson

Karlstad

Det gäller att ha koll på de tider, som redaktionen angett, för annars blir det inget inlägg, varför vi inte syntes i spalten i förra numret.

I våras hade vi förtroendet att arrangera vårens Regionmöte för Väst. För ovanlighetens skull varade mötet i två dagar. Vi huserade på Sätterstrand på Hammarö där vi hade utmärkt logi och efter lite mingel i hotellets sällskapsrum, avnjöt vi en god middag. Dag två ägnades åt överläggningar och avslutades med ett besök i vårt klubbhus. Uppskattat, av vad vi förstått. Vi vill passa på att tacka för de värdefulla presenter, vi fick från de olika föreningarna.

Våren, sommaren och i princip hösten har runnit ut i sanden. Här i Värmland börjar vi nu få vinter och den första snön har fallit.

Vi inledde verksamheten på sensommaren med deltagande i Värmlands Sjöfartsgille's Sjöfartsdag i Karlstad. Vi hade ett "Loppistält" på plats och fick därigenom in lite behövliga pengar för att stärka vår ekonomi. Det bästa med dagen var dock att vi lyckades värva fem nya medlemmar.

Vi har även hunnit med en båtutflykt en vacker sensommarkväll. Vår medlem Filip Gille tog oss med ut i Vänerns skärgård ombord på hans Tpbs (Transportbåt större) 276 och förtöjde vid en liten kobbe, dock utan våldsam landstigning. Både Filip och undertecknad är gamla kustjägare, varför en häftig landstigning varit kul, men man får tänka på de gamle. Väl förtöjda intogs en enkel måltid med kyckling, grön-sakssallad men var fanns potatissalladen?

Ombord tpbs 276

Uppvaktning KSS 125 år

Lennart Nordgren berättar

Jo i land, återigen förmodligen en brist på rutiner? Visa medlemmar tog en vandring på ön för att skaka ner maten. Arrangemanget som börjar bli en tradition samlade tjugotalet medlemmar.

Vi har även hunnit med en ärtmiddag, där vår medlem Lennart Nordgren höll ett uppskattat kåseri runt "Båtsman i slutet av 1700-talet".

Föreningen har även uppvaktat vår "granne" Karlstads Segel Sällskap (KSS), som fyller 125 år i år och därmed är ett av Sveriges äldsta segelsällskap. I vimlet bland honoratiorens märktes storsegelaren och båtkonstruktören Pelle Pettersson.

Styrelsen arbetar med att försöka hitta aktiviteter, som vi kan samlas runt. Kanske öppet hus en gång i månaden inledningsvis?

Vår förening spänner sig ju över hela Värmland och för att tillgodose alla medlemmar runt om i länet, kommer vi att minst en gång om året arrangera träffar på annan ort än Karlstad.

Med hälsningar från Solens stad

Bert Ågren

Lysekil

70-årsjubileum

Lördagen den 17 oktober 2009 firade Flottans Män i Lysekil sitt 70-årsjubileum i strålende höstväder med klarblå himmel och en lätt västanbris. Bryggorna i Lysekils hamn var smyckade med svenska och Flottans Mäns flaggor, som vajade i det vackra höstvädet.

Gäster som anlänt tidigare på lördagen fick uppleva Havets Hus akvarium och därefter en rundtur med Citytuffen af Lysekil. En av hållplatserna var Flottans Mäns klubbhus, som tidigare varit Lysekils lotsutkik. Här kunde man se långt ut över Västerhavet, där andra världskrigets sjöslag stått och där många fartyg sänkts av minor och torpeder. Resan med Citytuffen gick vidare genom "Gamlestans" trånga gränder och passerade den nya strandpromenaden, som invigdes i somras. Resan slutade vid L. Laurinmuseet, där man bland annat fick se och höra HMS Tjörns Skandiamotor med sin trygga "dunka-dunka" gång. L. Laurinmuseet är ett marint motormuseum.

Gamla kamrater från operation minröjning i Brofjorden var inviterade. En kärntrupp om fem man med Anders Billström, 85 år fyllda och "still going strong" i spetsen. Anders var dykchef under denna operation.

I Societetsalongen Oscars, en byggnad som tillägnades Kung Oscar II, inleddes jubileet av ordförande Stig Insulan, som hälsade alla 129 deltagarna välkomna. Lysekils kommunordförande Mats Karlsson höll tal om Lysekils utveckling och överlämnade en blåmussla i keramik, som är Lysekils Kommuns nya symbol.

Riksordförande Johan Forslund utbringade Konungens skål, varefter alla hälsades välkomna till bords av toastmaster Jackie Lindebäck, som på ett föredömligt sätt arrangerat den trevliga bordsuppsättningen och dukningen.

Ett batteri av havets läckerheter med Lysekils specialitet: Musselpaté med päron sås inledde den rikliga skaldjursbuffén bestående av musslor, kokta krabbor/krabblor, räkor och hemkokta kräfter med tillbehör. Alla lät sig väl smaka, varefter Riksordföranden höll tal och tackade för maten. Därefter intogs kaffe med kaka och avé, medan föreningen fick motta en mängd presenter av representanter från olika klubbar, vilket vi hjärtligt tackar för.

Ytterligare "fludium" serverades från baren där klubbmästare Leif Lysbergs döttrar Pernilla och Emelie, som tillsammans med respektive gentlemen Thomas och Christoffer, under överinseende av mamma Monika gjorde en mycket gedigen och populär insats. Samtliga var för övrigt dressade i Kungliga Flottans uniformer.

Föreningens nestor Kalle Hallberg, som dagen före jubileet fyllde 90 år, mottog hedersbevis. Naturligtvis gav Kalle prov på sin förmåga att roa deltagarna med en rolig historia, som är en av de avgörande anledningarna till hans hedersmedlemskap förutom hans 67-åriga medlemskap i FM Lysekil.

Även Lennart Karlsson erhöLL Hedersbevis för sina mer än 30 år i styrelsen samt för sina mångåriga insatser för att främja gemenskapen med våra grannföreningar.

FM-Göteborgs manliga sångkör inledde sitt framförande med "Inbjudan till Bohuslän" och underhöll med trevliga sånger under måltiden under ledning av körledare Alf Andersson.

Vad vore Flottans Män utan dans? Dansmusiken framfördes av den eminenta orkestern "Hafsbandet", under ledning av kapellmästare Leif Johansson. Deras repertoar var mycket uppskattad. Medelåldern vid bordssittningen var påfallande hög, men när "Hafsbandet" drog igång sjönk medelåldern drastiskt.

I "Hafsbandets" paus bjöds på eleganta sångframträdanden av "Bojorna" FM-Göteborgs kvinnliga sångkör under ledning av körledare Birgitta Andersson.

Flottans Män i Lysekil vill framföra ett stort tack till festens alla deltagare samt till samtliga funktionärer och sponsorer.

Stig Insulan

Äldste medlemmen i Lysekil var 90 åriga Kalle Hallberg som var till sjöss både i marinen och handelsflottan under 2:a världskriget.

T h Stig Insulan, ordförande i Lysekil och t v Kurt Lycke, Lysekil Foto: Terje W Fredh

Bildtext: Johan Forslund med maka tillsammans med t v Lars-Erik Wennersten, Göteborg och Ove Eliasson, Lysekil. Foto: Terje W Fredh

Varberg

Året 2009 har i flera avseenden varit ett märkesår. Jag tänker då närmast på, att vår fina förening har 60-årsjubilerat och blivit hyllad med en solenn bankett tillsammans med många FM-kamrater och Tärnor.

Uppmärksammade under året är även några historiska händelser, som haft avgörande betydelse för den svenska flottan. För 70 år sedan började det Andra världskriget, vilket ställde stora krav på flottans försvarsberedskap och vidare utvidgning.

I oktober 1909 anländer till Sverige den i Italien inköpta ubåten *Valen* efter en färd på två månader från La Spezia.

Hundra år tidigare, alltså 1809, var Sveriges rikshalva i öster förlorad till Ryssland och därmed den mäktiga sjöfästningen Sveaborg med ett hundratal fartyg, som ingick i den svensk-finska skärgårdsflottan.

Ja, året är inte slut än, det återstår mer att se och höra!

Som vanligt kännetecknas hösten och vårintern av många aktiviteter inom föreningen. Särskilt omtyckt är lördagsöppet (1000-1200), som inbjuder till en stunds

trevlig gemenskap över en kopp kaffe med hembakat dopp. En vacker septemberkväll hade vi pub-afton med goda drycker och smörgåstårter. Men innan musik, sång och mustiga historier hann dra igång, berättade Carl-Anders Lundgren med inlevelse om sin tid som krigsseglare bland minor och bomber samt om flottans roll under 40-talet.

Under några dagar i början av september samlades i Göteborg FM-kamrater med damer för att hedra minnet av de 33 män, som föll offer, när ubåten *Ulven* förolyckades. Männen hedrades med en högtidlig ceremoni till sjöss ombord i *Trubaduren* och vid Ulvenmonumentet på Nya Varvet. Det är som alltidvärdigt och välorganiserat, när våra vänner i Göteborg håller i trådarna.

Så har vi förstas spiset ärtsoppa, som den idoga "ärtsoppekommittén" tillagat extra mustigt med prima fläskkorv. Förvisso saknades inte varm punsch och pannkakor. Inbjuden gäst var globetrottern Stig Asterling från Halmstad. Med pedagogisk finess berättade han om Färöarna och visade stor-slagna diabilder, som ledsagades med väl

valda musikinslag. Bilderna, som visade fjordarna, påminde osökt om dramatiken sommaren 1940, när de i Italien inköpta jagarna på resa mellan La Spezia och Göteborg togs i besittning av engelska flottan och fördes till Skaalefjorden.

Jag rekommenderar vidare läsning på föreningens intressanta och informativa hemsida: www.flottansman.se/varberg. Vår idoge webbmaster, Carl-Axel Sjöberg, vill gärna, att vi medlemmar bidrar med berättelser och/eller bilder från tiden i flottan utan att ställa för stora krav på oss själva. Vi båda är övertygade om, att var och en har något att berätta.

Mejla till carl.axel.sjoberg@comhem.se eller posta till Lantmilsgatan 4, 421 37 Västra Frölunda.

Till sist vill FM Varberg med Tärnor önska er alla, från oss alla, en God och Fröjdefull jul.

Per Callenberg

Ängelholm

Ett år går så fort, att tiden bara rinner iväg. Julen närmar sig med stormsteg.

I september var det vår tur att stå som inbjudare till region västmöte. På försök flyttade vi mötet till Göteborg, där vi fick låna Marinstugan och när vår ordförande tog till orda i Göteborgarnas trivsamma lokaliteter, blev den omdöpt till "Ängelholm norra", dit alla hälsades välkomna. Det visade sig, att alla sex föreningarna i regionen var på plats. Även nästa regionmöte, som Halmstad svarar för under våren 2010, kommer att hållas i Göteborg, varefter utvärdering kommer att ske. Men det är också trevligt att träffas hos varandra. Vid detta premiärförsök hade vi egna kockar och förtäring med oss i bagaget. Samtliga deltagare fick en lergök som minne. Mer om mötet kan läsas i Pejling, Göteborgs egen tidning, som utkommer tre gånger om året.

På hemmafronten har vi fixat till en del efterarbeten på vår Kajuta, bland annat grundmålning, som får fullbordas till våren. Vi har av Kjell Hansson och Råå museum fått ett par gamla fina segel. Ett av dessa sattes upp redan till grillfesten i augusti det större kommer upp till nästa säsong. Stort tack till både givare och uppsättare! Ett annat tack går till vår granne, som satt upp utlovat snyggt staket i vår gräns och dessutom monterat staketet mot Östergatan, som vi själva skulle satt upp. Vi tackar och bockar även för grundbehandlingen av trävirket.

I september deltog vi i Ulven dagarna i Göteborg. Ett stort tack för ett väl genomfört program. Om Ulvendagarna står att läsa på annan plats i tidningen (red anmärkning).

Både Halmstad och Lysekil har i höst firat 70 års jubileum. Tyvärr kunde vi inte delta vid Lysekils fina program, men gratis i efterhand. Vår grannförening Halmstad firade sitt jubileum på Logen Sirius belägen på södersidan av Nissan, nästan mittemot den egna Marinstuga, som är i minsta laget för så många gäster som var inbjudna. Kjell Jönsson hälsade välkomna till bland andra vår riksordförande Johan Forslund med maka Liliane, kommunalfullmäktiges ordförande Halmstad Lars Roland Broström, representanter från region väst samt Najadens Vänners ordförande Johan Sjölin med maka. Vi från Ängelholm överlämnade en tavla med vårt närmaste örlogsfartyg, *HMS Helsingborg* som motiv. Tack Halmstad för en trevlig kväll. Även våra vänner i Varberg, som vi grattade redan på mötet i Karlstad har firat jubileum och här handlade det om 60 år.

När dessa rader blir till, är det dagen efter ett lyckat dubbel föredrag i vårt fina stadsbibli-

oteks hörsal, där det samlats rekordstor publik, eller vad sägs om cirka 150 personer. Bland publiken fanns bl.a. vänner från FM i Göteborg och Trelleborg. Kvällens ämne var, att örlogskapten Ewa Skoog Haslum, för övrigt vår Marins första kvinnliga fartygschef, berättade och visade bilder och filmsnuttar om sitt uppdrag som chef på *HMS Sundsvall*, som hade uppdrag att bevaka farvattnet utanför Libanons kust med bas på Cypern. Efter en kort paus för bensträckning med mera var det kollegan, örlogskapten Mikael Liljas, sekond på *HMS Stockholm*, tur att berätta om piratjakt i Adenviken, ett verkligen aktuellt ämne i dessa dagar. Eftersom detta uppdrag nyligen avslutats, var det verkligen färskvärra. Filmade avsnitt och purfärskta bilder illustrerade föredraget, som uppskattades av åhörarna, som efteråt fick tillfälle att ställa frågor till både Ewa och Mikael, som för övrigt båda härstammar från Bjärehalvön, Ewa från Torekov och Mikael från Hallavara, där han även är bosatt. Båda fick som tradition är mottaga var sin lergök, som överlämnades av vår vice ordförande Claes Nerhagen. Innan föredraget träffades man i Kajutan över en landgång, där representanter för styrelsen berättade om vår verksamhet och visade våra lokaliteter. Kommendörkapten Bengt Ståhl var särskilt inbjuden av

På region väst mötet fick alla en lergök. Här här Göteborgs ordförande Lars-Erik Wennersten just fått sin av Lars Linde.

vår ordförande. Även den lokala pressen var inbjuden, men kom tyvärr inte.

När detta läses har förhoppningsvis vår marininspektör Anders Grenstad besökt oss och vi har förmodligen också avnjutit vårt julbord, i år arrangerat som knytgille.

Till alla i vårt avlånga land önskar vi i Ängelholm

God Jul och ett riktigt Gott Nytt År. Och glöm inte, att vi har en alltid aktuell hemsida.

Gunnar Gunnarson, text och foto

Samling i Kajutan före föredraget. Från vänster Lars Linde, Mikael Lilja, Ewa Skoog Haslum, Claes Nerhagen och Bengt Ståhl.

F.M. Ängelholmare på M.S. Fryken under Ulvendagarna. Från vänster Kurt, Karin, Uffe, Karin, Claes, Göran, Lars och Barbro

Ulvendagarna

För tre år sedan fick Lars Nordenberg en förfrågan, om han kunde tänka sig att ta åt sig huvudansvaret och organisera Ulvendagarna i Göteborg 2009. Lasse accepterade och han har därefter tillsammans med bland andra Per-Olof Eriksson dragit ett stort lass, så detta arrangemang som gick i lås. Fler än hundra deltagare från tjugo av våra totalt tjugosex lokalföreningar besökte Göteborg den 4 – 6 september och detta var en bra anslutning, med tanke på att Sverige är ett avlångt land med långt avstånd emellan syd och nord.

Riksstyrelsen samlades under fredagen efter lunch i gunrummet på HMS Småland, vilket blev ett kärt återseende bl.a. för vår riksordförande Johan Forslund.

På kvällen var det förbrödrings måltid i skaldjurens tecken, där vi kunde äta så mycket vi orkade. Vår sångkör höll som vanligt en hög klass och deras framträdande rönt stor uppskattning av alla.

Lördagen inleddes med lokalföreningsmöte möte ombord på MS Trubaduren. När vi kastade loss för att ta oss till Hönö, kom det en störtskur. Skulle det bli så här hela dagen?

Men icke, regnet försvann och vi klarade oss utan paraplyer. Vid besöket på Fiskemuseet höll Lars Nordenberg ett anförande om Ulven och på återresan hade vår kaplan Bert Löverdal en betraktelse, varefter det på Danafjorden lades ut 33 rosor, som var och en var fastsatt på en ubåtsprofil med respektive besättningsmans namn på. Ubåtsprofilen var tillverkad av Dag Edvardsson.

På kvällen var det bankett på Palace, där det bjöds på sedvanliga tal och historier.

På söndagen samlades vi vid vår Marinstuga för kransnedläggning vid Ulvenmonumentet. Det var en mycket stämningsfull ceremoni, där Bert höll i taktpin-

Örjan Sterner tackar F.M. Göteborg och Lars-Erik Wennersten för ett fint och värdigt firande av Kronan-Ulvendagarna med en jättefin Tändstickstavla- Loppis Fynd- motiv Utsiktstornet i Laboe Gåvan, som var från riksförbundet, överlämnades vid avslutningskaffet i Marinstugan efter Kransnedläggningen.

nen och gjorde avslutningen till en mycket vackert minne av denna helg. Efter detta bjöds det på kaffe i Marinstugan och sedan började den långa hemfärden för deltagarna.

Tack alla ni som ställde upp och gjorde de här dagarna så minnesvärda.

Lars-Erik Wennersten

Foto: Gunnar Gunnarson

Rosor med namnbrickor.

Rolf "Uffe" Bengtsson F.M. Ångelholm släpper en ros med namnbricka på en omkommen från Ulven.

Lars-Erik Wennersten har just lagt ner en krans.

Kaplan Bert Löverdal håller korum. I bakgrunden FM Göteborgs sångkör

Rekrytskolan vid Karlskrona Örlogsstation 1942

När jungmansutbildningen startade på Sjömansskolan i Karlskrona hösten 1943, blev den centraliserad för flottans stammanskap. Av detta avsågs 505 för Karlskrona, 40% för Stockholm och 10% för den nyuppsatta örlogsstationen i Göteborg.

Tidigare hade Karlskrona och Stockholms örlogsstationer haft egna utbildningar. Det är från denna tid, som författarens personliga minnen handlar om. Viss del av utbildningen var ju landbunden.

Söndagen den 15 februari 1942 påbörjade jag resan till Karlskrona för att inställa mig på Sjömanskåren vid Karlskrona Örlogsstation. Det var en solig dag, men kylig och med mycket snö.

Det lilla häftet – FLOTTANS SJÖMANSKÅR. Råd och anvisningar för anställningssökande – hade noggrant studerats. Det var en synnerligen informativ och välstrukturerad skrift.

Två månader tidigare hade USA dragits in i kriget, som intensifierats även i Asien. Så gott som hela Europa dominerades av tyskarna med Sverige helt inringat. Längs finska gränsen och tvärs över Östeuropa (3 400 km) pågick våldsamma anfall mot "Den Ryska Björnen". Experter hade tidigare påstått, att kriget skulle bli kort p.g.a. alla domedagsvapen. Men det hade man å andra sidan gjort även vid Första världskrigets utbrott.

När sannaningen gick upp för Sveriges makthavare, vidtog en enorm upprustning, som vid krigsslutet gjorde flottan till en maktfaktor i Östersjön, lagom till den väpnade fred, som kom att kallas "Det kalla kriget". Detta skulle pågå under hela min aktiva tid.

Vid min avresa hade det mesta hunnit bli ransonerat. Vintern var snörik och kall. Försvaret seglade i medvind. Från affischer blickade fortfarande von Döbelns uppfordrande blick. "Fältskärens berättelser" hade dammats av liksom "Fänrik Ståls sägner. Anknytning till fornstora dar stärkte modet. Själv trodde jag fullt och fast på krigsmaktens förmåga och statsministerns försäkran – vår beredskap är god.

Ankomsten till Flottans huvudstation i Karlskrona

När jag äntrade det överfulla tåget från Mullsjö i Västergötland, tog jag sikte på två män i blåkragar. Instinkten sade mig, att de skulle till Karlskrona, så jag skuggade dem vid tågbytena.

Framme i Alvesta stod ett pysande och väsande ånglok inne på järnvägsstationen med tågsättet fyllt av blåkragar. Förmodligen fanns det inskrivet i ansiktet, vart jag var på väg, eftersom en del blåjackor undrade, vilken yrkesgren jag sökt. När jag svarade artilleriet, skakade de medlidsamt på huvudet. Det fanns tydligen status i yrkesvalet.

På perrongen vid Karlskrona Centralstation, en av två

stationer i staden, mötte en myndig furir med grön armbindel, blå redgarnsband runt armarna och fullhängd med gula beteckningar; mäktat imponerande!

Marschen gick längs Vittus- och Drottninggatorna mot Sjömanskårens kasern, då i ljus färg och med passage genom den pampiga portalen mot Kyrkogatan. Vi väckte ingen större uppmärksamhet, vilket knappast var förvånande i en stad, där en tredjedel av invånarna hade anknytning till marinen och örlogsvarvet.

Kasernen var full med förhoppningsfyllda ynglingar. Vad, som drev dem hit, var knappast arbetslöshet, eftersom en stor del av den arbetsföra befolkningen var inkallad till beredskapstjänst. Samhällsmaskineriet hölls igång av kvinnorna och många av dem var engagerade i försvarets frivilligrörelser. Antagligen var det andra, mer obestämbara faktorer som lockade.

Informationsskriften med anvisningar och råd för anställning vid Flottans sjömanskår gav också information om Flottan

Matsalen i kokhuset kasern Sparre

Vikingaskepp målad av Axel Olsson Kaffatorp. Målningen prydde matsalen

Det krävdes emellertid polis- och läkarintyg samt inte alltför slätstrukna skolbetyg och arbetsintyg för att komma så här långt. För dem, som inte fyllt 21 år, krävdes dessutom målsmans skriftliga tillstånd vederbörligen bevitnat.

Antagning till Flottan

Skaran krympte allteftersom tiden gick. Varje dag anslags namnen på alla dem, som inte klarat prov och tester samt anledningen till hemfärden. De flesta föll på dåliga förkunskaper eller dåliga tänder. När kontraktet skrevs, återstod omkring 200 man.

Kontraktet löd på fyra år och åtta månader från 1 mars 1942. Ceremonien med undertecknandet gick av stapeln i biblioteket och bevittnades av två underofficerare, båda av andra graden. Därmed var jag antagen till artillerimatros nr 205 vid 3. matroskompaniet och kallades för 3. klass sjöman. Som sådan hade jag två korslagda kanoner på vänster överarm och ingick bland de 6 900, som Flottans stampersonal inräknade detta år. Den, som tog anställning första gången, erhöll en anställningspeng på 50 kronor, då en månadslön. Detta var en gammal sedvänja med anor från den tidigare värvningspengen.

Örlogsstationer

Flottan hade två örlogsstationer, Karlskrona som var huvudstation och Stockholm. Vardera stationen hade en matrosavdelning och en yrkesavdelning med tre kompanier vardera. Udda nummer tillhörde Karlskrona station och jämna nummer Stockholm. Kompanierna var administrativa enheter för meniga och underbefäl. Varje örlogsstation hade sin egen underofficersdetalj.

Örlogsstationerna levde sitt eget liv, rekryterade, utbildade, kommenderade och avskedade sin egen personal. Stammanskap anställdes tre gånger om året, 1 mars, 1 juli och 1 november. Huvuddelen av besättningarna på vissa fartygstyper var stammanskap.

De nyantagna samlades yrkesgrensvis och fördelades till logement. Dessa inrymdes i särskilda block med avträdet i bottenvåningen. Avträdet hade en lång fjöl med flera hål på behörig höjd från det rinnande avloppsvattnet.

I varje logement låg en inkallad furir, en s.k. A-klassare, som logementsbefälhavare och i varje block fanns en blockbefälhavare, som hos oss var en flaggkorpral.

Sjömanskårens kasern i kvarteret Sparre med huvudingången mot Kyrkogatan. Här uppehöll sig Högvakten, som varje dag mönstrades utanför porten. I dag disponeras byggnaden av Boverket och en del andra myndigheter

Sjömanskårens kasern vid korsningen mellan Drottninggatan och Kyrkogatan i Karlskrona. Längs Drottninggatan i stabsbyggnaden satt Marindistriktets stab och därifrån leddes de sjömilitära operationerna i Södra Östersjön under Andra världskriget.

Första åtgärden blev att fylla madrassvaret med halm nere på gården. Varje morgon, utom söndagar, inspekterades sedan rekryten och hans säng och skåp. En gång i veckan inspekterades fötter och strumpor samt varje månad gjordes klädmönstring.

Renligheten och hårklippningen övervakades noga. Detta gällde också logementen. På fritiden fanns alltid en logementsvakt, en syssla som gick laget runt. Nattpermission förekom inte. Tystnad skulle råda och ljuset släckas på logementen vid en viss tidpunkt. Revelj och tapto blåstes på horn i varje block.

Rolf Ahlin

Fortsättning följer i nästa nummer

Carlskrona Båteskader en av Sveriges äldsta båtsällskap

Höstmörkret ligger tungt över Carlskrona och Marinmuseum. Det är dags för anrika Carlskrona Båteskader att summera året och dela ut priser för årets seglingar. Vilken lokal kan väl vara lämpligare än Galjonshallen på museet.

Torbjörn Haraldsson, örlogskapten i Flottan och ordförande i Carlskrona Båteskader, CBE, berättar: - Eskadern bildades år 1867 som en sammanslutning inom marinens officerskårer, jämte vederlikar, som det heter, för bedrivande av kappsegling med marinens barkar. - CBE är i ålder det tredje i ordningen av segelsällskap i Sverige. De två som är äldre är Kungliga Svenska Segelsällskapet och Göteborgs Kungliga Segelsällskap.

Historik

Den seglande flottan hade få fartyg i tjänst under den här tiden, mitten av 1800-talet och de var på eskortuppdrag i medelhavsområdet, seglade till S:t Barthélemy m.m., vilket gjorde, att det var få rustade fartyg i hemmafartvatten. Officerarna fick därför inte tillräcklig träning i evolutioner, segel- och signalexercis. För att råda bot på detta, utnyttjades barkarna för denna träning och utbildning. För att öka intresset bildades Carlskrona Båt Eskader, där officerare även på fritiden kunde utnyttja barkarna och därmed öka sin seglingsförmåga och intresset för segling.

I de ursprungliga stadgarna står, att sällskapets ändamål var att: befrämja båtsegling, öva evolutioner samt i allmänhet bereda dess medlemmar en angenäm och nyttig sysselsättning, alltså i angenäma former bedriva övningar, som i möjligast mån liknade och var till nytta för den sjömilitära verksamheten.

Dagens verksamhet

Ändamålet med föreningen har givetvis ändrats och anpassats för att idag både främja seglingskonsten och inte minst bevara konsten att segla gamla skeppsbåtar. Verksamheten bedrevs i Marinens regi fram till 1992, då Stumholmen upphörde som militärt basområde och blev bostadsområde. Slup och Barkasskjulet, som ligger på Stumholmen och barkarna överlämnades då till Marinmuseum i Carlskrona. Barkarna är idag seglande museibåtar och sköts av museet och seglas fortfarande bara av CBE.

- Sällskapet som har ett drygt femtiotal medlemmar, är numera öppet för alla, som är intresserade av att bevara ett gammalt arv av seglande skeppsbåtar och att lära sig segla dessa under vår, sommar och höst berättar Torbjörn Haraldsson.

Carlskrona
Båteskaders båtar
och i förgrunden
ligger följebåten
Molly. Foto
Ingmar Elofsson

Tävlingsseglingar

Båteskadern tävlingsseglar varje torsdag från mitten av maj till mitten av september. - Dagens prisutdelning är för de två tävlingsformer vi genomför säger Torbjörn. - Det är dels en poängsegling, där årets alla seglingar räknas in och en distanstävling. Distanstävlingen är en särskild dag och genomförs under tre timmar på en speciell bana. Den som seglar längst på de tre timmarna och därigenom kanske är skickligast, vinner **distansseglingen**.

År 2009 poängsegling vanns av Lag Sjöstridsskolan med Torbjörn Haraldsson, tvåa blev lag ABB med Benny Forsberg och tredjepris gick till Lag Lars-Erik Afzelius.

Vinnaren av distanstävlingen får en inteckning som är en Generalmajor Alf Nymans pokal och vanns av Lag Lars-Erik Afzelius med Lag Sjöstridsskolan som tvåa följt av Lag ABB på tredjeplats.

Foto: Ingmar Elofsson

Ingmar Elofsson

ingmar@comsek.se

Pristagarna i Carlskrona Båteskader år 2009 framför ett välfyllt prisbord. Fr.v. Britt-Margreth Haraldsson Lundin, Karsten Hanewinkel, Lars Larsson, Roland Löfvenberg, Lars-Erik Afzelius, Ingemar Palm, Anders Nygård, Katarina Nilsson, Richard Bauer, chef Marinmuseum, Benny Lundin, Lars Haller, Torbjörn Haraldsson, ordförande i CBE och Per BergFoto Ingmar Elofsson

Ordföranden i CBE Torbjörn Haraldsson får även han del av prisbordet av chefen för Marinmuseum, Richard BauerFoto Ingmar Elofsson

46.e International Submariners Association meeting in San Diego, USA, 7 – 12 september 2009.

För andra året i rad så har ubåtsklubben Nordkapa-
ren deltagit i denna årliga konferens. Årets konfe-
rens, som avhölls i San Diego, samlade inte mindre
än cirka 350 deltagare från 18 nationer. Samtidigt
pågick också en konferens med US Submarine Ve-
terans med cirka 1000 deltagare.

ISA, som är en fristående och opolitisk organisation,
startade 1962 med Frankrike och Tyskland som initiativ-
tagare och kan enkelt beskrivas som en global förening
för alla ubåtsvänner. Målsättningen är att vidmakthålla
den goda anda och kamratskap, som alltid präglat ubåts-
män sinsemellan samt hedra minnet av de ubåtsmän,
som förlorat livet under sin tjänstgöring.

Värdland för konferensen beslutas årligen med tre
års framförhållning. I år beslutades att 2012 års konfe-
rens skall hållas i Kiev, Ukraina. Nästkommande år är
Israel ansvarigt för genomförandet och 2011 är det Tur-
kiets tur. För eventuellt intresserade boka in den 23-27
maj för resa till Israel redan nu. Förmodligen blir det någ-
ra dagar extra antingen innan eller efter konferensen.

Årets konferens var förlagd till september mot nor-
malt maj månad. En av anledningarna till detta var, att
amerikanerna ville manifesteras och hålla avslutningscere-
monin den 11 september, ett datum som fortfarande
väcker många minnen. Att sedan förlägga avslutning-

smiddagen ombord på ett hangarfartyg gjorde det hela till
en minnesrik tillställning.

Samtidigt som ISA pågick även ett möte med US
Submarine Veterans på samma hotell. Tillsammans var
vi inte mindre än drygt ettusen ubåtsmän samlade, dock
med olika program. Under invigningen av konferensen
talade förutom ISA ordförande Fredrik Wagener även
Vice Admiral John J. Donnelly, Commander, Submarine
Force.

Programmet i övrigt varierade med besök på bland
annat det sevärd Marinemuseet, San Diego Zoo, Univer-
sity of San Diego samt San Diego old Town. De militära
anläggningar som besöktes var bland annat Marinkåren,
Anti Submarine School samt flygbasen Miramar, där fil-
men "Top Gun" spelades in. Här bjöds förutom visning
av flygplan även på en mexikanskinspirerad BBQ med
musik och dans.

Resterande dagar hyrde vi bil och besökte bland annat
Yosemite nationalpark cirka 35 mil öster om San
Francisco, där vår resa avslutades under två dygn, innan
vi påbörjade vår resa hem igen.

Nästa år bär det av till Israel för att återigen stifta be-
kantskap med nya och gamla vänner.

Lars Nordenberg + övriga i resgänget

Vi som deltog i San Diego var Lars Nordenberg Per-Olof Eriksson Lars Sandberg Rune Leandersson och Tore Nyblom

Sjöhistoriska Samfundet 70 år

Hur illustrera 70-åriga Sjöhistoriska Samfundet, som håller en ganska låg profil utåt och inte ens har någon logotyp?. Varför inte med en bild, som innehåller ett koncentrat av sådant som Samfundet intresserar sig för.

Bilden togs från s/s *Bohusläns* bryggdäck vid *Göteborgs* bejublade hemkomst lördagen den 9 juni 2007. Ostindiefararrepliken är väl ägnad att företräda handels-sjöfarten ur ett historiskt perspektiv. Om babord eskorteras hon av HMS *Stolt*, en bevakningsbåt av Tapperklass, som byggdes på tjörnska Djupviks Varv och ingår i Sjöstridskompani Göteborg, ett detachment inom Marinbasen. I eskorten ingår även Sjöräddningssällskapets *P.O. Hanson*, som byggdes på Malövarvet på Orust och är stationerad i Grötvik nära Halmstad. Passagerarsjöfarten representeras av Strömma Skärgårdsbåtars (f.d. Börjessons) m/s *Lasse Dahlquist* och lilla m/s *Walona*.

Ärevördiga Sjöhistoriska Samfundet kritiserar ibland för att ha en viss slagsida åt örlogshållet i sin intresseinriktning. I den mån det ligger något i kritiken, finns det en historisk förklaring. Samfundet bildades 1939, på randen till ett världskrig. Två år tidigare hade den nybildade Försvarsstaben inrättat en krigshistorisk avdelning, där även Marinstabens sjökrigshistoriska avdelning inordnades. På sjösidan befarade man nu, att de maritima intressena skulle bli eftersatta. Tanken väcktes på ett fristående samfund för sjöhistorisk forskning. Det var den idé,

som förverkligades den 3 maj 1939, då Samfundet höll sitt konstituerande möte i Stockholm. Redan från start andades stadgarna vidgade vyer ut över hela det maritima fältet.

Sjöhistoriska Samfundet har till uppgift att bidra till utforskandet av sjöhistorien, i första hand den svenska, i alla dess sammanhang och former...

Detta sker bland annat genom den ambitiösa tidskriften *Forum Navale* (vars sex första utgåvor 1940-45 helt enkelt kallades *Sjöhistoriska Samfundets Skrifter*). Det sker också genom ett omfattande stöd till kvalificerad litteratur i maritima ämnen. Hittills har 32 böcker givits ut i *Forum Navales* skriftserie. Det har skett med bidrag från den Samfundets närstående Sune Örtendals Stiftelse, uppkallad efter en framliden örlogskapten, som gjort en betydande testamentarisk donation för ändamålet.

Till medlemsmötena vår och höst anlitas alltid föredragshållare i sjöhistoriska ämnen.

Mer information finns på
www.sjohistoriskasamfundet.se

Torbjörn Dalnäs

Foto: Torbjörn Dalnäs

Somaliafartygen hemma igen

Efter 25 dygns färd från Djibouti vid Adenviken i Afrika Medelhavet, Atlanten och Östersjön, kom det norska fartyget Eide Transporter till Karlskrona den 21 oktober och förtöjde vid verkstadskajen på Karlskronavarvet.

Ombord fanns de tre fartyg ur svenska flottan, som jagat pirater utanför Somalias kust i 4 månader. Den svenska insatsen har betytt, att stora mängder mat kunnat transporteras till de svältande i Somalia. Besättningarna kom hem till Sverige i september och har nu efter debriefing haft en välförtjänt ledighetsperiod.

Transporten genomfördes av det norska fartyget Eide Transporter, som egentligen är ett fartyg byggt som en flytdocka. Fartyget är registrerat på Bahamas, har norsk kapten och chief, medan besättningen i övrigt är från Filippinerna.

Omedelbart efter ankomsten påbörjades lossning av alla de containrar, som hemförde allt från ammunition till persedlar och som hade en medelvikt på cirka 3,5 ton. Containrarna måste lastas på ett speciellt sätt, då många var lastade med farlig last och därför måste stå på visst avstånd från fartygen med hänsyn till deras bränsle och ammunition. Vidare hade det norska rederiet svetsare och annan specialkompetens på plats för att bistå med lossningen.

Fartygen var fastsvetsade i specialtillverkade bockar och stöttor, vilka nu i de flesta fall säljs som skrot, eftersom de är gjorda för just dessa fartyg. Korvetterna har ett displacement på 400 ton och stödfartyget deplaceras 1800 ton.

Redan dagen efter losstogs fartygen, varvid korvetterna gick direkt till Karlskronavarvet för översyn. Motsvarande översyn sker med Trossö till våren.

Till våren lämnar också HMS Karlskrona hemstaden för uppdrag som ledningsfartyg i Adenviken. Hon kommer dock att gå ner för egen maskin. Kanske Karlskronaborna då få uppleva en ny långreseavgång, om än under andra bevakelsegrunder.

Projektledare för transporten och lossningen har varit kommandörkapten William Nordström.

Olle Melin

Här ses alla fartygen omborddockade. I förgrunden HMS Stockholm, till vänster HMS Malmö och längst bak stödfartyget HMS Trossö

Containerlyft

Projektledaren William Nordström till höger tillsammans med Marinbasens informationschef Joachim Svensson

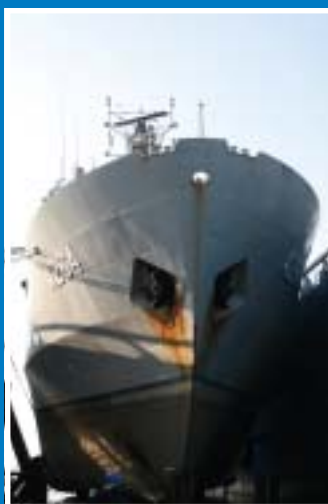

Foto: Olle Melin

Stödfartyget HMS Trossö fastsvetsad i dockfartyget

Vaxholms kastell och Vaxholms fästningsmuseum

Borggården på Vaxholms kastell

En av de sevärdheter, som efter beslut i samband med utredningen Försvar i förvar, skall behållas i statlig regim är Vaxholms fästningsmuseum beläget på Vaxholms kastell mellan Vaxholm och Rindö. Museet har tidigare varit en del av Vaxholms kustartilleriregemente (KA 1), som blev 1.amfibieregementet och flyttade till Berga. När detta skrivs, pågår fortfarande utredning, vem som ska bli huvudman för museet i framtiden. Vaxholms kastell, där museet är beläget, förvaltas i dag av Statens fastighetsverk.

På Vaxholmen i Stockholms innerskärgård har det ända sedan 1500-talet funnits befästningar av olika slag som skydd för rikets huvudstad. Redan 1510 lät riksföreståndaren Svante Sture här uppföra ett mindre fästningsverk i trä. Valet av plats styrdes främst av Vaxholms stora strategiska betydelse, då de två stora farlederna in till Stockholm strålade samman i detta område.

1548 beslöt Gustav Vasa att ersätta det gamla fästningsverket med en ny och betydligt starkare befästning. Detta låg helt i linje med den rikstäckande försvarsplan, som beslutats vid riksdagen i Västerås fyra år tidigare. Samtidigt inleddes arbetet med att spärra av olika sund i syfte att hindra fartyg från att försöka kringgå Vaxholm i färden mot Stockholm. Avspärningarna skedde främst genom s.k. försänkningar i form av stenkistor och stenfyllda skutor, som sänktes ned i sunden. Oxdjupet fick dock spärras av med bommar och kedjestängsel. Man lyckades på detta sätt dirigera all sjötrafik mot fästningen på Vaxholmen.

Första prövningen för fästningen kom 1612, då en dansk eskader om 30 fartyg försökte bryta sig igenom. Kriget i sinhelhet förlorades av Sverige, men fästningen stod rycken och huvudstaden skonades. Under Gustav II Adolfs regeringstid blev Östersjön i princip ett svenskt innanhav, varvid fästningen förlorade i strategiskt värde.

Peter den stores upprustning av den ryska krigsmakten på 1690-talet innebar en upprustning för fästningen på Vaxholmen. Detta arbete var klart 1705 och nu är fästningen för första gången omsluten av murar och vallar.

Det stora nordiska kriget, som brutit ut 1700, innebar till en början stora framgångar för Sverige, men fram-

gångarna förbyttes i nederlag. Året efter Karl XII:s död, 1719, sände Peter den store över en flotta om 230 kanonbestyckade galärer och 26 000 soldater med uppgift att härja längs hela den svenska kusten från Gävle till Norrköping. Efter ett misslyckat försök att ta sig bakvägen in till Stockholm via Baggensstaket, bestämde den ryske befälhavaren att försöka forcera Vaxholms fästning. Den ryska attacken mot fästningen, som vid denna tid hade ett 80-tal kanoner, skedde inte med full kraft och kunde lätt slås tillbaka. Freden i Nystad 1721 innebar slutet för den svenska stormaktsepoken och fästningen fick på nytt utökad betydelse.

I ett led att förstärka skärgårdsförsvaret efter kriget byggdes åren 1724-35 Fredriksborgs fästning på Värmdösidan av Oxdjupet. I och med byggandet av Sveaborg utanför Helsingfors, vilket tog enorma resurser i anspråk, försumrades på nytt Vaxholms fästning och den förföll.

1809 förlorades Finland och därmed Sveaborg, I Sverige började den nya försvarsstrategiska doktrinen med centralförsvaret att genomföras och som ett utslag av denna doktrin byggdes Karlsborgs fästning vid Vättern. Starka krafter ville dock även fortsättningsvis satsa på ett försvar av huvudstaden, trots att kungahus regering m.fl. i orostider planerade att flytta till Karlsborg. Rysslands satsning på fästningen Bommarisund på Åland på 1830-talet, innebar ett beslut att ersätta den svårt efter-satta fästningen i Vaxholm med en modernare anläggning. Vid samma tid fullföljdes också försänkingsarbetet i Oxdjupet.

Byggnationen av den nya fästningen påbörjades 1833 och skulle ta 30 år att slutföra. I arbetet användes tusentals indelta soldater, men även fångar och senare krono-arbetskarlar, vilka i sitt arbete leddes av s.k. privater; stenhuggare, timmermän, murare, snickare, smeder och andra yrkesmän. Redan under det pågående Krimkriget, var den nya fästningen till stora delar aktionsklar och sattes i förhöjd beredskap i samband med en fransk-brittisk örlogsattack mot Bommarisund. Vaxholmsfästningen hade en imponerande bestyckning om 150 pjäser, varav ett 80-tal moderna bombkanoner och en truppstyrka på 1200 soldater.

Fästningens roll som fängelse för brottslingar (cirka

50 st) upphörde på 1840-talet. I stället placerades här arbeidskraftsenheter av nybildade kronoarbetskåren (400 man), som bestod av lösdrivare och andra mindre kriminellt belastade element. Även de s.k. statsfångarna togs härifrån vid samma tid. Dessa utgjordes ofta av högre ståndspersoner, som dömts till fästning på grund av stämplingar mot rikets säkerhet och majestätsbrott. Krigshjälten från Finska kriget i början av 1800-talet, generalen Georg Karl von Döbeln tillbringade ett halvår på fästningen 1813. Statsfångarna hade en tämligen privilegierad tillvaro på fästningen.

Det nya räfflade artilleriets genombrott på 1860-talet innebar, att traditionella ovanjordsfästningar av Vaxholms typ kom att ifrågasättas. Därför företogs sommaren 1872 en testskjutning mot fästningen i syfte att se, om dess murar måktade med de nya och mycket mer effektiva kanonerna. Till skillnad från de gamla slätborrade kanonerna med dess rundkulor, bröt de moderna spetsprojektilerna rakt igenom de två meter tjocka murarna, vilket i ett slag besannade farhågorna om, att fästningen inte längre kunde tjäna som försvarsanläggning. Efter detta påbörjades en successiv avrustning och fästningen togs bort ur krigsorganisationen i 1925 års försvarsbeslut. Men Vaxholms kastell kom att tjäna som utbildnings- och förlägningsplats men även som ledningscentrum ända fram till andra världskriget.

Försvaret av inloppet till Stockholm koncentrerades till det nybyggda Oscar-Fredriksborgs fort på Rindösidan av Oxdjupet. Försänkningen av detta inlopp, som tagit 300 år att fullfölja, togs bort, eftersom de nya fartyg, som anlöpte Stockholm från denna tid, krävde betydligt större djup, än vad övriga sund kring Vaxholm kunde erbjuda. Insprängd i berggrunden och i övrigt skyddad med jordvallar och pansarplåt var Oscar-Fredriksborgs fort förhållandevis väl rustat mot det räfflade artilleriet och en serie liknande befästningar utbyggdes kring sekelskiftet 1900.

Första världskriget innebar en utflyttning av försvaret av Stockholm till mellanskärgården och i och med andra världskriget flyttades verksamheten till den s.k. havsbandslinjen. Här blev kustartilleriet kvar fram till försvarsbeslutet av år 2000, då ju som bekant allt fast försvar lades ned och kustartilleriet förpassades till historien. Men allt detta är en annan historia.

I dag vårdas kustartilleriets och amfibiekårens traditioner på kastellet. Museet med sin utställning är en viktig del av detta liksom den speciella fortifikationsutställning som erbjuds besökaren. Vaxholms amfibieregemente (Amf 1) genomför soldaterinran och en del andra ceremonier på kastellet, som fortfarande är officiell salutstation som betjänas av Amf 1. Men även en omfattande civil verksamhet pågår på kastellet, dit man tar sig med Vaxholmsbolaget från Vaxholm på några minuter.

Kastellet spelar en viktig roll som en länk i en obruten kedja från Gustav Vasas bysseskyttar till dagens amfibiekår.

Olle Melin

Luftvärnssoldat vid lyssnarapparat.

Optisk telegraf, vanligt sambandsmedel på 1800-talet.

Regementstrumslagare vid Vaxholms kustartilleriregementes musikkår med stav och gehäng. Instrumentet är en baryton.

Kommendantens arbetsplats.

Foto: Olle Melin

Luftvärnsskulspruta.

Modell av Vaxholms kastell.

Karlskrona volontärregemente

En av KA 2:s föregångare, när det gällde försvaret av örlogsbasen i Karlskrona, var Volontärregementet uppsatt 1756. Från 1789 kallas regementet Första volontärregementet, eftersom det då sätts upp ytterligare ett regemente, det andra även kallat Storamiralens regemente.

Huvudgemenskapen för flottan i mitten av 1700-talet var indelningsverkets båtsmän. När örlogsflottan var rustad och gick till sjöss, fanns ingen trupp kvar i Karlskrona, som kunde vakta och bevaka de militära anläggningarna och skyddsobjekten. Därför sattes volontärregementena upp. Motsvarande regementen som Volontärregementet i Karlskrona fanns i Stockholm, Göteborg och på Gotland.

Regementena fungerade enligt det så kallade pasolvanssystemet, det vill säga kompanichefen, ofta en hög militär, fick en viss summa pengar av kungen för att utrusta, avlöna och öva regementet. Summan var årligen lika stor oavsett hur truppen utnyttjades. Det gällde därför att spara på bemanningen, eftersom avlöning endast utgick vid tjänstgöring. Av de 800 man som fanns vid Volontärregementet tjänstgjorde högst 60 åt gången och utgjorde garnisonstrupp. Utrustningen utgjordes av va-

pen, ammunition och uniform och under tjänstgöringsperioderna också av mat. Av Volontärregementets personal avdelades 300 man som kofferdibåtsmän, en sjöman som på örlogsflottans skepp under skeppare och högbåtsmän arbetade med segel och rigg.

Amiraler i Karlskrona var ofta kompanichefer och kompanierna fick namn efter denne. Exempel på kompaninamn är Psilanderhielm, Pfeiffs, Tersmeden, Raab, Wrangel och Wachtmeister.

Tjänstgöringssystemet innebar, att man var i

Corpes de Garde på Stumholmen. I dag privat bostad.

tjänst cirka en månad per år och en volontär hade efter antagning ett kontrakt på sex år.

Vid tjänstgöringen som garnisonstrupp bemannades ett antal postställen i Karlskrona och i slutet av 1700-talet var dessa:

Borgmästarebron
Landbron
Lindholmen (Corpes de Garde)
Stumholmen (Corpes de Garde)
Norrull (Pantarholmen)
Amiralitetsmagasinen
Stortorget.

Vidare tjänstgjorde volontärer som garnisonstrupp på Kungsholmen och Drottningsskär.

Utöver detta utförde volontärer parader vid kungabesök och tidigt varje morgon under tjänstgöringsperioden exercerade man. En annan uppgift var att utföra förbättringsarbeten på skansar samt att utföra transporter av olika slag.

Volontärer jämte familjer i Karlskrona utgjorde 1785 cirka 2000 personer, vilket innebar en fjärdedel av stadens befolkning.

Någon militär förläggning för volontärerna fanns inte, utan soldaterna, ibland med familj, fick skaffa bostad bäst de kunde. I en liten björkholmsstuga om 40 kvadratmeter kunde förutom en familj med barn också finnas någon äldre släkting samt ett antal sängplatser för volontärer, båtsmän och varvsarbetare utan egna hus. Man hyrde helt enkelt en sängplats om cirka två kvadratmeter.

Tjänstgöringssystemet innebar, att man måste skaffa försörjning åt sig och familj utanför kronan cirka 11 månader om året. Ett vanligt tillfälligt arbete för volontärer var vid manufakturverken i Lyckeby. Volontärerna höll sig med egna verktyg, när de arbetade utanför kronan.

Volontären hölls, eftersom han hade militär anställning, utanför skräväsandet. Olika yrkeskategorier påpekade ständigt för kronan det militära intrånget i det civila skräväsandet, vilket gav sämre utkomstmöjligheter för de "riktiga" yrkesmännen.

Varför fick man då ett anställningskontrakt om sex år. Jo, sex år innebar så kallat "Laga försvar", d.v.s. volontären ansågs ha arbete och kunde då inte tas för lösdriveri.

Utan tvekan var volontärerna i Karlskrona dåtidens stadsproletariat. De levde under knappa omständigheter i rättssamhällets utmarker. Gatubarn var inte ovanligt i Karlskrona vid denna tiden. Volontärernas barn hade dock "fördelen", att de tilläts sitta vid kyrktrappan till Kungl Amiralitetstrappan och titta.

I Volontärregementet fanns en icke oväsentlig del utländska soldater bland de värvade. Vid Volontärregementet i Göteborg uppgick dessa vid några tillfällen till 50% av styrkan.

Michael Helgesson vid Blekinge Museum gav under 2003 ut boken "Vanartigt kvinnfolk". Boken handlar om Karlskrona under två år på 1780-talet och Michael har

Björkholmsstugor

studerat rättegångsprotokoll vid Göta hovrätt i Jönköping, där protokollen från rådhusrätten i Karlskrona förvaras. Prostitution, gatuvald, stölder och mycket annat förekom i stor skala och inte sällan var volontärer eller deras familjemedlemmar inblandade. Många volontärer dog i armod på Karlskronas gator. Det berättas i boken bl.a. om en volontär, som kl 0400 på morgonen är på väg till exercisövningen och finner en äldre kollega död i rännstenen. Han låter denna ligga för att hinna i tid till exercisen, vilket ansågs viktigare än att ta hand om en avliden kamrat.

Kvarvarande delar av Volontärregementet uppgick 1824 i den då nyuppsatta Sjöartillerikåren.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Corpes de Garde på Lindholmen. Idag klubblokal för Varvshistoriska föreningen i Karlskrona.

Visby hamn

– en av Sveriges mest trafikerade

Gotland och Visby är ett populärt turistmål. Många kryssningsfartyg anlöper hamnen och under 2008 fick man besök av nästan 66 000 kryssningspassagerare. Kryssningstrafiken har minskat, vilket beror på att fartygen blivit för stora för hamnen idag. Därför är nu planeringen för en ny kryssningskaj, för fartyg över 300 meter, i full gång. Trots minskningen är Visby hamn näst störst på kryssningssidan i Sverige, efter Stockholms hamn.

Den internationella prägeln ställer höga krav på säkerheten. Hamnen jobbar ständigt med att förbättra och anpassa säkerheten, i syfte att anpassa den utifrån de gällande regelverken till något som upplevs bekvämt ur ett passagerarperspektiv.

– Vi vet att framförallt våra internationella besökare uppskattar säkerheten i hamnen, säger Mats Eriksson, hamnchef i Gotlands kommun.

Förutom kryssningstrafiken har Visby hamn även en omfattande linjetrafik.

Detta är naturligt eftersom färjetrafiken utgör Gotlands livsnerv. Mer eller mindre alla förnödenheter och övrigt gods kommer den vägen liksom all fordonstransport. Även om flyget finns som ett komplement för persontransport väljer många att pendla mellan fastlandet och Gotland med båt, huvudsakligen beroende på snabba färjor och bra turlistor.

Flera gånger dagligen under lågsäsong och mer eller mindre dygnet runt under sommarmånaderna går färjorna till Nynäshamn och Oskarshamn. Även Öland har trafikerats sommartid på försök under ett par år.

– Varje år passerar drygt 1,5 miljoner passagerare, 450 000 bilar och 47 000 lastenheter, med linjetrafiken, berättar Mats Eriksson. Hamnen i Visby är därmed en av de tre till fyra mest trafikerade passagerarhamnarna i Sverige.

Lasttrafiken utgör en annan del av hamnens verksamhet. Under 2008 tog Visby hamn in drygt 100 000 ton gods. Betydligt mindre lämnade hamnen, knappt 21 000 ton. Fast här fördelas trafiken på de övriga hamnarna runt Gotland. Klintehamns hamn t.ex. omsatte 50 000 ton bulk gods mer än Visby 2008.

– Vi är angelägna om att minska trycket mot den inre hamnen i Visby, säger Mats Eriksson. Därför kommer lasttrafiken med bland annat spannmål och massaved, att flyttas till hamnarna i Klintehamn och Slite, när vi anpassat dessa för godsmängder och fartyg.

Visby hamn har dessutom beviljats drygt 18 miljoner kronor i EU-stöd. En ny hamnserviceterminal kommer att byggas för att underlätta omlastning av gods i södra delen av hamnen och man kommer att få en uppställningsyta för lastbilar och gods. Detta förbättrar framförallt logistiken, säkerheten och miljön i hamnområdet.

Av de övriga 16 kommunala hamnar som finns på Gotland, bedrivs kommersiell trafik i hamnarna i Klintehamn, Ronehamn och Slite.

Ett större ombyggnadsarbete pågår av i Slite hamn, som muddras till 8 meter och en nybyggnation av kaj, mer känd som Apotekskajen, som när den är färdig kommer att bli en modern 150 m lång och 30 m bred kaj. Denna är tänkt att användas som reservhamn till Visby, men framförallt öppnar den för ny trafik till Gotland.

Arbete med upptagning av bojar

Kontaktmän i förbundsstyrelsen och lokalföreningar

Styrelse och lokala föreningar kan även nås via hemsidan www.flottansman.se

Förbundsstyrelse och kansli

Förbundsordf	Johan Forslund	08-571 448 51	Dagsverksgatan 14	134 65	INGARÖ
Vice förb.ordf	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND
Sekreterare	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN
Sekreterare	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE
Kanslichef	Lennart Bresell	08-449 31 58	Balingsnäs vägen 92	141 34	HUDDINGE
Medlemsregister	Nils-Gösta Persson	0320-557 44	Svansjö Magerhult 6	511 93	TORSTORP
Infoansvarig	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN
Webbmaster	Bengt-Olof Arnsten	063-57 93 00	Havrevägen 4 nb	831 71	ÖSTERSUND
Kansli	Flottans Män	08-678 09 08	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM
			Öppet tisdagar 9-16		

bo.sch@bredband.net

lennart.bresell@telia.com

n-gpersson@swipnet.se

bo.sch@bredband.net

riksforbundet@flottansman.se

Region Nord

Representant i förbundsstyrelsen: Jan Wikberg.

Härnösand	Lars Sellgren	0611-196 34	Hagagatan 74	871 40	HÄRNÖSAND
Sundsvall	Bertil Graeve	060-57 97 14	Borevägen 5	860 32	FAGERVIK
Östersund	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND

Region Mitt

Representanter i förbundsstyrelsen: Örjan Sterner, Bo Schagerberg och Ove Hagström.

Gotland	Olof Berglund	0498-21 51 75	Lyegatan 22	621 43	VISBY
Föreningslokal:	Marinstugan	0498-21 14 17	Södevägen 56 B	621 58	VISBY.
Haninge	Lars Engvall	08-777 95 26	Lilla Hundens gata 422	136 64	HANINGE
Linköping	Gunnar Feldt	0709-40 64 00	Tuvsgatan 28	589 57	LINKÖPING
Norrköping	Ove Hagström	011-23 90 15	Nygatan 55	602 34	NORRKÖPING
Föreningslokal:	Marinlokalen	011-13 84 25	Saltängsgatan 48	602 38	NORRKÖPING.
Norrköping	Lars Krüger	0176-23 46 41	Norrviden 1472	760 21	VÄTÖ
Föreningslokal:	"Marinlokalen".		Götgatan 14 A	761 64	NORRTÄLJE.
Nynäshamn	Hans Martinelle	08-520 211 13	Hamngatan 7B	149 31	NYNÄSHAMN
Stockholm	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE
Föreningslokal:	Flottans Män	08-611 10 11	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM.
Södertälje	Thomas Westerberg	08-550 344 42	Ekenbergsgatan 30	152 43	SÖDERTÄLJE
Föreningslokal:	Notholmen	08-55 15 50	Hörningsholm,		MÖRKÖ
Västerås	Leif Kihlberg	021-38 18 15	Antikvarievägen 4	724 81	VÄSTERÅS
Föreningslokal:	Marinlokalen	021-495 14 50	Krangatan 1	722 10	VÄSTERÅS

engvall.lars@telia.com

ovemarin@tele2.se

flottansman@telia.com

08276578@telia.com

(ej postmottagning)

(ej postmottagning),

vasteras@flottansman.se

Region Syd

Representanter i förbundsstyrelsen: Göte Lindberg och Rolf Pärnhem.

Kalmar	Bengt Hammarlund	0480-227 03	Drott. Margaretas väg 27A	392 45	KALMAR
Karlshamn	Rolf Pärnhem	0454-19 611	Drottninggatan 22	374 35	KARLSHAMN
Föreningslokal:	Flottans män	0454-163 40	Lärkgatan 2	374 34	KARLSHAMN
Karlskrona	Rolf Svensson	0455-816 80	Haglövs vägen 4	371 37	KARLSKRONA
Kristianstad	Lennart Fredriksson	044-12 28 16	Hjärtebackes väg 22	291 35	KRISTIANSTAD
Malmö	Jörgen Persson	0413-603 44	Vångavägen 9	241 32	ESLÖV
Trelleborg	Göte Lindberg	0410-401 84	Syréngatan 3	231 53	TRELLEBORG
Västervik	Bo Nord	0490-136 51	Splintgatan 4	593 38	VÄSTERVIK
Växjö	Lennart Salomonsson	0474-330 38	Eke Solklint	360 42	BRAÅS

parlhem@telia.com

rolf.svensson@affv.nu

jorgenpersson.fmmalmo@telia.com

gotelindberg@hotmail.com

familjennord@bredband.net

vaxjo@flottansman.se

Region Väst

Representanter i förbundsstyrelsen: Kjell Jönsson och Lars-Erik Wennersten.

Göteborg	Lars-Erik Wennersten	031-28 26 26	Askims kyrkväg 39	436 42	ASKIM
Föreningslokal:	Marinstugan	031-29 07 23	Örlogsvägen 6, Nya Varvet.	426 71	V.FRÖLUNDA
Halmstad	Kjell Jönsson	035-13 01 44	Norra vägen 21	302 31	HALMSTAD
Föreningslokal:	Marinstugan	035-10 84 22	Dragvägen	302 42	HALMSTAD
Karlstad-Värmland	Göte Rahm	054-15 52 05	Stingsgatan 2	652 26	KARLSTAD
Lysekil	Van Carlsson	0523-473 97	Rixövägen 13	454 93	BRÅSTAD
Varberg	Per Callenberg	0340-422 19	Vrånvägen 21	430 10	TVÅÅKER
Föreningslokal:	Gamla tullhuset	070-391 04 26	Otto Torelles gata 3	432 44	VARBERG.
Ängelholm	Lars Linde	0431-141 18	Lupingatan 9	262 62	ÄNGELHOLM
Föreningslokal:	Flottans Män	0431-149 30.	Östergatan 89	262 00	ÄNGELHOLM.

lars-erik@wennersten.nu

goteborg@flottansman.se

kjellgudd@gmail.com

halmstad@flottansman.se

van.c@telia.com

cal.per@telia.com

POSTTIDNING

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen till:
FLOTTANS MÄN
Teatergatan 3,
111 48 STOCKHOLM

Sedan 1865.

På gotländsk köl i mer än 140 år!

Rederi AB Gotland, tidigare Ångfartygsaktiebolaget Gotland, har bedrivit trafik mellan Gotland och fastlandet sedan 1865. Idag är Gotlandstrafiken ett av Europas modernaste trafiksystem till sjöss och drivs av dotterbolaget Destination Gotland AB.

REDERI AB GOTLAND

www.gotlandsbolaget.se